

SLUŽBENI GLASNIK GRADA LJUBUŠKOG

Godina LIII – Broj 1

Ponedjeljak 3. veljače 2020.
Ljubuški

Izlazi prema potrebi
Cijena

001

Na temelju članka 35. stavka 1. točke r. Statuta Grada Ljubuškog ("Službeni glasnik Grada Ljubuškog", broj 6/19) i članka 42. Poslovnika Gradskog vijeća Ljubuški ("Službeni glasnik Općine/Grada Ljubuškog", broj 4/08 i 8/19), Gradsko vijeće Ljubuški na XXXV. sjednici održanoj 03.02.2020. godine, d o n o s i

Rok: siječanj

Odluka o usvajanju revidirane strategije razvoja Grada Ljubuškog 2014-2024.

Predlagatelj: Gradonačelnik

Nositelj pripreme: Stručna služba za poslove Gradonačelnika

PROGRAM RADA

Gradskog vijeća Ljubuški za 2020. godinu

Rok: siječanj

Sukladno pravima i obvezama utvrđenih u Statutu Grada, Gradsko vijeće Ljubuški utvrđuje svoj Program rada koji sadrži odgovarajuće zadaće, nositelje priprema tih zadaća, predlagatelja, kao i rokove u okviru kojih će Gradsko vijeće razmatrati pitanja iz Programa rada.

Program rada Gradskog vijeća Ljubuški za 2020. godinu svrstan je u dva dijela normativni dio i tematsko-analitički dio, kako slijedi.

I. NORMATIVI DIO

Odluka o dobitnicima Javnih priznanja Grada Ljubuškog za 2019. godinu

Predlagatelj: Gradonačelnik

Nositelj pripreme: Povjerenstvo za dodjelu javnih priznanja

Rješenje o davanju suglasnosti na Odluku o izmjenama Statuta Javne ustanove

Edukacijsko-rehabilitacijski centar za djecu, mlade i odrasle osobe s teškoćama u razvoju Grada Ljubuškog

Predlagatelj: Upravno vijeće Centra

Nositelj pripreme: Upravno vijeće Centra

Rok: siječanj/veljača

Odluka o komunalnom redu

Predlagatelj: Gradonačelnik

Nositelj pripreme: Služba za stambeno-komunalne i inspeksijske poslove

Rok: siječanj/travanj**Odluka o granicama naseljenih mjesta**

Predlagatelj: Gradonačelnik

Nositelj pripreme: Služba za stambeno-komunalne i inspekcijske poslove

Rok: siječanj/travanj**Rješenje o davanju suglasnosti na Odluku o izmjenama i dopunama Statuta Centra za socijalni rad Ljubuški**

Predlagatelj: Upravno vijeće Centra

Nositelj pripreme: Upravno vijeće Centra

Rok: veljača/ožujak**Odluka o prosječnoj konačnoj građevnoj cijeni iz prethodne godine m² korisne stambene površine u Gradu Ljubuškom**

Predlagatelj: Gradonačelnik

Nositelj pripreme: Služba za prostorno uređenje, imovinsko-pravne i katastarske

poslove

Rok: ožujak**Izmjena i dopuna Odluke o osnivanju JU „KŠC“**

Predlagatelj: Upravno vijeće JU „KŠC“

Nositelj pripreme: ravnatelj JU „KŠC“

Rok: ožujak**Odluka o određivanju građevnog zemljišta u državnom vlasništvu**

Predlagatelj: Gradonačelnik

Nositelj pripreme: Služba za prostorno uređenje, imovinsko-pravne i katastarske

poslove

Rok: ožujak/lipanj/rujan/prosinac**Zaključak o prodaji neizgrađenog građevnog zemljišta**

Predlagatelj: Gradonačelnik

Nositelj pripreme: Služba za prostorno uređenje, imovinsko-pravne i katastarske

poslove

Rok: ožujak/lipanj/rujan/prosinac**Zaključak o zamjeni nekretnina Grada Ljubuškog**

Predlagatelj: Gradonačelnik

Nositelj pripreme: Služba za prostorno uređenje, imovinsko-pravne i katastarske poslove

Rok: ožujak/lipanj/rujan/prosinac**Rješenje o davanju suglasnosti na izmjenu i dopunu Statuta JU „KŠC“**

Predlagatelj: Upravno vijeće JU „KŠC“

Nositelj pripreme: ravnatelj JU „KŠC“

Rok: travanj**Izmjena i dopuna Odluke o vodovodu i kanalizaciji**

Predlagatelj: Nadzorni odbor JP “Parkovi”, d.o.o.

Nositelj pripreme: Uprava JP “Parkovi” d.o.o.

Rok: kraj travnja**Odluka o suglasnosti na otvaranje podružnice Dječjeg vrtić u Vitini**

Predlagatelj: Upravno vijeće JU

Nositelj pripreme: Ravnatelj JU

Rok: svibanj**Zaključak o izvršenju proračuna Općine/Grada Ljubuškog za razdoblje siječanj-prosinac 2019.**

Predlagatelj: Gradonačelnik

Nositelj pripreme: Služba za gospodarstvo i financije

Odsjek financija

Rok: lipanj**Odluka o donošenju detaljnog plana uređenja „Vinarija-Ljubuški“**

Predlagatelj: Gradonačelnik

Nositelj pripreme: Služba za prostorno uređenje, imovinsko-pravne i katastarske

poslove

Rok: lipanj**Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o provođenju Urbanističkog plana Grada Ljubuškog**

Predlagatelj: Gradonačelnik

Nositelj pripreme: Služba za prostorno uređenje, imovinsko-pravne i katastarske

poslove

Rok: lipanj/prosinac**Odluka o deficitarnim zanimanjima u akademskoj 2020./21. godini**

Predlagatelj: Gradonačelnik

Nositelj pripreme: Služba za branitelje iz Domovinskog rata,

društvene djelatnosti, opću upravu i zajedničke poslove

Rok: rujan**Izmjena i dopuna Odluke o naplati, organizaciji i načinu obavljanja komunalnih i turističkih djelatnosti na području uz vodotok rijeka Tihaljina-Mlade-trebižat i ostale vodotoke na području grada Ljubuškog**

Predlagatelj: Nadzorni odbor JP “Parkovi”, d.o.o.

Nositelj pripreme: Uprava JP “Parkovi” d.o.o.

Rok: kraj rujna**Nacrt Odluke o Proračunu Grada Ljubuškog za 2021.godinu**

Predlagatelj: Gradonačelnik

Nositelj pripreme: Služba za gospodarstvo i financije

Odsjek financija

Rok: studeni**Odluka o usvajanju Plana kapitalnih investicija Grada Ljubuškog za razdoblje 2021.-2025.**

Predlagatelj: Gradonačelnik

Nositelj pripreme: Stručna služba za poslove Gradonačelnika

Rok: studeni**Odluka o Proračunu Grada Ljubuškog za 2021. godinu**

Predlagatelj: Gradonačelnik

Nositelj pripreme: Služba za gospodarstvo i financije

Odsjek financija

Rok:prosinac**Odluka o izvršenju Proračuna Grada Ljubuškog za 2021. godinu**Predlagatelj: GradonačelnikNositelj pripreme: Služba za gospodarstvo i financije

Odsjek financija

Rok:prosinac**Odluka o izmjeni i dopuni Prostornog plana Grada Ljubuškog**Predlagatelj: GradonačelnikNositelj pripreme: Služba za prostorno uređenje, imovinsko-pravne i katastarske

poslove

Rok: prosinac**Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o postupku, načinima i uvjetima raspolaganja nekretninama u vlasništvu Grada Ljubuškog**Predlagatelj: GradonačelnikNositelj pripreme: Služba za prostorno uređenje, imovinsko-pravne i katastarske

poslove

Rok: prosinac**Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o komunalnom doprinosu**Predlagatelj: GradonačelnikNositelj pripreme: Služba za prostorno uređenje, imovinsko-pravne i katastarske

poslove

Rok: prosinac**Odluka o izmjeni i dopuni Odluke o visini naknade za pogodnosti gradskog građevnog zemljišta - renta**Predlagatelj: GradonačelnikNositelj pripreme: Služba za prostorno uređenje, imovinsko-pravne i katastarske

poslove

Rok: prosinac**Plan prihoda i program radova komunalnog gospodarstva za komunalne djelatnosti za 2021. godinu**Predlagatelj: GradonačelnikNositelj pripreme: Služba za stambeno-komunalne i inspekcijske poslove**Rok: prosinac****Odluka o raspodjeli sredstava komunalne naknade za 2021.godinu**Predlagatelj: GradonačelnikNositelj pripreme: Služba za stambeno-komunalne i inspekcijske poslove**Rok: prosinac****Odluka o izmjeni i dopuni (rebalans) Proračuna Grada Ljubuškog za 2020. godinu**Predlagatelj: GradonačelnikNositelj pripreme: Služba za gospodarstvo i financije

Odsjek financija

Rok:po potrebi**Odluka o davanju prethodne suglasnosti za prijenos ili raskid Ugovora o koncesiji**

Predlagatelj: Gradonačelnik

Nositelj pripreme: Služba za gospodarstvo i financije

Odsjek gospodarstva

Rok: po potrebi

Odluka o pokretanju postupka dodjele koncesija za korištenje poljoprivrednog zemljišta na području grada Ljubuškog

Predlagatelj: Gradonačelnik

Nositelj pripreme: Služba za gospodarstvo i financije

Odsjek gospodarstva

Rok: po potrebi

Rješenja o dodjeli koncesije za korištenje zemljišta u poljoprivredne svrhe

Predlagatelj: Gradonačelnik

Nositelj pripreme: Služba za gospodarstvo i financije

Odsjek gospodarstva

Rok: po potrebi

Provođenje procedure davanja u zakup poslovnih prostorija u vlasništvu

Grada Ljubuškog

Predlagatelj: Gradonačelnik

Nositelj pripreme: Služba za stambeno-komunalne i inspekcijske poslove

Rok: po zahtjevu tijekom cijele 2020. godine

Provođenje procedure prodaje objekata u vlasništvu Grada Ljubuškog

Predlagatelj: Gradonačelnik

Nositelj pripreme: Služba za stambeno-komunalne i inspekcijske poslove

Rok: po zahtjevu tijekom cijele 2020. godine

Odluka o prestanku svojstva javnog dobra

Predlagatelj: Gradonačelnik

Nositelj pripreme: Služba za stambeno-komunalne i inspekcijske poslove

Rok: po zahtjevu tijekom cijele 2020. godine

II.

TEMATSKO-ANALITIČKI DIO

1. Izvješća o radu za 2019. godine i Program rada za 2020. godine,
 - a) JP "Parkovi" d.o.o.Ljubuški i financijski plan,
 - b) JP Radio Ljubuški, d.o.o.
 - c) JU Edukacijsko rehabilitacijski centar za djecu, mlade i odrasle osobe s teškoćama u razvoju Grada Ljubuškog,
 - d) Centar za socijalni rad Ljubuški,
 - e) JU Kulturno- športski centar Ljubuški,
 - f) Dječji vrtić,
 - g) Općinsko pravobraniteljstvo Ljubuški,
 - h) OŠ Marka Marulića-Ljubuški,
 - i) OŠ Tina Ujevića-Vitina,
 - j) OŠ I.B. Mažuranić-Humac,
 - k) Glazbena škola- Ljubuški,

PODNOŠITELJI: Svako javno poduzeće, ustanova ili tijelo **Rok: veljača-svibanj**

2. Informacije o radu za 2019. godinu i Program rada za 2020. godinu
 - a) Gimnazije Ljubuški,
 - b) SSŠ Ruđera Boškovića Ljubuški,
 - c) Doma zdravlja Ljubuški,
 - d) Crvenog križa Ljubuški,
 - e) Policijske uprave Ljubuški,
 - f) Albe BH PJ Ljubuški.

PODNOŠITELJI: Svako javno poduzeće, ustanova ili tijelo. **Rok: veljača-srpanj**

III.

Poslovi utvrđeni ovim Programom rada Gradskog vijeća su samo okvirni. Ovlašteni predlagatelji se ovim Programom ne ograničavaju, već se od njih očekuje da podnesu i druge prijedloge tijekom 2020. godine, koji će se sukladno proceduri propisanoj Poslovníkom Gradskog vijeća uvrštavati u dnevni red sjednica.

Prilikom izrade i utvrđivanja prijedloga i dostave istih Gradskom vijeću, ovlašteni predlagatelji nastojat će se pridržavati rokova utvrđenih u ovom Programu rada.

IV.

Ovaj Program objaviti u "Službenom glasniku Grada Ljubuškog".

GRADSKO VIJEĆE LJUBUŠKI

Broj: 01-02-334/20
Ljubuški, 03.02.2020. godine

PREDSJEDNIK,
Tihomir Kvesić, v.r.

002

Na temelju članka 130. stavak 1. Statuta Grada Ljubuškog ("Službeni glasnik Grada Ljubuškog", broj: 6/19, članka 16. Odluke o javnim priznanjima Grada Ljubuškog ("Sl. glasnik Općine/Grada Ljubuškog", broj 6/07, 1/09, 6/11, 8/17 i 10/19), Gradsko vijeće Ljubuški na XXXV. sjednici održanoj 03.02.2020.godine,

d o n o s i

ODLUKU**o dodjeli javnih priznanja Grada Ljubuškog za 2019. godinu**

Članak 1.

Ovom Odlukom Gradsko vijeće Ljubuški odlučuje o dodjeli javnih priznanja Grada Ljubuškog za 2019. godinu.

- I. Zlatnom grbu Grada Ljubuškog
- II. Nagradi Grada Ljubuškog za životno djelo
- III. Godišnjoj nagradi Grada Ljubuškog

Članak 2.

I. Zlatni grb Grada Ljubuškog, dodjeljuje se prof. dr. Mariu Šiljegu rođenom 17.svibnja 1976. godine u Ljubuškom, istom se uručuje Povelja i Zlatni grb Grada Ljubuškog.

II. Nagrada Grada Ljubuškog za životno djelo, dodjeljuje se Denisu Buntiću , rođenom 13. listopada 1982. godine u Ljubuškom, istom se uručuje Povelja i Zlatni grb Grada Ljubuškog.

III. Godišnja nagrada Grada Ljubuškog, dodjeljuje se gospodarskom društvu Džajić- Commerc d.o.o Ljubuškom, istom se uručuje Povelja i Zlatni grb Grada Ljubuškog.

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu danom objave u Službenom glasniku Grada Ljubuškog.

GRADSKO VIJEĆE LJUBUŠKI

Broj: 01-02-335/20
Ljubuški, 03.02.2020. godine

PREDSJEDNIK,
Tihomir Kvesić, v.r.

003

Na temelju članka 13. Zakona o načelima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 49/06), članka 19. Zakona o lokalnoj samoupravi ŽZH („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“ broj: 3/09, 18/11 i 11/17) članka 129. Statuta Grada Ljubuškog („Službeni glasnik Grada Ljubuškog“, broj 6/19) na XXXV. sjednici održanoj 03.02.2020. godine, d o n o s i

ODLUKU

o usvajanju revidirane Integrirane strategije lokalnog razvoja Grada Ljubuškog za razdoblje 2019.-2024.

Članak 1.

Ovom Odlukom o usvajanju revidirane Integrirane strategije lokalnog razvoja grada Ljubuškog za razdoblje 2019.-2024. usvaja se revidirana Integrirana strategija lokalnog razvoja Grada Ljubuškog za razdoblje 2019.-2024.

Članak 2.

Odlukom iz članka 1. ove Odluke postojeći naziv „Odluka o usvajanju Integrirane strategije lokalnog razvoja općine Ljubuški za razdoblje 2014.-2024. godine“ (Službeni glasnik Općine Ljubuški“ broj: 9/13) mijenja se i glasi: „Odluka o usvajanju Integrirane strategije lokalnog razvoja grada Ljubuškog za razdoblje 2014.-2024.godine“, u daljnjem tekstu: Odluka.

Članak 3.

1) U svim odredbama Odluke riječi: „Općinski načelnik, općina, Općinsko vijeće, općinski“ zamjenjuju se u odgovarajućim padežima riječima: „Gradonačelnik, grad, Gradsko vijeće, gradski“.

Članak 4.

Sastavni dio ove Odluke je revidirana Integrirana strategija lokalnog razvoja Grada Ljubuškog za razdoblje 2019.-2024.

Članak 5.

Ova Odluka stupa na snagu danom objave u Službenom glasniku Grada Ljubuškog.

GRADSKO VIJEĆE LJUBUŠKI

Broj: 01-02-336/20
Ljubuški, 03.02.2020.godine

PREDSJEDNIK,
Tihomir Kvesić, v.r.

I.

Revidirana Integrirana strategija razvoja Grada Ljubuškog za razdoblje 2019.-2024.

I. Sadržaj

I.	Sadržaj	9
II.	Uvod	10
III.	Metodologija	11
IV.	Strateška platforma.....	12
IV.1.	Kratak pregled ključnih izmjena socio-ekonomskog stanja u odnosu na prethodni period implementacije	12
1.	Zemljopisni položaj i karakteristike	12
2.	Demografska kretanja i karakteristike	12
3.	Pregled stanja u lokalnom gospodarstvu	14
4.	Društveni razvoj.....	20
5.	Stanje javne infrastrukture, javnih usluga i okoliša.....	29
6.	Prostorno-planska dokumentacija	32
7.	Analiza proračuna.....	32
IV.2.	Strateško fokusiranje	35
	SWOT analiza.....	36
	Strateški pravci.....	Error! Bookmark not defined.
IV.3.	Vizija i strateški ciljevi	38
V	- Sektorski planovi razvoja	40
V.1.	Usklađenost, komplementarnost i međusobni utjecaj sektorskih planova.....	40
V.2.	Plan lokalnog ekonomskog razvoja	40
V.2.1.	Pregled sektorskih ciljeva sa očekivanim ishodima i pokazateljima	40
V.2.2.	Usklađenost sa strateškim dokumentima viših razina	41
V.2.3.	Inicijative međuopćinske suradnje	42
V.2.4.	Programi, projekti i mjere	42
V.3.	Plan društvenog razvoja.....	43
V.3.1.	Pregled sektorskih ciljeva sa očekivanim ishodima i pokazateljima	43
V.3.2.	Usklađenost sa strateškim dokumentima viših razina	43
V.3.3.	Inicijative međuopćinske suradnje	44
V.3.4.	Programi, projekti i mjere.....	44
V.4.	Plan zaštite okoliša.....	45
V.4.1.	Pregled sektorskih ciljeva sa očekivanim ishodima i pokazateljima	45
V.4.2.	Usklađenost sa strateškim dokumentima viših razina	46
V.4.3.	Inicijative međuopćinske suradnje	47
V.4.4.	Programi, projekti i mjere	47
VI.	OPERATIVNI DIO.....	Error! Bookmark not defined.
VI.2.	Plan implementacije strateških projekata i mjera za 3 godine (1+2). Error! Bookmark not defined.	
VI.2.	Plan organizacijskih i ljudskih kapaciteta za implementaciju, praćenje i vrednovanje strategije Error! Bookmark not defined.	
PRILOZI	48

Uvod

Revidirana Integriranog strategija lokalnog razvoja za razdoblje 2019.-2024. ključni je strateški dokument koji treba da potiče budući rast i razvoj zajednice. Strategija je izrađena kao okvir za definiranje budućih zajedničkih ciljeva, poticanja lokalnih snaga, ali i kao odgovor na izazove budućeg razvoja Grada.

Strategija integriranog lokalnog razvoja općine Ljubuški za razdoblje 2014.-2024. godina usvojena je od strane Općinskog vijeća 23. prosinca 2013. godine.

Sukladno MIPRO metodologiji, u razdoblju travanj-lipanj 2019. godine izvršena je srednjoročna evaluacija Strategije čiji su rezultati predstavljali ulazne informacije neophodne za proces revizije Strategije.

Revizija Strategije podrazumijeva proces vođen prema načelima planiranja u skladu sa MIPRO metodologijom¹, uvažavajući najvažnije zaključke i preporuke provedene srednjoročne evaluacije i to:

- Svi strateški pravci i strateški ciljevi bili su relevantni prilikom izrade Strategije te su još uvijek relevantni za sljedeće plansko razdoblje. Međutim, poželjno je izvršiti reviziju strateških ciljeva na način da se prva tri cilja objedine u jedan, a da se četvrti cilj razdvoji na dva cilja te da se definiraju kvalitetni pokazatelji
- Postaviti SMART pokazatelje po strateškim ciljevima
- Revidirati ishode po sektorskim ciljevima
- Sukladno definiranim strateškim pokazateljima i sektorskim ishodima izabrati odgovarajuće projekte koji će se moći mjeriti SMART pokazateljima
- Obratiti pažnju na koherentnost projekata, sektorskih ishoda i pokazatelja po strateškim ciljevima

- Izvršiti bolju analizu financijskih mogućnosti te da se sukladno tomu izvrši identifikacija projekata koji mogu imati najbolji učinak na očekivane sektorske ciljeve, a čija se realizacija može ostvariti u sljedećih pet godina
- Glede institucionalnih kapaciteta potrebno je kadrovski ojačati JURA-u i angažirati dodatno osoblje te jačati i druge službe sa potrebnim znanjima i vještinama kako bi se mogao izgraditi fleksibilan i učinkovit sustav upravljanja razvojem.

¹ Metodologija za integrirano planiranje lokalnog razvoja

II. Metodologija

U reviziji Strategije korištena je standardna Metodologija za integrirano planiranje lokalnog razvoja (MIPRO), koja je prihvaćena i preporučena od strane entitetskih vlada za izradu lokalnih razvojnih strategija. Vodeća načela na kojima se temelji revizija Strategije razvoja su kao i kod izrade strategije održivost i socijalna uključenost. Održivost kao načelo integrira gospodarski aspekt i aspekt zaštite okoliša, dok načelo socijalne uključenosti podrazumijeva jednake šanse za sve i pravičnost u smislu identificiranja potreba i interesa marginaliziranih i socijalno isključenih skupina stanovništva. Revidiranu Strategiju karakterizira integracija (što znači da su gospodarski, društveni i aspekt zaštite okoliša promatrani kao neodvojivi dijelovi jedne cjeline) i participativnost (svi zainteresirani dionici su angažirani i doprinijeli su reviziji Strategije).

Proces revizije Strategije, iniciran je od strane gradonačelnika i podržan je od strane Gradskog Vijeća, uz potporu Projekta Integriranog lokalnog razvoja (ILDLP) koji je zajednički projekt Vlade Švicarske i Razvojnog programa Ujedinjenih nacija (UNDP-a), a izveden je uključivanjem radnih tijela – Općinskog razvojnog tima (ORT), sektorskih skupina za ekonomski razvoj, društveni razvoj i zaštitu okoliša i Partnerske skupine (PG).

Proces je operativno vodio Gradski razvojni tim uz pomoć sektorskih radnih skupina te uz sudjelovanje Partnerske skupine – konzultativnog tijela koje čine predstavnici javnog, privatnog i nevladinog sektora i Fokus Grupe – koja se usredotočila na razmatranje potreba socijalno isključenih i ugroženih skupina.

Polazna točka za reviziju Strategije je srednjoročna evaluacija Strategije. Reviziju strateške platforme, koja obuhvaća socio-ekonomsku analizu, strateške pravce razvoja, viziju razvoja i strateške ciljeve razvoja uradio je ORT, uz potporu PG. Reviziju

sektorskih planova razvoja ekonomije, društva i zaštite i okoliša izradile su za tu svrhu formirane sektorske radne skupine, koje su činili članovi ORT-a i PG, uz intenzivan rad ORT-a. U završnom dijelu procesa, ORT je, na temelju načela integracije, objedinio i uskladio revidirane sektorske dokumente, te pripremio okvirne trogodišnje planove provedbe, uključujući i plan razvoja organizacijskih kapaciteta i ljudskih potencijala neophodnih za provedbu Strategije. Financijski okvir Strategije je usklađen sa općinskim proračunom i realnim mogućnostima za korištenje sredstava iz vanjskih izvora.

III. Strateška platforma

IV.1. Kratak pregled ključnih izmjena socio-ekonomskog stanja u odnosu na prethodni period implementacije

U revidiranoj Strateškoj platformi dan je sažeti pregled ključnih izmjena socio-ekonomskog stanja u odnosu na stanje iz 2013. godine, nastalih kao rezultat provedbe Strategije, kao i uslijed djelovanja vanjskih čimbenika, to jest čimbenika van obuhvata Strategije.

1. Zemljopisni položaj i karakteristike

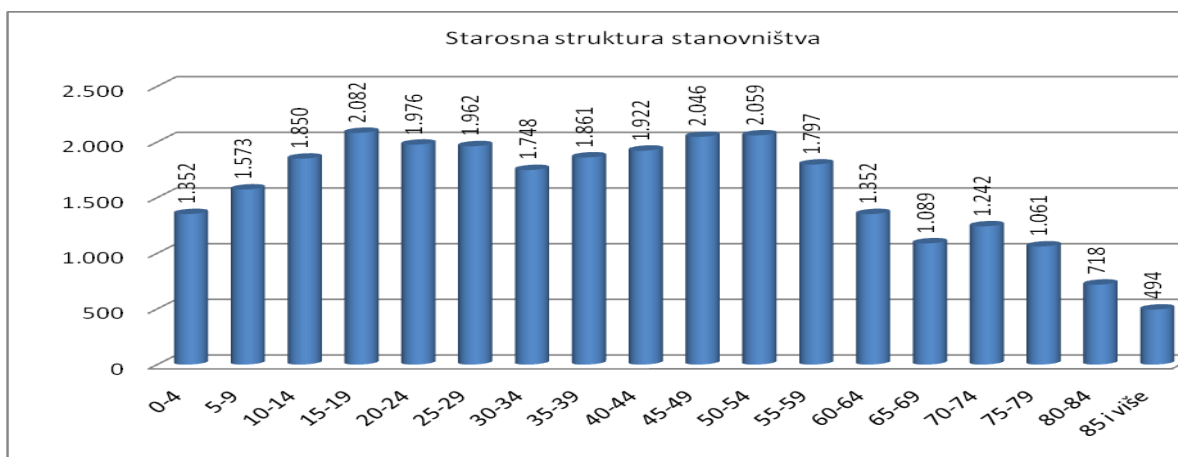
Grad Ljubuški još uvijek ima dobar geostrateški položaj i dobro je prometno povezana. U odnosu na prethodno razdoblje nije bilo značajnijih promjena koje bi mogle umanjiti ovu činjenicu. Ova se pozicija samo može dodatno poboljšati izgradnjom brze ceste Mostar-Split za čiju je izgradnju inicijativa već pokrenuta i odobreni prvi novci od strane Vlade Federacije BiH.

2. Demografska kretanja i karakteristike

Ključna izmjena koja se dogodila u odnosu na stanje tijekom izrade Integrirane strategije razvoja, odnosno izrade socio-ekonomske analize koja je rađena u 2013. godine je popis stanovništva u BiH. Popis stanovništva je izvršen 2013. godine, te su službeni rezultati popisa stanovništva objavljeni 2016. godine što omogućuje objektivniju analizu razvojnih i društvenih pokazatelja. Naime, prema

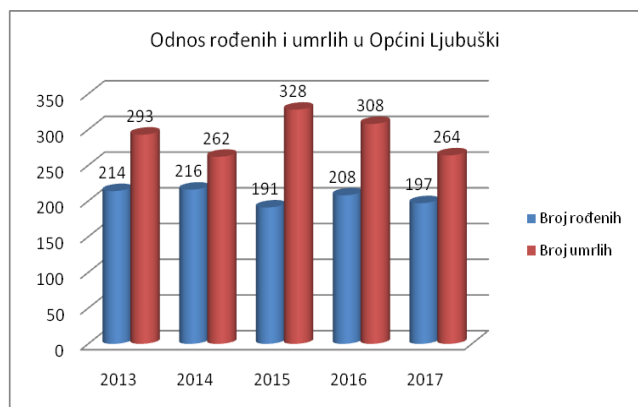
službenim statističkim podacima koje je objavljivao Federalni zavod za statistiku, prije popisa stanovništva 2013. godine, broj stanovnika u Ljubuškom je iznosio nešto više od 23.000.

Prema popisu stanovništva iz 2013. godine Grad Ljubuški ima 28.184 stanovnika od čega su 14.162 žene, a 14.022 su muškarci. U starosnoj strukturi stanovništva najveći je udio stanovništva u dobi od 15-19 godina starosti (7,4%), potom stanovništva u dobi od 45-49 (7,3%) i 50-54 (7,3%) godine starosti. Prema podacima Federalnog zavoda za statistiku procjena stanovnika u 2017. godini u Gradu Ljubuškom iznosila je 27.505.

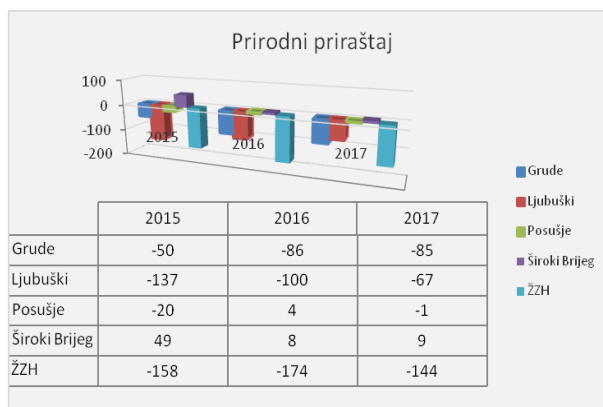

Slika 1 - Starosna struktura stanovništva (Izvor: Popis stanovništva 2013.)

Prirodno kretanje stanovništva još uvijek nema pozitivan trend. U promatranih pet godina odnosno od 2013. do 2017. godine broj umrlih i broj rođenih je promjenjiv s tim da broj umrlih od 2015. godine ima trend smanjenja. Prirodni priraštaj je negativan ali se bilježi pozitivan trend, odnosno smanjenje negativne stope prirodnog priraštaja. U odnosu na 2013. godinu smanjio se i broj umrlih ali i broj rođenih. Stopa prirodnog priraštaja je još uvijek negativna i u 2017. godini iznosi -67, ali je nešto manja od stope prirodnog priraštaja u 2013. godini kada je bila -79.

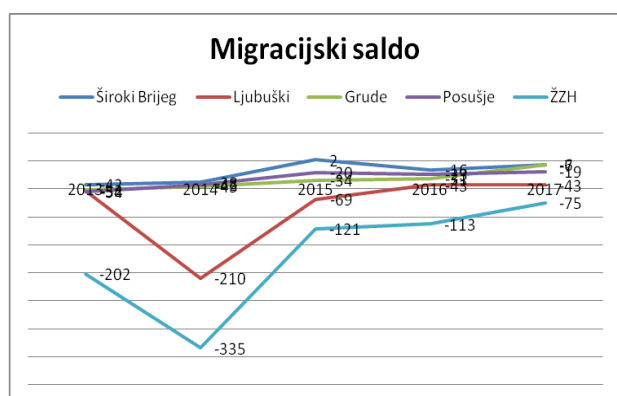
Slika 2 - Odnos rođenih i umrlih u Općini Ljubuški (Izvor: FZS)

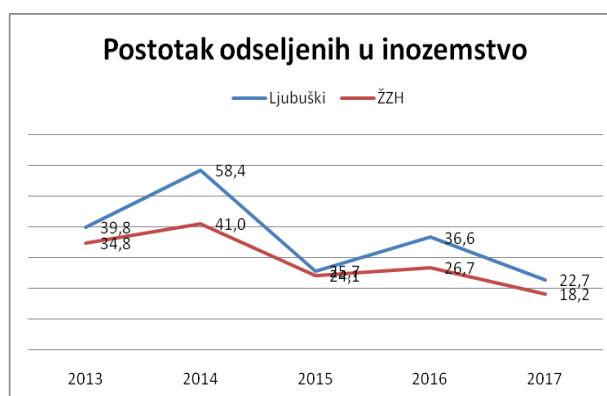
Slika 3 - Prirodni priraštaj (Izvor: FZS)

Postotak odseljenih je u 2017. godini manji za 15% u odnosu na 2013. godinu. U 2013. godini je bilo 206 evidentiranih odseljenih osoba dok je taj broj u 2017. godini 176. Prema istom izvoru, od ukupnog broja evidentiranih odseljenih osoba postotak odseljenih u inozemstvo ima trend pada. U 2017. godini je oko 22% odseljenih u inozemstvo od ukupnog broja odseljenih dok je taj postotak u 2013. godini iznosio oko 39%. Također, ukupan broj odseljenih u inozemstvo je u 2017. godini manji za 51% (82) u odnosu na broj odseljenih u inozemstvo u 2013. godini (40).

realizirana 2 projekta u sektoru poljoprivrede. Također, Grad Ljubuški kontinuirano radi na unapređenju svoje web stranice poboljšavajući usluge za dijasporu (e-matičar i baza podataka dijasporo-registar dijasporu). Također, održana su dva gospodarska foruma u suradnji s dijasporom, jedan u Ljubuškom i jedan u Zagrebu. Na ovim forumima sudjelovali su gospodarstvenici iz Grada Ljubuškog i ljubuške dijasporu. Prezentirane su mogućnosti investiranja u Grad Ljubuški, zakonski okviri kao i planovi na razvoj turizma. Grad Ljubuški je uradio investicijsku brošuru na hrvatskom i

Slika 4 - Migracijski saldo (Izvor: FZS)

Slika 5 - Postotak odseljenih u inozemstvo (Izvor: FZS)

Što se tiče dijasporu, Grad Ljubuški od 2014. godine realizira više projekata u suradnji s dijasporom. Uloga dijasporu ogledala se u financijskom doprinosu na način da su

engleskom jeziku. U narednim godinama Grad Ljubuški planira raditi na daljnjem razvoju i realizaciji projekata s dijasporom u svrhu prijenosa znanja i vještina.

3. Pregled stanja u lokalnom gospodarstvu

Gospodarstvo Grada Ljubuškog u proteklih pet godina, za potrebe revizije strategije prikazat ćemo kroz sljedeće pokazatelje: broj i struktura gospodarskih subjekata, prihodi, vanjskotrgovinska razmjena turizam i poljoprivreda.

3.1. Broj i struktura gospodarskih subjekata

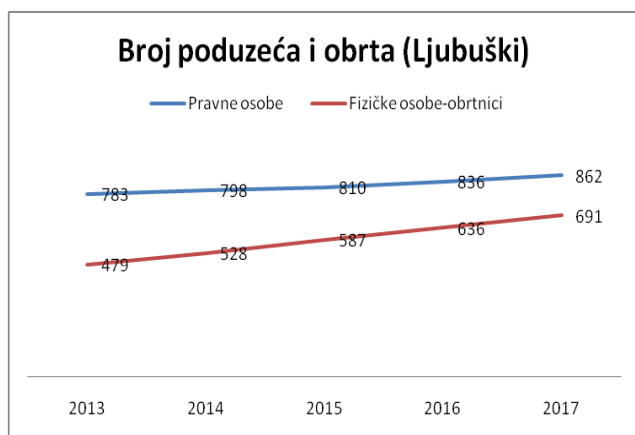
Prema podacima Federalnog zavoda za programiranje razvoja broj gospodarskih subjekata u Gradu Ljubuškom od 2013. godine bilježi kontinuiran porast. Broj pravnih osoba u 2017. godini u odnosu na 2013. godinu je povećan za 9%, dok je broj obrtnika u istom razdoblju povećan za 31%. Kada usporedimo iste pokazatelje sa ŽZH vidjet ćemo kako je rast broja obrtnika veći u Gradu Ljubuškom nego prosječni rast ŽZH (na razini ŽZH je rast samo 7%) dok je rast broja poduzeća isti.

predstavlja sličnu strukturu kao i prilikom izrade SEA 2013. godine.

Najveći gospodarski subjekti, ako uzmemo broj zaposlenih, dolaze iz sektora trgovine na veliko i malo. Prema ovim podacima samo 10 poduzeća koja su predala završne račune za 2017. godinu spada u kategoriju srednjih poduzeća, tj. zapošljavaju preko 50 zaposlenih od čega je samo jedna iz prerađivačke industrije. Najveći broj poduzeća ima do 5 zaposlenih, odnosno od 292 poslovna subjekta 227 ima do 5 zaposlenih. Također, slična struktura po pitanju broja zaposlenih bila je i u 2013. godini tako da ovdje nije došlo do veće promjene.

3.2. Vanjskotrgovinska razmjena i prihodi

Kao što je vidljivo iz strukture poslovnih subjekata, većina poslovnih subjekata u Gradu Ljubuškom je orijentirana prema trgovini tako da je i vanjskotrgovinska razmjena odraz te strukture gospodarstva.

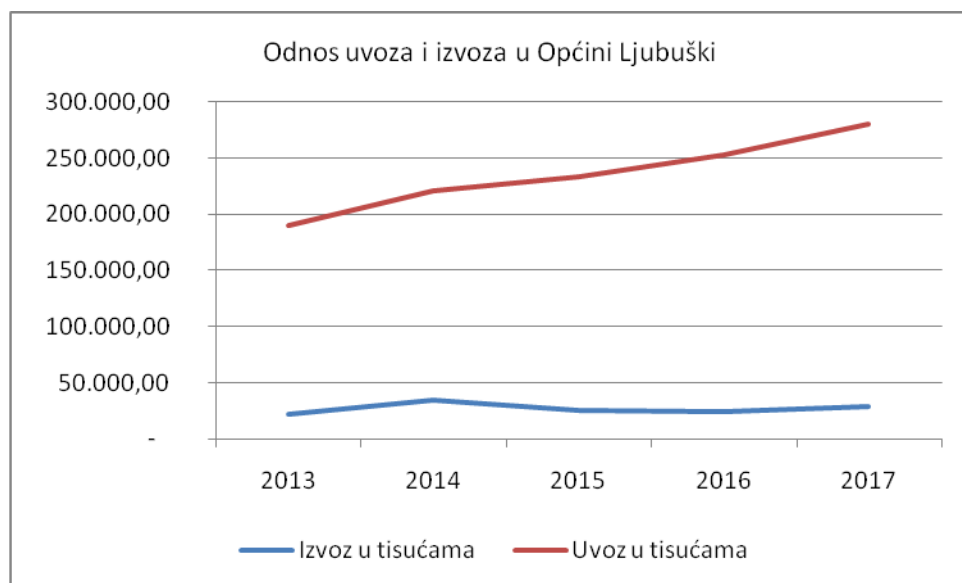
Slika 6 - Broj poduzeća i obrta u Ljubuškom (Izvor: FZS)

Slika 7 - Broj poduzeća i obrtnika u ŽZH (Izvor: FZS)

U Gradu Ljubuškom, od ukupnog broja poduzeća koja su predala završne račune za 2017. godinu (292), najveći broj poduzeća bavi se trgovinom na veliko i malo i to 42%, dok se na drugom mjestu najzastupljenijih djelatnosti nalazi prerađivačka industrija sa 16%. Sa 8% na trećem mjestu nalaze se poduzeća koja se bave stručnom, znanstvenom i tehničkom djelatnošću što

Uvoz je za više od 9,5 puta veći od izvoza, a što je rezultat velikog broja trgovačkih poduzeća koja se bave trgovinom na veliko i malo i pokrivaju cijelu BiH.

Slika 8 - Odnos uvoza i izvoza (Izvor: FZS)

Ljubuškom, i na razini ŽZH prikazana je u grafovima ispod.

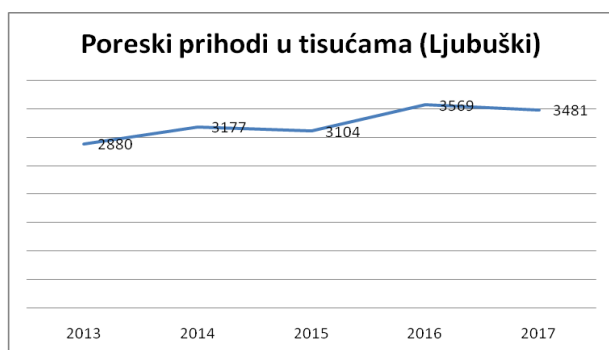
Najveći izvoznici u Gradu Ljubuškom u 2017. godini su Eurocompany99 doo, Mucić&Co doo, Jur Prom doo, Sport Servis MM doo i EKOFILM doo, i zapošljavaju 221 radnika, a ostvarili su oko 30 milijuna izvoza. Zabilježen je lagan rast u odnosu na 2016. godinu. Naime, u 2016. godini iste tvrtke su ostvarile oko 29 milijuna izvoza i zapošljavale su 220 radnika.

Glede poreznih prihoda, prema podacima Federalnog zavoda za programiranje razvoja, kroz prethodno petogodišnje razdoblje odnosno od 2013. do 2017. godine bilježi se rast poreznih prihoda u Gradu. Ukupan porast poreznih prihoda u 2017. godini u odnosu na 2013. godinu je 17% dok na razini Županije ovaj rast iznosi 28%. Međutim, u 2017. godini je zabilježen lagan pad poreznih prihoda u odnosu na 2016. godinu. Visina poreznih prihoda u tisućama KM u Gradu

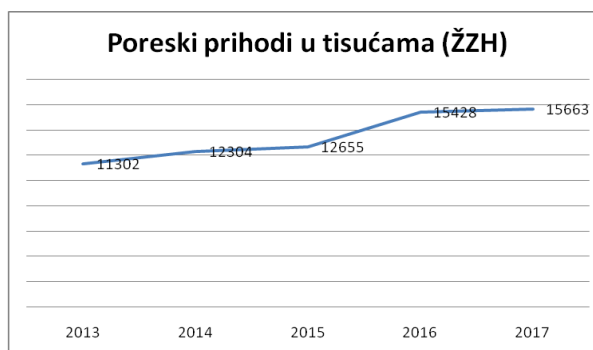
3.3. Poslovna infrastruktura

Grad Ljubuški je u okviru projekta „Jačanje investicijskih potencijala ŽZH“ izradio dvojezičnu investicijsku brošuru za Grad i urađen je kratki promotivni video. GV Grada Ljubuškog je na sjednici održanoj u travnju 2018. godine donijelo Odluku o potpori investitorima u Poslovnoj zoni Zvirici koji su kupili zemljište od Grada Ljubuškog, a na temelju odluka GV i zaključenim ugovorima o kupoprodaji zemljišta u visini od 30 % prodajne cijene.

- Poslovna zona Zvirici – Izgrađen i otvoren Poslovni inkubator. Poslovni inkubator je u funkciji, trenutno u njemu djeluju samo 1 firma, dok ih je u 2017. godini bilo 7. U tijeku je izgradnja skladišno-distributivnog centra za poljoprivredu. U okviru

Slika 9 - Poreski prihodi u Gradu Ljubuškom (Izvor: FZS)

Slika 10 - Poreski prihodi u ŽZH (Izvor: FZS)

projekta „Razvoj MSPa u lancu vrijednosti ljubuškog mladog krompira“ stvoreni su preduvjeti za realizaciju ovog projekta. Izrađeni su idejni i glavni projekt, Grad Ljubuški je osigurao potrebne dozvole (lokacijsku i građevinsku) za početak izgradnje ovog objekta, proveden je postupak javne nabavke i tijekom je druga faza izvođenja radova na ovom objektu.

- Mostarska Vrata - u poslovnoj zoni Mostarska Vrata do sada je uređen dio infrastrukture, a zauzetost poslovne zone je 80%, dok je izgrađenost objekata odnosno investicija u poslovnu zonu manja od 80%. U Poslovnoj zoni Mostarska Vrata uređen je dio cestovne infrastrukture. Također u tijeku je izgradnja privatnog restorana u Poslovnoj zoni Mostarska Vrata.
- U odnosu na razdoblje prije donošenja postojeće Strategije razvoja najveća promjena se dogodila u segmentu turizma. Naime, u 2013. godinu su registrirana samo dva smještajna objekta koja su zajedno imala 18 soba. Hotel Hum je imao 8 soba, dok je Motel Most imao 10 soba. Međutim, u 2018. godini je stavljen u funkciju novoootvoreni hotel Bigeste koji ima četiri zvjezdice i 22 sobe, tako da Grad Ljubuški u 2018. godini ima ukupno 76 registriranih ležajeva što je porast od 49% u odnosu na 2013. godinu kada je bilo 37 ležajeva. Hotel Bigeste ima u planu proširenje svojih smještajnih kapaciteta s još 12 dvokrevetnih soba. Hotel Bigeste je stari privatiziran hotel koji je obnovljen privatnim kapitalom i svojim obnovljenim izgledom doprinosi i boljem urbanom uređenju Grada. (Grad ne raspolaže podacima o broju noćenja). Glede obiteljskog smještaja napravljen je pomak u odnosu na 2013. godinu. Naime, u izvornoj SEA nije bio pokriven obiteljski smještaj jer istog

nije niti bilo, ali je za potrebe revidiranja strategije izvršen pregled jedne od najvećih OTA platformi (Online Tourism Agency) www.booking.com. U kolovozu 2018. godine je bilo ukupno 14 objekata koji su bili prisutni na Bookingu od čega su 2 hotela i 1 motel. Od ostalih 11 objekata 5 su apartmani, 1 je stan na dan, 5 su kuće za odmor. Od 14 objekata prisutnih na Bookingu samo 2 nemaju recenzije što navodi na zaključak da nisu bili aktivni ili se nije dogodila rezervacija. Iz ovog se može zaključiti da je razvoj i promocija turizma i turističke ponude u Gradu Ljubuškom već rezultirao privatnim inicijativama u obiteljskom smještaju. Prisutnost određenih objekata na online sustavima rezervacije pokazuju kako interes za turizam raste jer u 2013. godini nije bilo objekata registriranih na bookingu.

- U zadnje tri godine se u Gradu Ljubuškom dogodio značajan napredak u segmentu razvoja turizma posebno kada govorimo o infrastrukturi. Kroz strateške intervencije uređena je turistička infrastruktura na vodopadu Kravica i Koćuša, uređene su pristupne ceste na lokacijama tvrđava Herceg Stjepan i rimskom vojnom logoru Bigeste na Gračinama, te je uveden model upravljanja turističkim potencijalima i lokalitetima, tj. upravljanje svim turističkim potencijalima je povjereno JP „Parkovi“ Ljubuški koje se brine o održavanju, promociji i ukupnom upravljanju ovim lokacijama. Ovdje je riječ o rimskom vojnom logoru Bigeste, tvrđavi Herceg Stjepana Kosače, vodopadima Kravica i Koćuša i upravljanje kinom Radnik. U poslovnoj jedinici Kravica definirana je naplata, organizacija i način naplate parkiranja, ulaska posjetitelja i korištenja sanitarnih čvorova na turističkoj zoni. Grad je u

posljednjih 5 godina implementirao razne projekte na području turizma u okviru kojih je izgrađen pristupni put prema tvrđavi Herceg Stjepana Kosače. Na lokalitetu rimskog vojnog logora Bigeste na Gračine uređena je pristupna cesta i postavljena je studentska instalacija, piknik stol, klupe i kante za otpatke kao i biljke. Sve ove intervencije su rezultirale time da je Grad Ljubuški u 2017. godini ostvario preko 200.000 registriranih turističkih posjeta što je mjereno brojem prodanih ulaznica od strane JP Parkovi koje upravlja turističkom infrastrukturom. Iako su se i u 2013. godini događale posjete, nije bilo turističkih efekata jer se nije upravljalo ovim područjem, te se nisu naplaćivale ulaznice. Prema procjenama za 2014. godinu Grad je posjetilo 79.000 posjetitelja.

- Također, početkom 2018. godine izrađeni su idejni projekti za Posjetiteljski centar na Gračinama kao i za Stari grad Ljubuški. Izrađen je i glavni projekt rehabilitacije (konzervatorski projekt) za lokalitet Graditeljska cjelina Stari grad Ljubuški. Ovi dokumenti su preduvjet za kvalitetnu prijavu projekata prekogranične suradnje i ostalih izvora financiranja. U 2019. godini Gradu Ljubuškom odobren je projekt prekogranične suradnje u okviru IPA programa prekogranične suradnje Bosna i Hercegovina-Crna Gora. Nositelj projekta je grad Ljubuški a partneri su Razvojna agencija županije Zapadnohercegovačke Herag, Centar za inicijative iz oblasti održivog turizma i Nacionalna turistička organizacija Crne Gore. Ukupna

vrijednost projekta je 470.00,00 eura, od čega Europska unija financira 400.000,00 eura. Jedna od značajnih aktivnosti ovog projekta su konzervatorsko-restauratorski radovi koji će biti izvedeni na Starom gradu Ljubuški.

- Prema podacima od poslovnih subjekata koji su predali završne račune za 2017. godinu u djelatnosti smještaja te pripreme i služenja hrane bilo je samo 7 poslovnih subjekata koji su imali ukupno 34 zaposlena. U 2017. godini ostvarili su preko 2.290.458.00 KM prihoda što je 0,40% od ukupno ostvarenih prihoda koja su ostvarila poduzeća koja su predala završne financijske račune za 2017. godinu. Kao što je vidljivo iz donjeg grafičkog prikaza prihodi od ove grane djelatnosti imaju trend rasta, gdje je zabilježen malo veći skok u 2016. godini.

Slika 11 - Ukupni prihodi ostvareni u djelatnosti smještaja i ugostiteljstva (Izvor: Bisnode Intelligence)

Što se tiče broja ostvarenih noćenja podaci za Grad ne postoje jer Turistička zajednica ŽZH više nije u funkciji, a ne postoji niti zakon o turizmu na razini Federacije niti na razini ŽZH. Županija Zapadnohercegovačka je na desetoj redovnoj sjednici skupštine ŽZH održanoj 30.kolovoza 2019. godine usvojila Zakon o turizmu ŽZH.

Poljoprivreda

U segmentu poljoprivrede je došlo do određenih pomaka u odnosu na 2013. godinu. Površina poljoprivrednog zemljišta je povećana za 5000 ha na temelju Odluke Gradskog vijeća o izdvajanju šumskog zemljišta i pašnjaka u poljoprivredno zemljište od čega je kultivirano oko 1100 ha gdje su zasađeni vinogradi, masline i smilje. Dužina kanala za navodnjavanje je ostala ista. Također, ukupan broj i površina višegodišnjih nasada je povećana:

- Ukupan broj stabala kulture masline je 53.279 komada na površini od 177,59 ha, te je došlo do povećanja u odnosu na 2013. godinu za 6%;
- Ukupan broj trsova vinove loze je 1.205.397 komada na površini od 301,34 ha, te je došlo do značajnog povećanja u odnosu na 2013. godinu kada je bilo 2.480 trsova;
- Ukupan broj sadnica smilja je 14.757.820 komada na površini od 491,92 ha, te je ovo potpuno nova kultura koja nije bila zastupljena na plantažama u 2013. godini;
- Ukupan broj voćaka je 55.018 komada na površini od 122,26 ha, te je u odnosu na 2013. godinu došlo do povećanja broja stabala za 8%.

Ukupna površina pod povrtlarskim kulturama je 871,48 ha od čega 30,16 ha otpada na površine u zaštićenim prostorima (plastenicima i dr.). Pod krumpirom se nalazi 392,29 ha, zatim pod kupušnjacima se nalazi 147,01 ha. Rajčica zauzima 97,66 ha, dok crveni luk zauzima 85,86 ha, a slijedi ga bijeli luk sa 32,74 ha površina. Na kulturu lubenice i bostana otpada 85,76 ha. Podaci iz ranijih godina nisu dostupni.

Broj grla stoke u Gradu Ljubuškom je sljedeći: ovce (5858), svinje (4104), goveda (538), konji (20), magarci (68), pčelinje zajednice (10.765 komada).

Proizvodnja slatkovodne ribe zasnovana je na 4 ribogojilišta sa ukupnom godišnjom prosječnom proizvodnjom od 457 tona ribe.

Ukupan broj poljoprivrednih gospodarstava u Gradu Ljubuškom koji su upisani u registar je 1416 što je povećanje za 15% u odnosu na

2013. godinu. Od tog broja je 557 aktivnih gospodarstava koji apliciraju na županijske i federalne poticaje. Broj poljoprivrednih obrta koji su registrirani kao osnovna/dopunska djelatnost i koji su upisani u RPG je 17. Ukupan broj poljoprivrednih obrta koji se vodi u Odsjeku za gospodarstvo grada je 171.

Broj poljoprivrednih gospodarstava u Gradu Ljubuškom koji se bave biljnom proizvodnjom je 408 čija struktura je sljedeća: Povrće na otvorenom i u zatvorenom prostoru (321), Ljekovito i aromatično bilje (73), Maslinici (9), Vinogradi (5).

Broj poljoprivrednih gospodarstava u Gradu Ljubuškom koji se bavi animalnom proizvodnjom je 149 čija struktura je sljedeća: Pčelinje zajednice (118), Krave i junice (14), Sustav krava-tele (3), Ovce (4), Ribnjaci (2). Od autohtonih pasmina stanje je sljedeće: Magarci (5), Buše (3).

Ako pribrojimo broj poljoprivrednih obrta (171), ukupnom broju registriranih u RPG/RK onda možemo reći da je broj registriranih poljoprivrednih gospodarstava, bilo po jednom ili drugom osnovu, 1570, što je rast u odnosu na broj u 2013. godini (1201). Ako uzmemo podatak iz 2017. godine da je u ŽZH u sve četiri Jedinice lokalne samouprave (JLS) ukupan broj PG upisanih u RPG 2823, onda broj 1416 upisanih u Ljubuškom čini 50,16% ukupno upisanih u Županiji.

Ako uzmemo da prosječna obitelj broji 4 člana onda možemo zaključiti da 1570 obitelji sa prosječno 4 člana je 6280 osoba koji se aktivno i registrirano bavi poljoprivredom što čini preko 20% ukupnog broja stanovnika Grada. Ovdje nisu uračunate obitelji koje nisu registrirale svoja poljoprivredna gospodarstva. Ako uzmemo podatak iz popisa stanovništva u BiH provedenog 2013. godine ukupan broj kućanstava koja su tada obavljala poljoprivrednu aktivnost bio je 2302. Kućanstva koja obavljaju poljoprivrednu aktivnost i bave se prodajom poljoprivrednih proizvoda je 766. Tijekom posljednjih 5 godina Grad Ljubuški je proveo veći broj

projekata na području unapređenja poljoprivredne proizvodnje. U suradnji s dijasporom provedena su dva projekta. Prvi se odnosio na brendiranje poljoprivrednih proizvoda i obuku poljoprivrednih proizvođača. Kroz nastavak ovog projekta sa GIZ-om izvršeno je brendiranje mladog krumpira i zaštićen je oznakom zemljopisnog podrijetla. Drugi projekt je bio uvezivanje domaćih poljoprivrednika s dijasporom u okviru kojeg su nabavljene prskalice i dodatna oprema u svrhu zaštite od prirodnih nepogoda (mraza i hladnoće). Također, Grad Ljubuški je u mjesecu listopadu 2018. godine pokrenuo Javni poziv za dodjelu plastenika od 100 m² s dodatnom opremom. Prednost pri dodjeli su imale osobe mlađe od 35 godina i socijalno ugrožene kategorije stanovništva. Dodijeljeno je 20 plastenika. U sklopu aktivnosti koje je provodila njemačka nevladina organizacija ASB i skladu s potpisanim ugovorom između grada Ljubuške i ASB-a na području grada Ljubuškog u 2019. Godini dodijeljeno je 15 plastenika korisnicima Centra za socijalni rad Ljubuški.

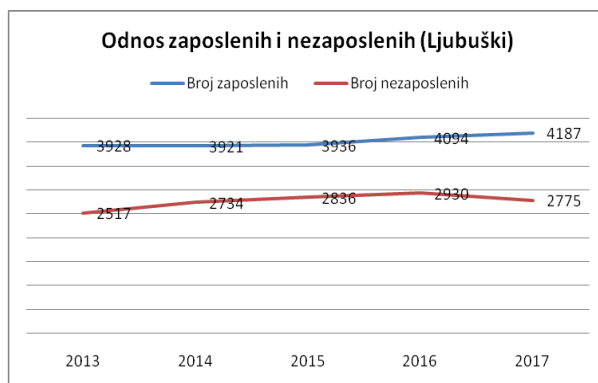
3.4. Tržište rada

Zaposlenost i nezaposlenost još uvijek predstavljaju ključna pitanja za Grad Ljubuški. U proteklih pet godina, tj. od 2013. do 2017. godine, bilježi se rast broja zaposlenih s tim da je taj rast od 2015. godine nešto veći. U odnosu na 2013. godinu broj zaposlenih se u 2017. godini povećao za 6%, dok je na razini ŽZH taj rast bio 12%. Broj zaposlenih je sa 3928 koliko je zaposlenih bilo u 2013. godini porastao na 4187 koliko je zaposlenih bilo u 2017. godini.

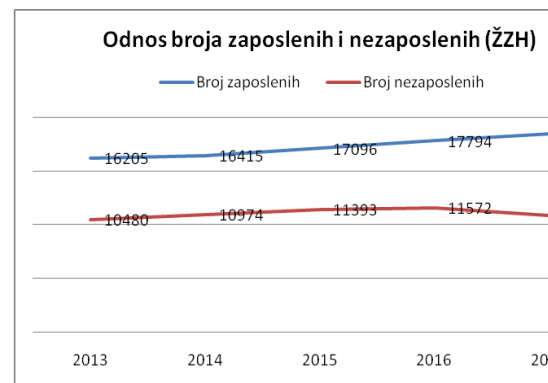
Od ukupnog broja zaposlenih osoba u Gradu Ljubuškom u 2017. godini (4187) 65%

odnosno 2551 je zaposleno u poslovnim subjektima koji su predali završne financijske račune za 2017. godinu. Od tog broja 1317 ili 52% je zaposleno u djelatnosti trgovine na veliko i malo te popravak vozila i motocikla. Od ukupnog broja zaposlenih 1808 ili 43% zaposlenih su žene.

Glede nezaposlenosti bilježi se rast broja nezaposlenih sve do 2016. godine, te se u 2017. godini bilježi pad broja nezaposlenih za 6%. Ovi trendovi prate trendove i na razini ŽZH. Međutim, ipak je broj nezaposlenih u 2017. godini u odnosu na 2013. godinu veći za 9%, što je veći postotni porast u odnosu na ŽZH gdje je broj nezaposlenih u isto razdoblju veći za 4%. Najveći razlog ovomu je nepostojanje većih investicija kojima bi se otvorila nova radna mjesta kao i činjenica da se jedan dio osoba iselio iz Grada a još uvijek su evidentirani na Zavodu za zapošljavanje.

Slika 12 - Odnos zaposlenih i nezaposlenih u Ljubuškom (Izvor: FZS)

Slika 13 - Odnos zaposlenih i nezaposlenih u ŽZH (Izvor: FZS)

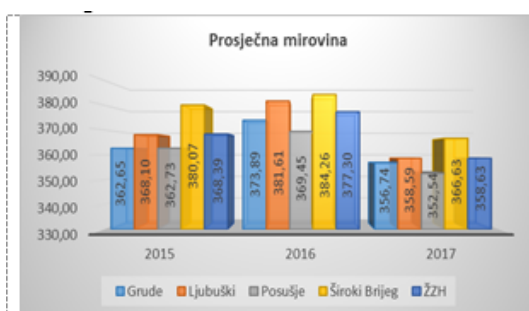
Prema podacima Zavoda za zapošljavanje ŽZH u Gradu Ljubuškom je u 2017. godini bilo 1411 nezaposlenih osoba u dobi do 35 godina starosti što čini 51% od ukupnog broja nezaposlenih osoba. Od ukupnog broja nezaposlenih osoba u Gradu Ljubuškom 54%

čine žene (u 2013. godini postotak je bio isti 53%, dok je u 2015. godini iznosio 54%) od čega je opet 50% nezaposlenih žena u dobi do 35 godina starosti.

Prema stručnoj spremi najviše je nezaposlenih KV (44%, što je smanjenje u odnosu na 2013 za 2%) te potom SSS (29% što je povećanje u odnosu na 2013. za 3%), pa NK (12% što je povećanje u odnosu na 2013. za 2%). Nezaposlenih sa visokom stručnom spremom u 2017. godini ima 9% što je u odnosu na 2013. godinu više za 1%.

3.5. Prosječna primanja

Prosječna plaća u Gradu Ljubuškom u 2017. godini je iznosila 836 KM i nešto je veća nego visina prosječne plaće na razini ŽZH. U odnosu na ostale Jedinice lokalne samouprave u ŽZH jedino je veća prosječna plaća u Općini

Slika 14 - Visina prosječne mirovine (Izvor: FZS)

Slika 15 - Broj umirovljenika u Ljubuškom (Izvor: FZS)

Tabela 1 – Prosječna plaća

PROSJEČNA NETO PLAĆA U KM			
	2015. godina	2016. godina	2017. godina
<i>Općina Grude</i>	<i>834,00 KM</i>	<i>837,00 KM</i>	<i>925,00 KM</i>
<i>Grad Ljubuški</i>	<i>870,00 KM</i>	<i>861,00 KM</i>	<i>836,00 KM</i>
<i>Općina Posušje</i>	<i>658,00 KM</i>	<i>656,00 KM</i>	<i>671,00 KM</i>
<i>Grad Široki Brijeg</i>	<i>710,00 KM</i>	<i>717,00 KM</i>	<i>754,00 KM</i>
ŽZH	759,00 KM	759,00 KM	789,00 KM
FBiH	830,00 KM	839,00 KM	860,00 KM

Grude. Međutim, kada promatramo trend visine prosječne plaće u zadnje tri promatrane godine vidjet ćemo da visina prosječne plaće pada. U odnosu na 2013. godinu visina prosječne plaće u 2017. godini u Gradu Ljubuškom je manja za 7%. Prosječna plaća u Gradu Ljubuškom u 2013. godini je bila 903 KM.

4. Društveni razvoj

4.1. Obrazovanje

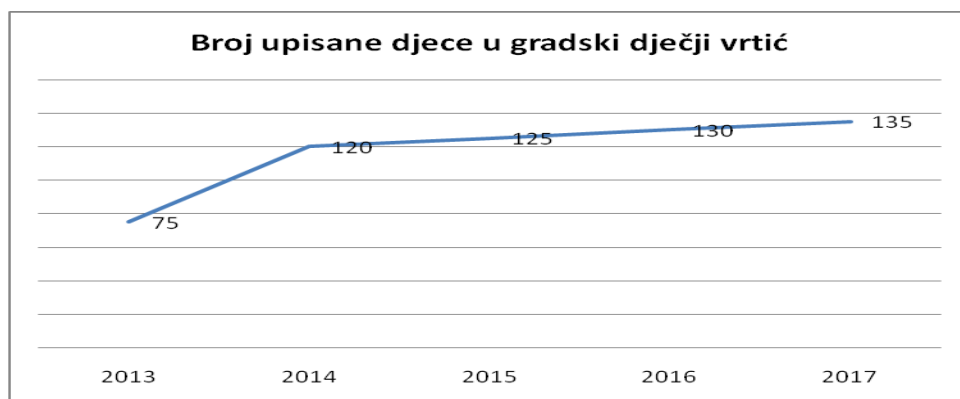
Predškolsko obrazovanje - U Gradu Ljubuškom postoji 5 dječjih vrtića od čega je 1 javni, a 4 privatna u kojima je ukupno u 2017. godini upisano oko 292 djece. U gradski vrtić je u 2017. godini upisano 130 djece što je oko 46% više upisane djece nego u 2013. godini, dok je u privatne vrtiće

upisano 162 djece. Gradski Dječji vrtić Ljubuški je u 2016. godini uređen i opremljen te je stavljen u funkciju drugi kat objekta čime je povećan kapacitet vrtića za 100%. Objekt je u potpunosti klimatiziran, a uređen je i novi park ispred vrtića. Zgrada vrtića trenutačno obuhvaća osam dnevnih boravaka opremljenih novim namještajem, četiri spavaonice, kabinet za jezike, unutarnju igraonicu na površini od 200 m² s umjetnom travom, predvorje od 200 m², kuhinju i blagovaonicu, te knjižnicu s više od 800 naslova dječje literature.

godine obnovljene su 3 škole: Osnovna škola Ivana Brlić Mažuranić, Osnovna škola Marka Marulića - područna škola Cerno i OŠ Tina Ujevića - PŠ Grab, Vitina.

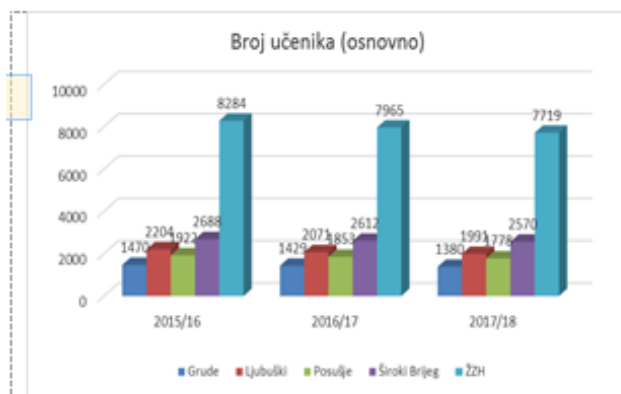
Srednjoškolsko obrazovanje - Kao i kod osnovnoškolskog obrazovanja i u srednjim školama je vidljivo smanjenje broja učenika. U Ljubuškom je u promatranom razdoblju, tj. u 2017./18. godini u odnosu na 2015./16. godinu u srednju školu upisano 74 učenika manje ili 6,87% manje upisanih učenika. U odnosu na 2013./14. godinu u 2017./18.

godini upisano je 10% manje učenika.

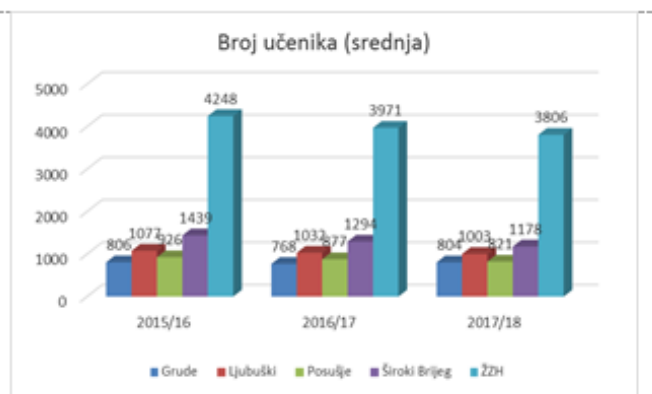

Slika 14 - Broj upisane djece u gradski dječji vrtić (Izvor: Grad)

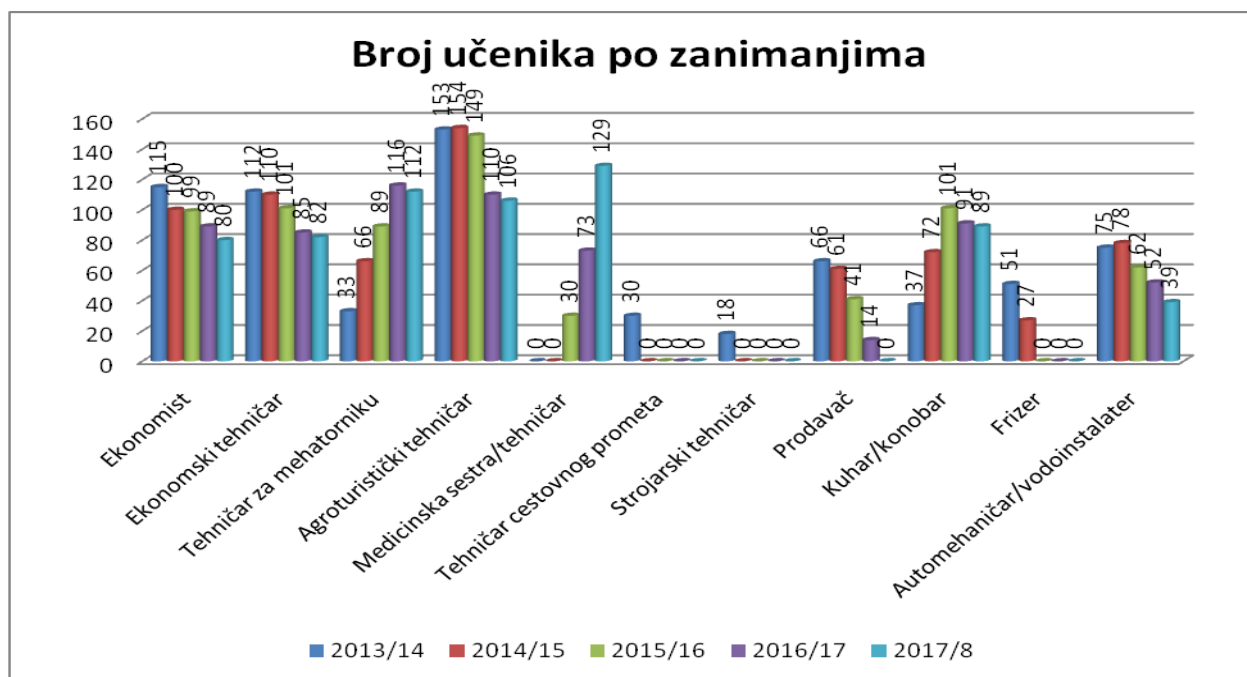
Osnovno obrazovanje - Promatrajući pokazatelje osnovnoškolskog obrazovanja možemo vidjeti kako je broj učenika osnovnog obrazovanja u kontinuiranom padu. Broj upisanih učenika u osnovu školu u 2017./18. godini u odnosu na 2015./16. godinu u Gradu Ljubuškom je manji za 213 učenika ili 9,66%. Broj učenika osnovnog obrazovanja u 2017./18. godini u odnosu na 2013./14. godinu je manji za 14%. U okviru projekta energetske učinkovitosti od 2015.

Slika 17 - Broj učenika osnovnog obrazovanja u Ljubuškom (Izvor: FZS)

Slika 18 - Broj učenika srednjeg obrazovanja u Ljubuškom (Izvor: FZS)

Slika 15 - Broj učenika po zanimanjima (Izvor: Grad Ljubuški)

Kada promatramo trend upisanih učenika po zanimanjima može se vidjeti da opada broj upisanih učenika u sva zanimanja osim u zanimanja medicinska sestra/tehničar i tehničar za mehatroniku. Interes za zanimanje konobar/kuhar se smanjuje u zadnje dvije godine.

Pored redovnog osnovnog i srednjeg obrazovanja u Gradu Ljubuškom postoji i Osnovna te Srednja glazbena škola. Broj upisanih učenika u Osnovnu glazbenu školu u 2017./18. godini je 149 što je smanjenje u odnosu na 2016./17. godinu za 17%. Broj upisanih u 2018./19. godini je 157 učenika, od toga u Osnovnu glazbenu školu 134 učenika od čega ih je 16 upisano u pripremni razred. U Srednju glazbenu školu upisano je 7 učenika, što predstavlja povećanje za 9 % u odnosu na prethodnu godinu. U odnosu na 2013./14. godinu, u 2018./19. godini bilježi se povećanje upisanih učenika u Glazbenu školu za 44%. Povećanje broja upisanih rezultat je preseljenja u nove prostorije popraćenom intenzivnom i pozitivnom medijskom pozornosti.

U proteklom razdoblju osiguran je novi prostor za Glazbenu školu. Nove prostorije za Osnovnu glazbenu školu osigurana su iz sredstava Grada Ljubuškog i to je dio

strateških intervencija definiranih u strategiji. Glazbena škola sada na raspolaganju ima: dvoranu za skupno muziciranje, kabinet za solfeggio, 3 kabineta za klavir, kabinet za flautu, kabinet za violinu, kabinet za gitaru, kabinet za trubu, kabinet za harmoniku, odvojene toalete za učenike i nastavnike, te zbornicu i arhiv. Svaka prostorija i kabinet su prikladno opremljeni sa neophodnim namještajem i nastavnim pomagalicama. U podrumu se nalazi postrojenje za centralno grijanje koje je u funkciji, te je dovedeno u svaku prostoriju u zgradi. Ukupna površina prostora koju škola ima na raspolaganju je 350,53 m², za razliku od prijašnjih 30-ak m² koje su bili na raspolaganju u OŠ M. Marulića. Međutim, prostorije nisu klimatizirane što otežava izvođenje nastave u vrijeme vrućina.

Škola ima 12 učitelja i 3 uposlena u upravi i administraciji, što zadovoljava potrebe i OGŠ i SGŠ, sukladno trenutnom broju učenika kao i budućim procjenama.

Na koncu školske 2015./16. godine 6 malih maturanata upisalo se u Srednju glazbenu školu. Još 3 učenika su završili 4. razred Srednje glazbene škole u Mostaru i Širokom Brijegu, a svi redom su na instrumentalnim smjerovima. Također, 4 učenika trenutno su

na studiju Glazbene umjetnosti u Splitu i Mostaru, a u posljednjih godinu dana još 2 učenice diplomirale su Glazbenu umjetnost.

U provedenoj internoj anketi među učenicima IV., V. i VI. razreda na koncu školske godine 2016./17., 14-ero učenika izjasnilo se da planiraju upisati Srednju glazbenu školu, a 9-ero „možda“ (niži razredi nisu anketirani). Uzmemo li u obzir da u puno većim sredinama gdje SGŠ djeluje desetljećima, broj učenika varira od 20-30, onda su naši trenutni pokazatelji natprosječno visoki (napominjemo da je samo prošle godine 6 ljubušaka upisalo 1. razred SGŠ). Također, za očekivati je da će se taj broj povećavati sukladno povećanju ukupnog broja učenika u Glazbenoj školi posljednjih godina ali i zbog sada znatno poboljšanih uvjeta rada, te na koncu i zbog pojave mogućnosti pohađanja SGŠ u svom Gradu (princip ponude i potražnje). Navedeni podaci rezultirali su odlukom GV Grada Ljubuškog o osnivanju Srednje glazbene škole (Službeni glasnik Grada Ljubuškog 3 /2018 od travnja 2018.). Osnivanjem Srednje glazbene škole u Ljubuškom rezultat će profiliranjem mladih, zrelih umjetnika koji će imati potrebnu razinu stečenog znanja i vještina da uz mentorstvo profesora ali i samoinicijativno, formiraju, sudjeluju, i vode komorne ansamble, orkestre, zborove i sl. Izvođačka razina na koncertima će se znatno podići, te će i publika u tom smislu narasti kvalitativno i kvantitativno, a učenici SGŠ mogu značajno doprinijeti i participirati na ozbiljnim društvenim manifestacijama. Krajnji cilj je da svaki učenik koji prođe kroz ovu Glazbenu školu, bez obzira koju profesiju i karijeru odabrao, u svom djelovanju i življenju bude prvenstveno kulturno osviještena osoba, sa uvijek izraženim osjećajem za lijepo, etično i moralno.

4.2. Zdravstvena i socijalna zaštita

Prema dostavljenim informacijama od Doma Zdravlja Ljubuški, u Gradu Ljubuškom se nalazi jedan Dom zdravlja i dvije područne ambulante. U odnosu na 2013. godinu, kada je bilo samo 4 privatne ljekarne i 1 javna, u

2016. godini je broj privatnih ljekarni povećan na 8, a javne ljekarne nema. Također, postoji i 7 timova obiteljske medicine i 1 savjetovalište koje radi na unaprjeđenju zdravstvene zaštite kroz prevenciju i edukaciju. Ukupno je 116 zdravstvenih radnika od čega je 9 liječnika opće prakse, 13 specijalista, 2 ginekologa i 6 stomatologa, 40 medicinskih tehničara i 46 ostalog osoblja. Podaci za 2013. godinu nisu dostupni.

Broj korisnika pomoći u 2017. godini koja se isplaćuje putem Centra za socijalni rad bio je 1171 i u odnosu na 2013. godini ovaj broj je manji za 14%. Najveći pad broja korisnika je zabilježen kod jednokratnih novčanih pomoći gdje je sa 277 korisnika u 2013. godini broj korisnika pao na 217 u 2017. godini. Također, smanjio se i broj korisnika stalne novčane pomoći za 20%, odnosno smanjen je broj korisnika sa 215 u 2013. godini na 171 u 2017. godini. Razlozi ovog smanjenja nisu dodatno istraženi i nisu poznati.

Što se tiče novčanih izdvajanja isplaćenih putem Centra za socijalni rad zabilježen je pad izdvajanja u 2017. godini za 2% u odnosu na iznos u 2013. godini. Najveće smanjenje izdvajanja zabilježeno je kod naknada umjesto plaće roditelju koji nije u radnom odnosu (50%), te kod izdvajanja za stalnu novčanu pomoć (28%). Rast izdvajanja je zabilježen kod izdvajanja za drugu materijalnu pomoć (53%) te kod troškova smještaja u ustanove socijalne zaštite (41%).

Kod ranjivih skupina u kategoriji maloljetnih osoba došlo je do smanjenja broja djece bez roditeljskog staranja (sa 6 na 2), odgojno zanemarene i zapuštene djece (sa 26 na 15), te djece čiji je razvoj ometen obiteljskim problemima (sa 137 na 88). U promatranom razdoblju došlo je do povećanja broja djece sa mentalnim i fizičkim smetnjama (sa 33 na 42). Kod odraslih je došlo do povećanja broja osoba koje su ometene u psihičkom i fizičkom razvoju i osobe sa invaliditetom (sa 228 na 238), te kod osoba i obitelji u stanju socijalne potrebe kojima je uslijed posebnih okolnosti potrebna pomoć (sa 238 na 270). Međutim,

smanjio se broj materijalno neosiguranih i za rad nesposobnih osoba (sa 130 na 120), starih osoba bez obiteljskog staranja (sa 145 na 103), te osoba sa društveno negativnim ponašanjem (sa 172 na 146).

U promatranom razdoblju, tj. od 2013. do 2017. godine bilježi se rast prihoda Centra za socijalni rad s tim da se bilježi smanjenje udjela Grada, a povećanje udjela Županije. Rashodi također bilježe rast. Detaljan prikaz prihoda i rashoda prikazan je u tabeli ispod (Tabela 2.).

U Gradu Ljubuškom učinjeni su značajni pomaci na području socijalne i zdravstvene zaštite. Tako je u mjesecu rujnu 2017. godine otvoren Edukacijsko rehabilitacijski centar za djecu, mlade i odrasle osobe s poteškoćama u razvoju. Centar se nalazi na Bučinama, prostire se na površini od 500 m² s mogućnošću nadogradnje. Ima 30 prostorija različitih namjena. Projekt je financijski potpomognut od strane Vlade Republike Hrvatske, Vlade FBiH, Federalnog ministarstva rada i socijalne politike i UNICEF-a. Javna ustanova Edukacijsko-rehabilitacijski centar za djecu, mlade i odrasle osobe s teškoćama u razvoju omogućava individualne terapije po pitanju logopedskih, defektoloških i fizioterapeutskih tretmana, te poludnevno zbrinjavanje starijih dobnih uzrasta. Trenutno broji 65 korisnika.

Tijekom prve godine Grad je osigurao sredstva za izgradnju rehabilitacijskog bazena. Također, izgrađena je i senzorna

soba čime je napravljen veliki iskorak po pitanju rehabilitacije. Senzorna soba će uvelike pomoći osobama sa poremećajima osjetila vida, sluha, dodira, ravnoteže, okusa, njuha i sl. Putem rehabilitacije svi navedeni podražaji se poboljšavaju i osoba ih može mnogo lakše primijeniti u stvarnom životu. Senzorna soba je namijenjena hipersenzibilnim i hiposenzibilnim osobama, a dobna granica za rehabilitaciju nije definirana.

U rujnu 2016. godine otvoren je Starački dom Ljubuški za smještaj osoba treće životne dobi izgrađen po modelu domova četvrte generacije koji podrazumijeva bolju integraciju korisnika i njihovo sudjelovanje u svakodnevnim aktivnostima. Dom je smješten u mirnom dijelu Ljubuškog kraja, raspolaže s 3 680 m² unutarnjeg prostora i 20 930 m² dvorišta. Kapacitet Doma iznosi 100 ležajeva. Sobe su koncipirane kao jednokrevetne, dvokrevetne i trokrevetne te posjeduju TV prijemnik, WiFi, dojavni sustav (SOS poziv) i mnoge druge pogodnosti. U sklopu Doma nalazi se multifunkcionalna dvorana pogodna za kino i TV projekcije, te dvorane za radnu i fizikalnu terapiju. Dom je u potpunosti klimatiziran i opremljen s dva dizala. Park Doma je lijepo i funkcionalno osmišljen prostor sa sadržajem primjerenim osobama treće životne dobi. Glavni cilj otvaranja Doma je podmirenje potrebe za održavanjem primjerne kvalitete života i u starosti. Dom pruža usluge zdravstvene skrbi, fizikalne terapije, radne terapije i slobodnih aktivnosti.

Tabela 2- Pregled prihoda i rashoda Centra za socijalni rad (Izvor: Grad)

Prihodi	2013	2014	2015	2016	2017
Ostvareni prihodi (KM)	428620	572274	802220	806992	876358
% udio Grada	71,0	49,0	44,0	47,0	42,0
% udio Županije	25,0	47,0	52,0	46,0	52,0
% učešća prihoda ostvarenih vlastitom djelatnošću ustanove	0	0	0	0	0
% učešća drugih izvora	4	4	4	6	5
Rashodi	2013	2014	2015	2016	2017
Planirani rashodi	1134599	1208320	1315000	1301939	1273834
Ostvareni rashodi	428690	572283	802120	804313	876937
Transferi korisnicima	163050	321682	490663	480305	538200
Troškovi Centra za socijalni rad	265640	250601	311457	324008	338737

U kategoriju ranjivih i isključenih skupina u Gradu Ljubuškom možemo ubrojiti osobe slabijeg imovinskog stanja i socijalno ugrožene osobe, te djecu i odrasle s posebnim potrebama.

4.3. Kultura i šport

U odnosu na 2013. godinu Grad Ljubuški je bogatiji za jedan zaštićeni spomenik kulturne baštine koji se nalazi na UNESCO-voj listi. Naime, srednjovjekovna nekropola stećaka Dilić-Bijača uvrštena je na UNESCO-vu listu svjetske baštine od 2016. godine, dok je od 2010. godine bila zaštićena kao Nacionalni spomenik.

Dosadašnjim aktivnostima u suradnji sa Varšavskim institutom za arheologiju odnosno Odjelom za arheologiju Filozofskog fakulteta u Mostaru provedena su inicijalna nedestruktivna geofizička istraživanja kao i sustavna arheološka iskapanja rimskog vojnog logora na Humcu u periodu od 2016.-17. godine. Radovi na konzervaciji arhitekture i uređenju pristupnih šetnica, tj. prezentacije lokaliteta financirani su kroz nekoliko Javnih poziva Federalnog ministarstva kulture i športa, odnosno kroz EU projekt „Connecting separated“ riješen je imovinsko-pravni status zemljišta zamjenom-otkupom privatnih parcela u dijelu Nacionalnog spomenika. Osobito je važan podatak o otkupu privatne kuće na prilazu lokalitetu sa idejom izgradnje posjetiteljskog centra koji će uključivati između ostalog, *in situ* arheološku zbirku, vidikovac, depo, prostor za analizu materijala i dr. prostorije kojim će biti stvoreni preduvjeti za kontinuiran i dugogodišnji rad na istraživačkim, konzervatorsko-restauratorskim i inim aktivnostima. Grad Ljubuški je izradio idejnu dokumentaciju i pozitivno stručn od Zavoda za zaštitu nacionalnih spomenika, te je aplicirao u okviru programa prekogranične suradnje Hrvatska-Bosna i Hercegovina - Crna Gora s projektom „Heritage Revived“. Krajem 2019. godine odobren je projekt, u tijeku je pribavljanje potrebne dokumentacije za potpis ugovora koji će biti potpisan u prvom kvartalu 2020. godine.

Lokalitet „tvrđava Herceg-Stjepana Kosače“ predstavlja najmonumentalniji arheološki lokalitet na širem prostoru Ljubuškog. Na žalost, uslijed seizmološkog djelovanja i dugogodišnjeg izostanka konzervatorsko-restauratorskih aktivnosti lokalitet je u poprilično lošem arhitektonskom stanju. Aktivnosti na revitalizaciji započele su izradom Idejne tehničke dokumentacije koja čini plan konzervacije, restauracije, rekonstrukcije i arheoloških istraživanja, zatim tehnički opis radova te predmjer i proračun radova. Sa aktivnostima izrade projektne dokumentacije započelo se u siječnju 2017. godine. U 2018. godini izrađena je idejna a u 2019. godini glavna projekta dokumentacija za konzervaciju i restauraciju graditeljske cjeline „Stari grad Ljubuški“. Pored ovih najznačajnijih, obavljen je čitav niz terenskih pregleda, sondažnih i sustavnih istraživanja na manje poznatim lokalitetima koji pripadaju različitim povijesnim razdobljima.

Od kulturnih događaja u Ljubuškom mogu se izdvojiti sljedeći značajniji događaji:

- Dječiji festival "Na jedrima glazbe" koji se održava već 19 godina i predstavlja lijepu glazbenu večer gdje posjetitelji mogu uživati u obilju pjesme i zabave
- „Dani kruha i zahvalnosti za plodove zemlje“ se održavaju se od 2007. godine u mjesecu listopadu. Sudionici ovog događaja su učenici osnovnih škola s područja Grada Ljubuškog koji na Trgu domovinske zahvalnosti izlažu svoje proizvode te iste prodaju u humanitarne svrhe
- "Ljubuški karneval" je prvi put održan 1999. godine. Manifestaciju organizira karnevalsko društvo „Prolog“ u suradnji s Gradom.

U odnosu na 2013. godinu došlo je do povećanja broja kulturnih manifestacija i sada se održava približno 20 manifestacija godišnje. Od 2013. godine pokrenute su sljedeće manifestacije i događaji:

- U sklopu obilježavanja Dana Grada održava se projekt "Najčitatelj" za učenike osnovnih i srednjih škola s

područja Grada, čiji je cilj promicanje čitanja kod učenika osnovnih i srednjih škola, te razvijanja ljubavi prema knjizi kao izvoru znanja,

- Pjesnička večer srednjoškolaca „Ljubuški u meni pjesma“,
- Knjižnica Ljubuški je pokrenula 2 akcije besplatnog učlanjena za osnovnoškolce i umirovljenike na osnovu kojih knjižnica broji preko 220 novih članova. Ukupno ima 600 članova,
- Tromjesečni tečaj crtanja i slikanja u kojem polaznici uče osnove crtanja i slikanja,
- Gradska knjižnica Ljubuški postala je dio projekta „Digitalni građanin“ kojim se potiče korištenje digitalnih tehnologija u knjižnicama. Kroz ovaj projekt, 20 knjižnica iz svih dijelova BiH postat će centri digitalnih inovacija te će svojim korisnicima omogućiti i upoznavanje s najnovijim tehnologijama poput mikro računala - micro:bit i BOSON uradi sam kompleta, dok će u drugoj fazi nekima od njih biti donirani i 3D printeri.

Procjena je da sve manifestacije godišnje posjeti približno 1200 posjetilaca.

U prethodnom periodu započeta je obnova Kulturno-informativnog Centra (KIC) u sklopu kojeg će biti i kino. Radovi bi trebali završiti u naredne dvije do tri godine čime će se stvoriti uvjeti za dodatno obogaćivanje kulturnog života u Ljubuškom.

Od športskih događaja može se izdvojiti športska manifestacija Liga mjesnih zajednica koja se tradicionalno održava u ljetnom razdoblju i koju organizira Javna ustanova “Kulturno-športski centar” Ljubuški. U 2018. godini u Ljubuškom djeluje ukupno 9 športskih klubova koji okupljaju oko 790 mladih iz Grada:

- **Rukometni klub Izviđač** ima dvije sekcije, mušku i žensku. U klubu redovno trenira oko 200 djece svih uzrasta. Muškarci se natječu u slijedećim ligama: SEHA liga, Premier liga, Prva liga FBiH (20+), Prva liga HB (20+), Liga HB Kadeti (20+), Liga HB mlađi kadeti (20+), Liga HB Cicibani

(20+), Liga Dalmacije mini rukomet (30+).

Žene se natječu u slijedećim ligama: Premier liga, Prva liga HB (20+), Liga Hercegovine (20+), Liga HB za mlade (20+), Liga Dalmacije mini rukomet (30+);

- **Nogometni klub Ljubuški**, nedavno je obnovio svoj rad i preuzeo brigu o ljubuškom nogometu. U NK Ljubuški trenira 180 djece. Limači, početnici, pioniri i kadeti igraju svoje lige, a juniori nastupaju za seniorski sastav NK Ljubuški koji se natječe u Županijskoj ligi;
- **Odbojkaški klub Libero** je klub koji djeluje od 2017 godine. Klub ima samo žensku sekciju. U klubu trenira 65 djevojčica i natječu se u kategorijama 2004 godište – liga mladih, 2005 i 2006 godište liga male odbojke i 2007-2012 godište – mini odbojka;
- **Odbojkaški klub Ljubuški također ima samo žensku sekciju.** U klubu trenira od 30-ak do 40 djevojčica, a seniorska ekipa igra 1 Federalnu ligu – Jug;
- **Košarkaški klub Ljubuški** ima 40 dječaka koji se natječu u kategorijama Juniori 2000-2001 godište, Kadeti 2002-2003 godište, Predkadeti 2004 i mlađi. Školu košarke pohađa godište 2006 i mlađi i oni igraju turnirskim načinom. Seniorska ekipa igra natjecanje A1 liga pod patronatom Košarkaškog saveza HB;
- **Ženski košarkaški klub Ljubuški** ima 50 djevojčica koje se natječu u Kadetskom prvenstvu HB i Predkadetskom prvenstvu HB;
- **Karate klub Ljubuški** ima obje selekcije i muške i ženske. U klubu trenira 80 djece. Sve dobne skupine od 8 godina do juniora nastupaju u Karate ligi, u katama i borbama, koja ima 10 kola, a također nastupaju na turnirima i državnim prvenstvima;
- **Boksački klub Ljubuški** se natječe u 1 ligi FBiH. Klub ima i 30 djece, muške i ženske sekcije. Natječu se u kategorijama: Mladi, godište 2004 – 2005, Juniori 2002-2003, mlađi juniori 2000-2001. Također sve kategorije se natječu u turnirski kao i na državnim prvenstvima;
- **MNK Futsal Ljubuški** ima 125 djece koja redovno treniraju. U-14 ekipa igra Ligu mladih BiH, a ostale ekipe idu na turnire.

4.4. Sigurnost građana

Civilna zaštita

Nakon stupanja na snagu Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u ŽZH usvojenog u rujnu 2018. godine, te sukladno Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu jedinstvenog tijela uprave Grada Ljubuški, osnovana je Gradska služba za civilnu–protupožarnu zaštitu, koja kao samostalna gradska služba obavlja sve normativno-pravne, stručno–operativne, studijsko–analitičke, administrativno–tehničke, računovodstveno–materijalne i operativno–tehničke poslove iz nadležnosti Službe. Služba za civilnu–protupožarnu zaštitu je izradila sve strateške dokumente koje Grad mora imati sukladno Zakonu o zaštiti i spašavanju:

- Program razvoja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća za razdoblje 2018.– 2023. godine;
- Procjena ugroženosti od prirodnih i drugih nesreća (prosinac, 2016. godine);
- Procjena ugroženosti od požara Grada Ljubuški (lipanj, 2017. godine);
- Plan zaštite od požara Grada Ljubuški (prosinac, 2017. godine);
- Plan zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća Grada Ljubuški (ožujak, 2018. godine).

Na razini Grada, u sklopu Službe za civilnu – protupožarnu zaštitu djeluje i Gradski Operativni centar koji prikuplja i obrađuje podatke o svim oblicima opasnosti koje mogu dovesti do nastanka prirodne ili druge nesreće, vrši uzbunjivanje i upozoravanje građana, te priprema i šalje izvještaje o poduzetim mjerama i aktivnostima nadležnim organima vlasti. Također je osnovan Stožer civilne zaštite koji obavlja poslove iz svoje nadležnosti, u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije BiH“, broj 39/03, 22/06 i 43/10), Zakonom o zaštiti od požara i vatrogastvu („Službene novine Federacije BiH“, broj: 64/09) i drugim zakonima, propisima i općim aktima kojima su uređena pitanja zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih kulturnih i drugih

dobara. Unutar Službe za civilnu – protupožarnu zaštitu djeluje Profesionalna vatrogasna postrojba, koja trenutno broji 9 profesionalnih vatrogasaca, a u slučaju nastanka neke prirodne ili druge nesreće blisko surađuju sa Dobrovoljnim vatrogasnim društvom (DVD) koje za sad ima nepoznat broj članova, i sa Gorskom službom spašavanja (GSS), sa kojima ima potpisane sporazume o suradnji. Do ovih promjena je došlo na temelju Pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta u Gradu Ljubuškom koji je usvojen u mjesecu svibnju 2017. godine.

Temeljem procjene ugroženosti područja Grada od prirodnih i drugih nesreća, najveće moguće opasnosti prijete od potresa i s tim vezano eventualno pucanje brane (Peć – Mlini) što bi dovelo do većih materijalnih šteta i mogućih ljudskih žrtava, poplave uzrokovane prelijevanjem brana na akumulacijama „Peć – Mlini“, olujni vjetrovi od 8 i više bofora, visoki snijeg i snježni nanosi, veliki ljetni požari, suše, epidemije, biljne i stočne bolesti i odronjavanje zemljišta.

Kada promatramo poplave, može se konstatirati kako je najugroženije područje Veljačko polje – Rastok – **Beriš – Ljubuško polje oko vodotoka T-M-T, te područje Vitinskog polja oko vodotoka Vrioštica**. Na ovom području se događaju povremena manja plavljenja uslijed većih kiša, ali u zadnjih pet godina nije bilo velikih poplava i nije bilo šteta uslijed ovih plavljenja.

Posebno obilježje Grada je, da u ljetnom razdoblju dolazi do izuzetno velikih temperatura koje prelaze vrijednosti preko 40 °C, a što posebno pogoduje izbijanju velikih požara na otvorenom prostoru. Veliki problem je gašenje požara u nenaseljenim dijelovima Grada zbog ne postojanja ili neodržavanja protupožarnih cesta i protupožarnih prosjeka, a to su uglavnom granična područja s Republikom Hrvatskom i brdska područja Grada.

U periodu 2014.-2018. godina (nisu dostupni podaci za 2013. godinu) dolazi do porasta intervencija vatrogasaca sa 57 intervencija u 2014. godini na 156 intervencija u 2018. godini (Tabela 3). Najviše intervencija je bilo

u 2017. godini, čak 241 od čega je najviše bilo požara na niskom raslinju i travi.

Najčešći uzrok požara je ljudski faktor, pa se iz tog razloga pokušava sve više preventivno djelovati u zadnje dvije godine, a najviše na način da se obavljaju redovni obilasci i razgovori sa poljoprivrednicima i radi podizanja svijesti o načinima zaštite od požara.

Ljubuški, ŽNK Ljubuški, ŽOK Ljubuški (odbojka), Klub tajlandskog boksa, Taekwandoo klub, HKK Ljubuški (košarka), ŽKK Ljubuški, MNK Futsal Ljubuški, Boksачki klub Ljubuški, Boćarski klub Ljubuški, Boćarski klub Rastok, Biciklistički klub Ljubuški, Motoklub Bigeste, Paraglading klub Ljubuški, ŽOK

POŽARI	2014	2015	2016	2017	2018
Nisko raslinje i trava	16	121	100	168	108
Šuma	2	20	18	8	7
Stambeno objekti	9	5	15	9	6
Drugo	10	10	14	21	18
Tehničke intervencije	20	15	18	35	17
UKUPNO	57	171	164	241	156

Tabela 3- Pregled intervencija Vatrogasne jedinice Ljubuški (Izvor: Grad Ljubuški, Služba CZ)

Prema dostupnim podacima u protekle dvije godine opožarene površine iznosile su 90 ha (2017. godina) i 50ha (2018. godina). U cilju što brže i kvalitetnije intervencije potrebno je obnoviti vozni park CZ i vatrogasaca sa auto cisternom, navalnim vozilom, kliještima za brze intervencije, standardnim setovima opreme za vatrogasce, ali i provoditi redovne specijalističke obuke vatrogasaca iz oblasti zaštite i spašavanja ljudi.

4.5. Civilno društvo

U Gradu Ljubuškom su aktivne ukupno 52 Udruge i to u sljedećim kategorijama:

- Kulturno umjetnička društva: HKUD Sveti Marko, Dream team babe, HKUD Sveti Ivan Grab, HKUD Veljaci, HKUD Vrioštica Vitinasa, HKD Napredak, HUD Herceg Stjepan, KUD Studenčica, KUD Radišići, Udruga „Ganga, gusle, diple“. U 2017. za potporu radu Udruga iz gradskog proračuna je izdvojeno oko 19.000 KM. Športska udruženja: Karate klub Ljubuški, Karate klub Klobuk, RK Izviđač, NK

Libero. Grad je u 2017. godini za poptoru športskim klubovima iz proračuna izdvojio oko 144.000 KM.

- Udruge proistekle iz Domovinskog rata: Branitelji oboljeli od PTSp-a, Maloljetni branitelji, Zaboravljeni branitelji, HVIDRA LJUBUŠKI, Udruga PPN L. Pavlović, Udruga udovica i roditelja hrvatskih barnitelja, Udruga udovica i djece hrvatskih branitelja, Udruga dragovoljaca HOS-a, Udruga nositelja odličja, Udruga za zaštitu prava branitelja. Grad je u 2017. godini za potporu udrugama proisteklim iz Domovinskog rata iz proračuna izdvojio nešto više od 106.000 KM.
- Ostale udruge: Udruga roditelja djece s posebnim potrebama, Udruga pčelara Kadulja, Udruga športskih ribolovaca Kravica, Udruga za uzgoj i zaštitu životinja, Udruga politički zatvorenici, Eduktivno kulturna udruga Dječji svijet, GSS Ljubuški,

Hrvatsko društvo političkih zatvorenika, Udruga oboljelih od celijakije, Udruga slobodnog letenja Obale Radišići, Udruga lovaca, Vijeće mladih grada Ljubuškog, WW Team Ljubuški. Grad je u 2017. godini za potporu ovoj skupini udruga iz proračuna izdvojio nešto više od 49.700 KM.

- Udruga mladih Agape, nevladina organizacija utemeljena u studenome 2012. godine. Iznimno aktivna u nastojanjima da potaknu društvenu i kulturnu scenu grada Ljubuškog. Od 2013.godine organiziraju Božićni sajam „Akcija Reakcija“. Svi prilozi skupljeni na sajmu ide na socijalno ugrožene grada Ljubuškog. Aktivni i u održavanju tribina, predstava.

U odnosu na 2013. godinu nije bilo povećanja

broja udruga, ali je važno napomenuti da su za neke od sprovedenih projekata iz strategije razvoja, u periodu 2013-2018. godina,

partneri bili NVO. Ovdje se prije svega misli na projekte uspostave Edukacijskog centra za djecu i odrasle s posebnim potrebama i projekte koji imaju za cilj da ožive i uspostave novu turističku ponudu.

5. Stanje javne infrastrukture, javnih usluga i okoliša

5.1. Prometna infrastruktura

U Gradu Ljubuškom ima ukupno 37 km magistralnih i 42 km regionalnih cesta. Magistralna cesta „M6“ (Čapljina-Ljubuški-

Imotski) povezuje Grad s najznačajnijim državnim prometnicama koje se pružaju dolinom rijeke Neretve, a regionalna cesta „R-424“ (Čitluk-Ljubuški-Ploče) omogućuje direktnu vezu s lukom Ploče, odnosno Mostarom. Grad Ljubuški je sa širim područjem povezana i magistralnom cestom „R-423“ Ljubuški-Metković i „R-422“ Vitina-Vrgorac i „R-421“ Klobuk- Sovići. U Gradu Ljubuškom ima najviše magistralnih cesta od svih jedinica lokalne samouprave u ŽZH (Tabela 4.). Stanje prometne infrastrukture je isto kao i u prethodnom periodu.

Također, Grad Ljubuški se nalazi unutar dva važna europska koridora (koridor Vc i Jadransko-Jonski koridor). Europski koridor Vc povezuje Baltik s Jadranskom regijom, dok Jonski koridor slijedi obalu Jadranskog mora i povezuje Europu preko Balkana s Bliskim Istokom.

Tabela 4 – Uporedni podaci o prometnoj infrastrukturi (Izvor: FZS)

PROMETNA INFRASTRUKTURA (u km u 2017.)				
	<i>Površina u km²</i>	<i>Željezničke pruge</i>	<i>Magistralni putovi</i>	<i>Regionalni putovi</i>
<i>Općina Grude</i>	221	0	18	31
<i>Grad Ljubuški</i>	293	0	37	42
<i>Općina Posušje</i>	461	0	25	60
<i>Grad Široki Brijeg</i>	388	0	27	15
ŽZH	1.362	0	107	148
FBiH	26.110	695	2.008	2.689

Lokalnih cesta u Gradu Ljubuškom ima oko 500 km. Međutim, sva naselja Grada su povezana lokalnim cestama i imaju asfaltirane pristupe na ceste višeg reda. Na godišnjoj razini Ljubuški na održavanje lokalne putne infrastrukture progresivno povećava iznos izdvajanja:

- 2014. - 85.015,01 KM
- 2015. - 531.479,37 KM
- 2016. - 770.588,53 KM
- 2017. - 1.040.179,95 KM
- 2018. - 1.227.489,64 KM

U Gradu Ljubuškom se nalaze četiri granična prijelaza od kojih su 3 za promet putnika (Orahovlje, Crveni Grm-Mali Prolog i

Zvirici-Prud), a jedan (Bijača) je za promet putnika i robe.

U skladu s Republikom Hrvatske u Europsku uniju između RH i BiH postoje samo dva granična prijelaza za uvoz i izvoz roba. Jedan od njih je granični prijelaz Bijača.

Otvorenjem ovog graničnog prijelaza 2013. godine, na dijelovima koridora Vc povećano je prometno opterećenje na cestama M6, R424, R423 posebice od prijevoza teških tereta. U cilju smanjenja teretnog prometa na području užeg dijela Grada izgrađen je novi kružni tok koji se nalazi na križanju Ulice hrvatskih kraljeva i Ulice hrvatskih branitelja. Kružni tok će povezivati sadašnju postojeću zapadnu obilaznicu s novom zapadnom obilaznicom koja se planira izgraditi sa zapadne strane od magistralne ceste/ Vitinske ceste na čijem je ulazu kružni tok koji ide dužinom 1,7 kilometara u pravcu Novog groblja na Humcu gdje će se spojiti s novoizgrađenim kružnim tokom. Dužina zapadne obilaznice je 1.700 metara, a u poprečnom presjeku ona zauzima 50 metara sa zaštitnim pojasom. Izgradnja zapadne obilaznice je jedan od prioriteta na području cestovne infrastrukture.

5.2. Vodovodna i kanalizacijska infrastruktura

Ukupna dužina do sada izgrađenog vodoopskrbnog sustava u Gradu Ljubuškom je 390 km, dok je u 2015. godini iznosila 380 KM. Ukupno je na vodoopskrbni sustav priključeno 5860 priključaka od čega je 5603 domaćinstva i 446 poslovnih subjekata. Pokrivenost stanovništva vodovodnim sustavom je oko 82%. Od svih jedinica lokalne samouprave u ŽZH, Grad Ljubuški ima najveći postotak stanovništva pokriven vodoopskrbnim sustavom. Potrošnja vode u Gradu od 2015. godine raste te je tako u 2017. godini potrošnja vode porasla za 7% u odnosu na 2015. godinu. Potrošnja vode u 2015. godini je iznosila 871.559 m³ dok je u 2017. godini iznosila 936.041 m³. Projekcija potrebnih količina vode u Gradu za razdoblje

u narednih 5 godina je oko 930.000 m³ po godini.

U Gradu Ljubuškom u tijeku je implementacija projekta „Izgradnja vodovodnih objekata na vodovodu Ljubuški-Niska zona- podsustav Vojnići-Vodice- Dole Greda. Ovim projektom izgradit će se 4 vodospreme i 5 crpnih stanica:

- Crpna stanica Kapel Mala
- Vodosprema Podvodine s crpnim stanicama
- Vodosprema Donje Dole s crpnom stanicom
- Vodosprema Gornje Dole s crpnom stanicom
- Vodosprema Greda s hidrofonskim postrojenjem

Ukupna duljina cjevovoda koji je pružen od Vojnića do Grede iznosi 6000 metara, a razvodna mreža 4000 metara. Iz ovog vodoopskrbnog sistema opskrbljivalo bi se 100 kućanstava koje nisu imale opskrbu gradskom vodom. Završni radovi na izgradnji su u tijeku.

Kao i kod vodoopskrbnog sustava Grad Ljubuški u ŽZH ima i najveći postotak stanovništva pokriven kanalizacijskom mrežom. Ukupna dužina kanalizacijske mreže u Gradu je 15,8 km te ima 2120 priključaka što predstavlja 28% pokrivenosti stanovništva, što je povećanje u odnosu na 2013. godinu za 16%. Također, u prethodnom razdoblju je povećan i kapacitet prečistača sa 6000 na 12000 EKS.

5.3. Javna rasvjeta, parking i zelene površine i energetska učinkovitost

Za javnu rasvjetu, parking i zelene površine odgovorno je Javno poduzeće „Parkovi“ d.o.o. Ljubuški koje je u funkciji od 2014. godine. Javna rasvjeta se nalazi u urbanom dijelu i pokrivenost urbanog dijela javnom rasvjetom je oko 70% površine. U urbanom

dijelu imamo 827 rasvjetnih tijela kroz 19 brojila. U ruralnom dijelu, Grad je na pojedinom lokalitetima financirao ugradnju 725 rasvjetnih tijela, čije održavanje i plaćanje računa vrše mještani. Troškovi javne rasvjete u urbanom dijelu iznose prosječno godišnje 200.000 KM koji se plaćaju iz Proračuna.

Prema odluci Gradskog Vijeća Grada Ljubuškog od 2015. godine, na urbanom području Grada se počelo sa naplatom parkinga. Odlukom je definirano koje ulice ulaze u naplatu, te način upravljanja. Odlukom je određeno da tehničke i organizacijske poslove, naplatu, nadzor nad parkiranjem, blokiranje nepropisno zaustavljenih i parkiranih vozila, održavanje, obilježavanje i druge poslove na javnim parkiralištima s naplatom obavlja JP „Parkovi“ d.o.o Ljubuški.

JP Parkovi je Odlukom o povjeravanju Javnih ovlasti od strane GV Ljubuški između ostalog zaduženo za održavanje javnih parkinga i naplate parkiranja iz 2013. godine. U Gradu 1. lipnja 2015. godine započelo se s naplatom parkinga. Trenutno se u Ljubuškom u gradskom dijelu nalazi 220 parkirnih mjesta, a u planu je proširenje parking prostora na 270 mjesta. Dnevnu parking kartu je moguće kupiti na 7 parking aparata, a planirana je nabavka još 2 aparata. Osim dnevne parking karte u sustava se nalazi oko 120 korisnika s mjesečnom kartom, a planira se raditi na tome da se broj korisnika s mjesečnom kartom poraste na 150. Naplata se odrađuje preko prekršajnog naloga. Cijena parking karte je 1 km/h, dnevna karta 10 km, a mjesečne zavise o kategoriji korisnika.

Što se tiče zelenih površina istom Odlukom o povjeravanju javnih ovlasti JP Parkovi d.o.o. poduzeće je zaduženo za čišćenje i održavanje zelenih površina. Održavanje javnih zelenih površina podrazumijeva:

- košnja travnatih površina
- osnivanje novih površina te održavanje postojećih zelenih površina

- sadnja i održavanje sezonskog cvijeća, trajnica, ruža, grmlja, živica, drveća
- održavanje parkovskih klupa, košarica, fontane
- uređenje grada za Božićno-novogodišnje praznike
- pražnjenje i održavanje kantica za otpad
- održavanje oglasnih ploča sa osmrtnicama
- čišćenje pijeska s ulica nakon obilnih kiša
- ručno pometanje ulica i nogostupa 5 x tjedno, pranje ulica i nogostupa po potrebi
- pražnjenje i održavanje kantica za otpad 5 x tjedno, održavanje oglasnih ploča
- pometanje ulica i nogostupa obavljaju tri djelatnika pri čemu su obuhvaćene ulice užeg dijela grada.

Od 2015. godine Ljubuški je u okviru Memoranduma o razumijevanju između UNDP-a i Vlade Županije Zapadnohercegovačke sudjelovao u aktivnostima energetske učinkovitosti javnih objekata, te je izvršen energetska pregled osnovne škole “Ivana Brlić Mažuranić”. U 2016. godini je kroz energetska učinkovitost obnovljen Dječji vrtić, te je kroz sufinanciranje Grada u iznosu od 50.000 KM proširen kapacitet vrtića za 100%. U 2016. godini je također obnovljena OŠ Ivana Brlić Mažuranić - područna škola Grab. U 2017. godini je kroz energetska učinkovitost započela aktivnost na uređenju objekta osnovne škole na Cernu, a i u 2018. godini zgrada Grada Ljubuškog. U 2019. godini potpisan je Ugovor o utopljanju Osnovne škole Tina Ujevića- područna škola Klobuk. Ugovor je potpisan između grada Ljubuškog i Federalnog ministarstva prostornog uređenja.

5.4. Upravljanje otpadom

Prikupljanje otpada u Gradu Ljubuškom povjereno je privatnom poduzeću Alba d.o.o. Kao što je vidljivo iz donje tabele pokrivenost teritorija kao i pokrivenost stanovništva organiziranim prikupljanjem otpada je 100%. Također, zabilježen je i rast količine otpada koji se reciklira. Količina recikliranog otpada u 2017. godini je povećana za 9% u odnosu na 2015. godinu.

Tabela 5 - Pregled prikupljanja otpada (Izvor: JP Parkovi)

	2015	2016	2017
Pokrivenost teritorija (%)	100%	100%	100%
Broj komitenata uključenih	3325	3350	3380
Pokrivenost stanovništva (%)	100%	100%	100%
Recikliranje	345 tona	360 tona	380 tona

Grad Ljubuški svake godine, u suradnji s poduzećem Alba d.o.o. vrši čišćenje divljih deponija. U 2017. godini uklonjeno je 14 divljih deponija i sve su sanirane, te je prikupljeno 380 tona reciklažnog otpada. Na javnim lokacijama postavljeno je 30 igloa za prikupljanje papira, a u 87 gospodarskih objekata postavljene su kavezi za najlon i papir.

Tako je u 2018. godini izvršeno čišćenje divljih deponija u mjestima Proboj i Cerno te čišćenje otpada uz prometnicu na pravcima Ljubuški-put za Metković i Ljubuški-Cerno. Prikupljeno je više od 100 vreća otpada uz navedene prometnice. Tijekom akcije specijaliziranim komunalnim i otvorenim vozilima s navedenog teritorija izvedeno je i sanitarno zbrinuto oko 30 m³ raznovrsnog otpada.

5.5. Zaštita zraka i voda

U segmentu zaštite voda i zraka nije bilo većih promjena u odnosu na stanje u 2013. godini, te nema registriranih zagađivača zraka.

6. Prostorno-planska dokumentacija

U Gradu Ljubuškom na snazi je Prostorni plan za razdoblje 2015.-2025. godine koji je usvojen 2015. godine. U 12. mjesecu 2019. godine GV Grada Ljubuškog usvojilo je Odluku o izmjeni i dopuni odluke o usvajanju prostornog plana grada Ljubuški. U prethodnom periodu radilo se je na pripremi regulacionog plana za Kravice. Plan je u izradi i očekuje se njegovo usvajanje u narednih par godina. Zbog usvajanja Prostornog plana u 2015. godini nije bilo potrebe za izradom drugih regulacionih planova u zadnje tri godine.

7. Analiza proračuna

U dosadašnjem četverogodišnjem razdoblju provedbe strategije ukupan postotak realizacije planiranih projekata je 77,27%. Naime, od ukupno 66 projekata iz Strategije planiranih za provedbu u razdoblju 2014.-2017. godine, samo je 28 projekata, odnosno 42,42% projekata u potpunosti provedeno. Udio projekata čija provedba nije ni započeta u ovom razdoblju je 22,73% (15 projekata), dok je udio djelomično realiziranih ili započetih projekata 34,85% (23 projekata).

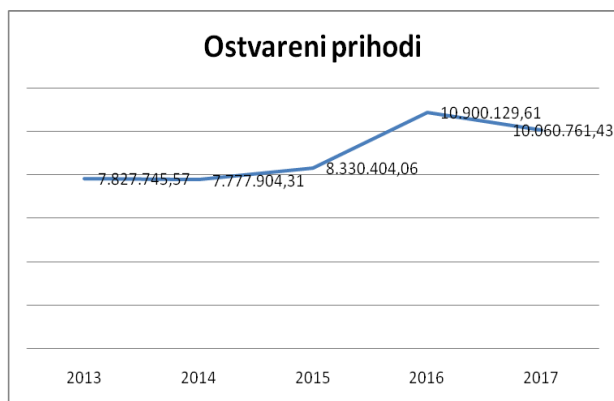
Ukupan postotak realiziranih sredstava u odnosu na planirana je 42,31%, te je najveći postotak realiziranih sredstava u sektoru gospodarstva (57,67%). Postotak realizacije planiranih sredstava iz proračuna je 43,93%.

Tabela 6 - Pregled realizacije provede strategije u prethodnom razdoblju (Izvor: Srednjoročna evaluacija)

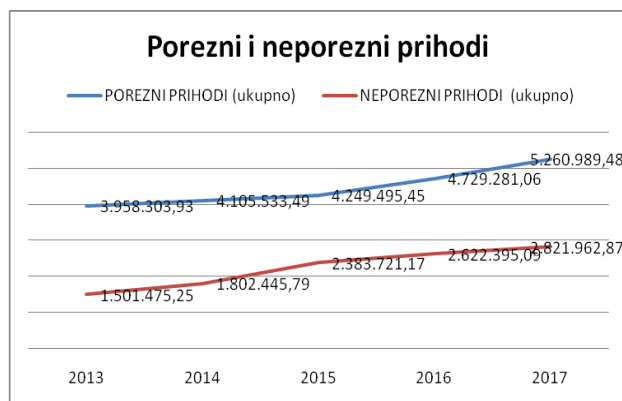
Sektor	Planirana financijska sredstva za implementaciju projekata ^(*)	Realizirana financijska sredstva za provedbu projekata			% realiziranih sredstava od ukupno planiranih po sektorima
	Ukupno	Proračun	Vanjski izvori	Ukupno	
Ekonomski razvoj	2.908.800,00	495.700,00	1.181.800,00	1.677.500,00	57,67%
Društveni razvoj	7.646.500,00	821.513,00	1.239.313,00	2.060.826,00	26,95%
Zaštita i unapređenja okoliša	10.213.000,00	2.543.000,00	2.505.522,00	5.048.522,00	49,43%
Ukupno	20.768.300,00	3.860.213,00	4.926.635,00	8.786.848,00	
% (struktura)		43,93%	56,07%	100,00%	
Postotak realiziranih sredstava od ukupno planiranih				42,31%	

Proračun Grada u razdoblju od 2013. do 2017. godine bilježi porast prihoda s izuzetkom 2017. godine kada je visina prihoda pala u odnosu na 2016. godinu za 8%. Međutim, visina prihoda u 2017. godini je i dalje veća u odnosu na visinu prihoda u 2013. godini za 28%.

poreza koji iznose 57% od ukupnih poreznih prihoda. Kod neporeznih prihoda najveći udio u 2017. godini su prihodi od naknada i pristojbi i prihoda od pružanja javnih usluga koji čine 83% od ukupnih neporeznih prihoda. U strukturi garantova u 2017. godini najveći udio čine primitci od Županije 51%, te potom od Federacije BiH 41%. U strukturi ukupnih prihoda u 2017. godini najveći udio čine porezni prihodi sa 52%, pa potom

Slika 16 – Ostvareni prihodi u proračunu (Izvor: Grad)

Slika 17 – Porezni i neporezni prihodi (Izvor: Grad)

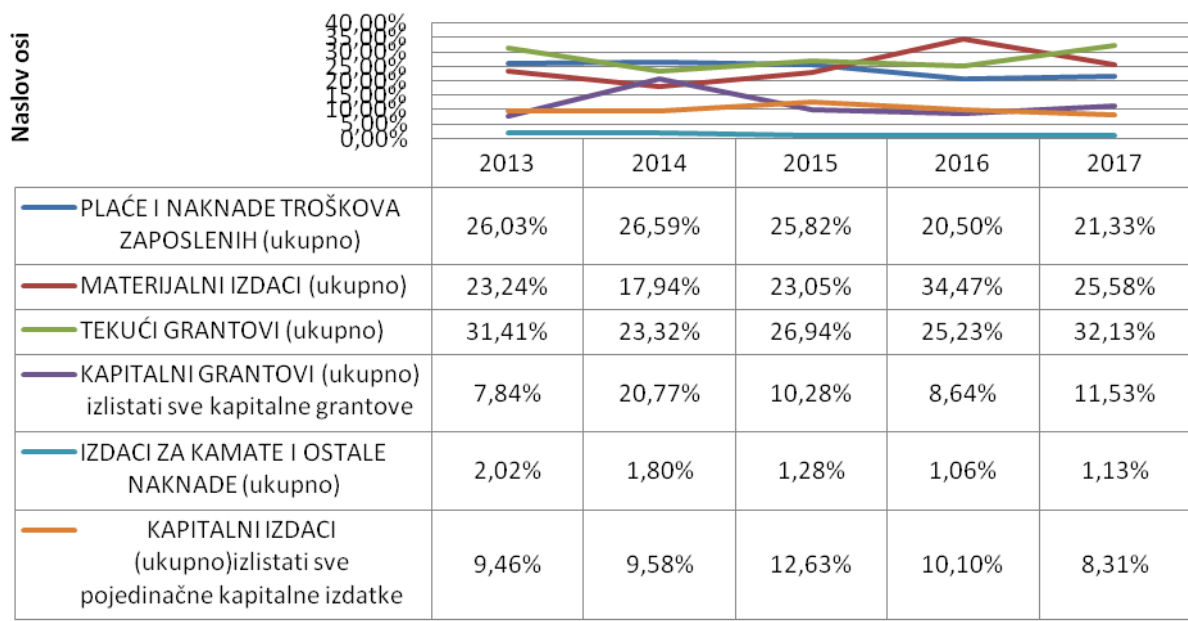
U razdoblju od 2013.-2017. godine zabilježen je rast i poreznih i neporeznih prihoda, ali je u 2017. godini pala visina kapitalnih primitaka za 76% čime se u 2017. godini bilježi pad ukupnih prihoda Grada Ljubuškog u odnosu na 2016. godinu.

U strukturi poreznih prihoda u 2017. godini najveći udio imaju prihodi od neizravnih

neporezni prihodi sa 28,02%.

U strukturi rashoda najveći udio u rashodima u 2017. godini su izdaci za tekuće grantove i to 32,13% od čega najveći postotak (10,21%) predstavljaju transferi pojedincima.

Struktura rashoda

Slika 18 - Struktura rashoda (Izvor: Grad)

Kada promatramo trendove po godinama onda možemo vidjeti da izdvajanja za plaće i naknade troškova zaposlenih imaju trend pada dok visina ostalih izdvajanja varira po godinama.

strategije razvitka. Ovo je blago povećanje u odnosu na prethodne trendove, a projekcija je urađena na osnovu mogućih povećanja prihoda od koncesija i prihoda koje ubire JP Parkovi, te prihoda od komunalne takse i

Tabela 7 - Pregled po glavnim izvorima financiranja za razdoblje 2019.-2023. godine

Izvori financiranja lokalne razvojne strategije	Okvirna procjena po godinama					UKUPNO (u KM)
	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	
Iz proračuna Grada Ljubuškog (u KM)	1.530.000,00	1.150.000,00	1.200.000,00	1.300.000,00	1.400.000,00	6.580.000,00
Vanjski izvori (kredit, entiteti, županija, država, javna poduzeća i privatni izvori) (u KM)	1.250.000,00	1.300.000,00	1.300.000,00	1.350.000,00	1.350.000,00	6.550.000,00
Vanjski izvori (IPA, donatori i ostalo) (u KM)	1.500.000,00	500.000,00	250.000,00	250.000,00	500.000,00	3.000.000,00
UKUPNO (u KM)	2.930.000,00	2.950.000,00	2.750.000,00	2.900.000,00	3.250.000,00	16.130.000,00

naknade. Eksterni izvori su projicirani na osnovu

U narednom periodu od pet godina predviđa se da bi Grad mogao izdvajati između 1 mil. KM i 1,5 mil KM iz proračuna na projekte iz

vođenih razgovora o potporama projektima grada Ljubuški sa viših nivoa vlasti, ali i na

osnovu već prijavljenih projekata na raspisane javne pozive međunarodnih i drugih organizacija te prijavljenih i planiranih projekata za prijavu na IPA pozive.

Od planiranih sredstava u planu je da se 4.000.000 KM utroši na projekte ekonomskog sektora, 3.000.000 KM na projekte iz društvenog sektora i 9.000.000 KM na projekte sektora zaštite okoliša.

Tabela 8 - Prijedlog okvirne raspodjele financiranja po sektorima razvoja

Ekonomski sektor	Društveni sektor	Sektor zaštite okoliša	Ukupno
4.000.000 KM	3.000.000 KM	9.000.000 KM	16.000.000 KM

IV.2. Strateško fokusiranje

Za potrebe izrade revidirane strategije pristupilo se pregledu postojeće SWOT analize na temelju novih okolnosti, te identifikacija novih snaga, slabosti, prijetnji i mogućnosti. Pregled SWOT analize je izvršen kroz radionicu sa sektorskim radnim skupinama. Postojeća SWOT analiza je još uvijek velikim dijelom aktualna, s tim da je došlo do promjene u određenim pokazateljima koji više nisu slabosti posebno u segmentu turizma. Međutim, na temelju rasprave tijekom radionice pripremljena je proširena SWOT analiza koja obuhvaća i dodatne elemente koji nisu bili obrađeni prilikom izrade izvorne SWOT analize.

SWOT analiza

SNAGE	SLABOSTI
<p>Položaj, prirodni resursi, okoliš i infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> • Povoljan geostrateški i geoprometni položaj Grada • Slapovi Kravica i Koćuša • Pogodni prirodni resursi i klimatski uvjeti za razvoj poljoprivrede, te tradicijsko nasljeđe u poljoprivrednoj proizvodnji • Grad Ljubuški jedna od vodom najbogatijih gradova u BiH • Još uvijek očuvan okoliš i prirodni ambijent • Blizina svetišta Međugorje • Prihvatljiva kvaliteta infrastrukture: vodna, telekomunikacijska, elektrodistribucije • Izgrađen prečištač otpadnih voda <p>Gospodarstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poslovna zona Zvirici • Okretnost, poduzetnost i snalažljivost ljudi i natjecateljski duh • Dobar prirodni i kulturni potencijal za razvoj turizma • Ljubuški mladi krumpir zaštićen oznakom zemljopisnog podrijetla • Potencijal za razvoj privatnog smještaja u turizmu (smještaj u domaćinstvu) <p>Stanovništvo i društvene djelatnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Razvijen i uređen sustav socijalne zaštite (dom za stare i nemoćne, rehabilitacijski centar za osobe s posebnim potrebama, hospicij) • Bogato kulturno-povijesno nasljeđe: Muzej Humac, Humačka ploča, tvrđava Herceg Stjepan Kosača, nekropole stećaka • Angažirana mladež u kulturnim događanjima <p>Upravljanje razvojem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dijaspora koja posjeduje znanje, radno iskustvo i kapital • Javno poduzeće „Parkovi“ 	<p>Položaj, prirodni resursi, okoliš i infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nerazvijena društvena svijest stanovnika za zaštitu okoliša • Dijelom nedovoljno razvijena prometna infrastruktura Grada • Nepostojanje cjelovitog sustava upravljanja otpadom razvrstavanja otpada (nema odvojenog prikupljanja, nema deponije krutog otpada...) • Nezbrinjavanje otpadnog mulja iz prečištača otpadnih voda • Neriješeno pitanje otpadnih voda duž toka rijeke (ugostiteljski i privatni objekti) • Neriješeno pitanje upravljanja oborinskih voda uzvodno od vrela <p>Gospodarstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedostatan i nedovoljno razvijen proizvodni sektor • Usitnjenost poljoprivrednih površina • Nespremnost poduzetnika za uvezivanje i umrežavanje i još uvijek nerazvijen javno-privatni dijalog • Loši/negativni rezultati provedene privatizacije • Još uvijek nema strateškog i sustavnog pristupa privlačenju ulaganja <p>Stanovništvo i društvene djelatnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iseljavanje stanovništva i odlazak mladih • Još uvijek visoka nezaposlenost • Neusklađenost obrazovanja s potrebama s tržišta rada • Nerazvijena svijest društva za volontiranje i društveni angažman • Još uvijek ne postoji skrb o starijim osobama koje žive same u obiteljskim kućama • Nerazvijen sustav prakse u školama <p>Upravljanje razvojem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Još uvijek nedovoljni kapaciteti za razvoj u Gradu • Nedefinirana marketinška strategija općine • Neusklađenost zemljišnih knjiga i neriješeni imovinsko-pravni odnosi • Nepostojanje institucionalizirane suradnje sa dijasporom

MOGUĆNOSTI	PRIJETNJE/PREPREKE
<p>Položaj, prirodni resursi, okoliš i infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tranzitni terminalni potencijal na graničnom prijelazu • Izgradnja bazena Klokun <p>Gospodarstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dostupnost i primjena inovacijskog potencijala i novih tehnologija • Uvezivanje i organiziranje proizvođača (zadrugarstvo, klasteri, udruženja isl.) • Potražnja turista za novim turističkim proizvodima i destinacijama • Potražnja domaćeg i stranog tržišta za domaćim poljoprivrednim proizvodima • Strateški razvoj turizma na razini Županije <p>Stanovništvo i društvene djelatnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Blizina sveučilišta u Mostaru • Redovita zračna veza Mostara s europskim središtima • Izrada strategije razvoja kulture u ŽZH <p>Upravljanje razvojem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prekogranična, regionalna i međuočinska suradnja • Dostupnost financijskih sredstava iz EU fondova • Dostupnost međunarodnih i domaćih izvora financiranja 	<p>Položaj, prirodni resursi, okoliš i infrastruktura</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prirodne nepogode (požari, zemljotres, suša...) • Zagađenje vodotoka uzvodno od Ljubuškog • Nepravilno reguliranje ispusta vode iz HE Peć Mlini <p>Gospodarstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nezaštićenost domaćih proizvođača i jaki uvozni lobiji, te slaba zaštita potrošača i kontrola kvalitete uvoznih proizvoda • Nepostojanje stabilnih financijskih instrumenata potpore na višim razinama <p>Stanovništvo i društvene djelatnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pojačan trend iseljavanja stanovništva • Migrantska kriza • Nepovoljna zakonska rješenja na višim razinama vlasti u kontekstu rješavanja određenih socijalnih, zdravstvenih i drugih pitanja <p>Upravljanje razvojem</p> <ul style="list-style-type: none"> • Slaba koordinacija različitih razina vlasti (grad, županija, Federacija BiH) • Nestabilnost i neučinkovitost institucionalnog i zakonskog okruženja u BiH • Globalna ekonomska kriza i negativan trend u globalnim kretanjima • Loša provedba i kontrola, te sporost u provedbi zakonskih rješenja • Sporost u približavanju u EU integracijama • Zapošljavanje nestručnog kadra

Strateški pravci

Temeljem provedene srednjoročne evaluacije i ažurirane analize stanja izvorna četiri strateška pravca su dalje razrađena na način da bolje odražavaju buduće djelovanje sukladno potrebama i izazovima i koji se uže fokusiraju na pojedina područja. Ukupno je prepoznato 5 strateških pravaca:

Strateški pravac 1: Privlačenje domaćih i stranih ulaganja u Gradu Ljubuškom

Grad Ljubuški u sljedećem petogodišnjem razdoblju želi dodatno se posvetiti privlačenju domaćih i stranih ulaganja kako

bi se povećala gospodarska aktivnost i otvorila nova radna mjesta. Naime, grad Ljubuški ima odličnu geostratešku poziciju i ima razvijenu poslovnu infrastrukturu. Međutim, u prethodnom razdoblju se nisu dogodile željene investicije. U prethodnom razdoblju privlačenje ulaganja nije bilo izdvojeno kao poseban pravac. Stoga se aktivnija uloga Gradu u privlačenju ulaganja nameće kao jedan od posebnih strateških pravaca u sljedećem petogodišnjem razdoblju. Ovo podrazumijeva proaktivniji pristup u identifikaciji potencijalnih investitora i izravan kontakt s potencijalnim

investitorima kao i organizirana promocija različitih događaja u Ljubuškom i izvan Ljubuškog vezano za uspostavljanje poslovnih kontakata i privlačenje ulaganja.

Strateški pravac 2: Razvoj turizma utemeljenog na jedinstvenim resursima, maksimalno koristeći snagu svoje pozicije i prirodnih i kulturno-povijesnih potencijala

Ovaj strateški pravac se nije mijenjao, te i dalje ostaje aktualan za sljedeće petogodišnje razdoblje. Naime, turizam je u Gradu Ljubuškom u sve većem zamahu.

Stavljanjem u funkciju lokaliteta Kravica i Koćuša već se napravio određeni pomak u turističkoj ponudi. Međutim, Grad Ljubuški u sljedećem razdoblju želi usmjeriti svoju pažnju na proširenje svoje turističke ponude na druge lokacije, diversificirati svoju turističku ponudu i podići kvalitetu usluga te se jače i kvalitetnije promovirati.

Strateški pravac 3: Razvoj specifične poljoprivredne proizvodnje i povećanje konkurentnosti

Poljoprivreda je jedna od strateških grana u Gradu. Ovaj strateški pravac ostaje isti i nije promijenjen. Grad Ljubuški je u proteklom razdoblju napravio određene pomake u razvoju poljoprivrede. Također, u cilju snažnijeg zamaha u razvoju poljoprivrede u budućnosti Grad Ljubuški je u 2018. godini usvojio Strategiju ruralnog razvoja i poljoprivrede kroz koju na detaljan načina razrađuje prioritete i mjera. Kroz poljoprivredu se želi iskoristiti potencijale Ljubuškog, te omogućiti stanovništvu dodatne izvore prihoda.

Strateški pravac 4: Podizanje kvalitete javnih usluga, razvoj komunalne i socijalne infrastrukture

Ovaj Strateški pravac je podijeljen na dva dijela, tj. očuvanje okoliša je izdvojeno kao poseban strateški pravac. Ljubuški će se i u budućem petogodišnjem razdoblju usmjeriti na razvoj usluga i podizanje njihove dostupnosti i kvalitete kako bi se povećala kvaliteta života stanovništva i boravka posjetitelja.

Strateški pravac 5: Očuvan okoliša kako bi se stvorili uvjeti za bolju kvalitetu života.

Ovaj je strateški pravac izdvojen iz postojećeg strateškog pravca 4. Naime, okoliš je izuzetno važan čimbenik u održivom razvoju, stoga se Grad želi posebno usmjeriti prema ovom segmentu društvenog razvoja. Ovo se želi postići kako kroz učinkovito upravljanje otpadom, upravljanje vodama, pa do energetske učinkovitosti.

IV.3. Vizija i strateški ciljevi

Vizija razvoja Grada Ljubuškog je ostala ista i nije bilo potrebe za njenom izmjenom jer još uvijek održava suštinu želje društvene zajednice kako je ona bila definirana prilikom izrade strategije. Međutim, u odnosu na izvorno postavljena 4 strateška cilja, prilikom revizije strategije prva tri strateška cilja su objedinjena pod prvi strateški cilj, dok je 4. strateški cilj razdvojen na dva strateška cilja, tako da revidirana strategija ima ukupno 3 strateška cilja.

Grad Ljubuški-SRCE HERCEGOVINE

Raditi zajedno-poduzetnička sredina

Živjeti zajedno-grad mladih

Promovirati zajedno-turistička destinacija

Ljubuški će do 2024. godine biti najljepša turistička destinacija u Bosni i Hercegovini, s očuvanim prirodnim ljepotama i tradicionalnim vrijednostima.

Mjesto mudrih ljudi koje će korištenjem svih raspoloživih resursa i znanja voditi računa o uravnoteženom razvoju, stvarati preduvjete zdravog i perspektivnog života svih njegovih žitelja.

Mjesto promicanja dobrog gospodarenja, poduzetništva, konkurentnosti i inovacije.

**Strateški cilj 1: RAZVIJENO
GOSPODARSTVO I POVEĆANA
ZAPOSLENOST**

Ovaj se strateški cilj oslanja na prva tri strateška pravca razvoja i orijentiran je na razvoj gospodarstva Ljubuškog iskorištavanjem postojećih prirodnih resursa kao i na stavljanje u funkciju neiskorištenih poslovnih mogućnosti kao što su Poslovne zone, te korištenjem povoljne lokacije Grada. Ovaj cilj obuhvaća razvoj poduzetništva i privlačenje ulaganja te razvoj poljoprivrede i turizma, a u konačnici podizanje kvalitete života u Ljubuškom i otvaranje novih radnih mjesta kako bi se omogućio ostanaka mladih ljudi odnosno smanjila potreba za odlaskom u inozemstvo zbog gospodarskih razloga. Ovaj se cilj manifestira kroz sljedeće konkretne pokazatelje u sljedećem petogodišnjem razdoblju:

- Povećana stopa zaposlenosti za 5% u odnosu na broj zaposlenih u 2017. godini
- Smanjen broj nezaposlenih za 10% u odnosu na broj nezaposlenih u 2017. godini
- Povećan iznos poreznih prihoda Grada Ljubuškog za 10% u odnosu na iznos poreznih prihoda ostvarenih u 2017. godini.

Strateški cilj 2: PODIGNUTA KVALITETA I DOSTUPNOST DRUŠTVENIH USLUGA I SADRŽAJA

Ovaj se cilj oslanja na Strateški pravac 4. Podizanje kvalitete javnih usluga, razvoj komunalne i socijalne infrastrukture. Kvaliteta i dostupnost komunalnih i javnih usluga jedan je od ključnih čimbenika kvalitete života u nekoj sredini. Grad Ljubuški u sljedećem razdoblju ima za cilj povećati dostupnost i kvalitetu socijalne infrastrukture i sadržaja što većem broju stanovnika u Ljubuškom. Ovaj se cilj manifestira kroz sljedeće konkretne pokazatelje u sljedećem petogodišnjem razdoblju:

- Najmanje 90% anketiranih učenika i roditelja osnovnih i srednje škole zadovoljno uvjetima školovanja
- Najmanje 90% anketiranih korisnika usluga za osobe s posebnim

potrebama zadovoljno kvalitetom sadržaja

- Najmanje 90% stanovnika mlađih od 40 godina zadovoljno kulturnim i športskim sadržajima

Strateški cilj 3: PODIGNUTA KVALITETA ŽIVOTA UZ OČUVAN I ZAŠTIĆEN OKOLIŠ

Ovaj se cilj oslanja na Strateški pravac 5. Očuvan okoliša kako bi se stvorili uvjeti za bolju kvalitetu života, kao i na Strateški pravac 4. Podizanje kvalitete javnih usluga, razvoj komunalne i socijalne infrastrukture Grad ima za cilj u narednom razdoblju posvetiti dodatnu pažnju razvoju komunalne infrastrukture, te posvetiti veću pažnju zaštiti okoliša kao jednom od glavnih resursa Grada Ljubuškog na kojima počivaju stupovi razvoja Grada kao što su turizam i poljoprivreda. S obzirom da je grad Ljubuški turističko mjesto koje svoj turizma temelji između ostalog na prirodnim resursima, te isto tako na poljoprivredi koja obuhvaća najveći dio gospodarstva, zaštita okoliša kao i razvijena komunalna infrastruktura predstavljaju jedan od strateških ciljeva Grada. Ovaj se cilj manifestira kroz sljedeće konkretne pokazatelje u sljedećem petogodišnjem razdoblju:

- U 2023. godini povećana količina otpadnih voda koja se tretira za 5% u odnosu na 2017. godinu
- U 2023. godini povećan broj pretplatnika računa za vodu za 5% u odnosu na 2017. godinu
- Do 2023. godine gradske javne površine se održavaju min. 2 puta tjedno
- Najmanje 90% građana (na selu i u gradu) zadovoljno kvalitetom komunalne infrastrukture i uređenjem Grada.

V - Sektorski planovi razvoja

V.1. Usklađenost, komplementarnost i međusobni utjecaj sektorskih planova

Kod sektorskog planiranja vodilo se računa o međusobnoj usklađenosti i komplementarnosti sektorskih planova. Također, prilikom ažuriranja Sektorskih ciljeva kao i kod identifikacije razvojnih projekata vodilo se računa da su usklađeni sa prostorno planskom dokumentacijom, te da su komplementarni.

Prilikom izrade Sektorskog plana gospodarskog razvoja uzet je u obzir društveni aspekt projekata kao i njihov utjecaj na okoliš. Ovo se posebno odnosi na projekte vezane za turizam i poljoprivredu kao jedne od ključnih grana za razvoj gospodarstva Grada. Isto tako, kod izrade Sektorskih planova društvenog razvoja i zaštite okoliša pazilo se da projekti imaju i pozitivan društveni učinak, a u isto vrijeme da nemaju negativan utjecaj na okoliš.

V.2. Plan lokalnog ekonomskog razvoja

U izradi revidiranog Plana lokalnog gospodarskog razvoja korištena je revidirana i ažurirana SWOT analiza sektora gospodarstva u sklopu integralne SWOT analize, te relevantni nalazi provedenih analiza i stavovi gradskog razvojnog tima. Temeljem provedenih analiza zaključeno je da pravci razvoja sektora gospodarstva ostaju isti kao i u prethodnom petogodišnjem razdoblju:

- **Razvoj poslovnih zona i jačanje investicija.** Grad Ljubuški ima dvije važne poslovne zone koje još uvijek nisu iskorištene. Ovo se posebno odnosi na Poslovnu zonu Zvirici koja još uvijek nije popunjena. Iz ovog proizlazi i potreba jačeg angažmana u segmentu daljnjeg razvoja poslovne infrastrukture i proaktivnijeg pristupa u privlačenju ulaganja

- **Razvoj sektora malih i srednjih poduzeća.** Mala i srednja poduzeća su temelj otvaranja novih radnih mjesta. Stoga se Grad Ljubuški želi u sljedećih pet godina fokusirati na projekte potpore malom i srednjem poduzetništvu i povećanju broja poduzeća
- **Poboljšanje uvjeta za razvoj poljoprivredne proizvodnje, brendiranja poljoprivrednih proizvoda.** Poljoprivreda je temeljna grana gospodarstva u Ljubuškom, te su u prethodnom razdoblju zabilježeni pozitivni rezultati u ovom sektoru. Stoga se Grad želi i u sljedećih pet godina snažno fokusirati na razvoj poljoprivrede i podizanje njene konkurentnosti
- **Izgradnja turističke ponude, stvaranje prepoznatljivog turističkog imidža Ljubuškog.** Uz poljoprivredu, turizam je također jedan od glavnih stupova budućeg razvoja Grada. U turizmu su također zabilježeni pozitivni pomaci u prethodnom razdoblju. Ljubuški se želi i u sljedećih pet godina snažno fokusirati na razvoj turizma i stvaranje pretpostavke da što više lokalnog stanovništva bude uključeno u lance vrijednosti u turizmu.

V.2.1. Pregled sektorskih ciljeva sa očekivanim ishodom i pokazateljima

Uzimajući u obzir preporuke srednjoročne evaluacije Strategije razvoja Grada Ljubuškog, gradski razvojni tim je revidirao ciljeve razvoj gospodarstva za sljedećih pet godina, te je smanjio broj ciljeva sa četiri na tri, tj. objedinjeni su prva dva izvorna cilja u jedan cilj, dok su ostala dva cilja još uvijek relevantna. U sklopu revidiranja ciljeva revidirani su i sektorski ishodi u svakom cilju.

Sektorski cilj	Očekivani ishod	Pokazatelji
Sektorski cilj 1.1 Do kraja 2023. godine privučena nova ulaganja u gospodarstvo	<ul style="list-style-type: none"> Do 2023. godine povećan broj aktivnih gospodarskih subjekata za 10% u odnosu na 2017. godinu Do 2023. godine ostvarena popunjenost Poslovne zone Zvirici od najmanje 3% 	<ul style="list-style-type: none"> Broj aktivnih gospodarskih subjekata Popunjenost PZ Zvirici
Sektorski cilj 1.2: Do 2023. godine razvijen prepoznatljiv turistički sadržaj sa uređenom turističkom infrastrukturom	<ul style="list-style-type: none"> Do 2023. godine registrirano najmanje 5000 noćenja godišnje U 2023. godini najmanje 10% više registriranih turističkih posjeta u odnosu na 2017. godinu 	<ul style="list-style-type: none"> Broj noćenja Broj posjeta
Sektorski cilj 1.3: Do 2023. godine poboljšana konkurentnost poljoprivredne proizvodnje	<ul style="list-style-type: none"> Do 2023. godine broj poljoprivrednih gospodarstava registriranih kao poslovni subjekti povećan za 10% u odnosu na 2018. godinu Do 2023. godine rast prihoda od poljoprivredne proizvodnje povećan za 5% u odnosu na 2018. godinu 	<ul style="list-style-type: none"> Broj PG poslovnih subjekata Rast prihoda od poljoprivredne proizvodnje

V.2.2. Usklađenost sa strateškim dokumentima viših razina

Sektorski ciljevi gospodarskog razvoja su usklađeni sa strateškim i planskim dokumentima viših razina. Analizom planskih dokumenata na višim razinama utvrđeno je kako je veliki broj planskih dokumenata istekao ili ističe. Međutim, prilikom analize dokumenata vodilo se računa da sektorski ciljevi budu usklađeni sa definiranim pravcima u relevantnim dokumentima koji su još uvijek aktualni. Sektorski ciljevi gospodarskog razvoja naslonjeni su na strateške i prioritetne ciljeve sljedećih analiziranih strateških i planskih dokumenata u Bosni i Hercegovini:

- Strategija razvoja Županije Zapadnohercegovačke 2014-2020 - izravno je povezan sa Strateškim ciljem 1 - Ekonomski jaka Županija i to u kontekstu sljedećih operativnih ciljeva: podizanja konkurentnosti MSP; povoljne ulagačke klime;

stvaranja prepoznatljivih proizvoda; i iskorištavanja postojećih potencijala;

- Prostorni plan Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje od 2012. do 2032. godine;
- Zakon o poticanju razvoja malog gospodarstva Federacije BiH s posebnim naglaskom na razvoj poslovne infrastrukture i poticanja malog i srednjeg poduzetništva i obrta;
- Strateški plan ruralnog razvitka Bosne i Hercegovine 2018-2021 – okvirni dokument u segmentu razvoja ruralne infrastrukture poticanja malih obiteljskih gospodarstava kao i diversifikaciju djelatnosti na selu;
- Plan razvoja turizma Županije Zapadnohercegovačke (radni nacrt) u segmentu koji se odnosi na razvoj turističke infrastrukture, razvoj turističkog sadržaja, te sustav upravljanja u turizmu kao i marketing i promocija.

V.2.3. Inicijative međugradske suradnje

U području gospodarskog razvoja postoje brojne mogućnosti za ostvarivanje međuopćinske suradnje između Grada Ljubuškog i susjednih općina i grada u ŽZH, te s drugim općinama i gradovima u okruženju. Međugradska suradnja u sektoru gospodarskog razvoja ponajprije će se ostvarivati u sljedećim područjima:

- Razvoj i promocije turizma, i to prvenstveno kroz programe prekogranične suradnje, zajedničku promociju turističke ponude sa susjednim općinama i gradovima, kao i druge vidove poslovnog uvezivanja
- Promocija i privlačenje ulaganja u Ljubuški i to prvenstveno u suradnji sa općinama i gradom s prostora ŽZH.

Posebni projektni prijedlozi za međugradsku

suradnju nisu razrađeni.

V.2.4. Programi, projekti i mjere

Za realizaciju plana gospodarskog razvoja grada Ljubuški definirano je **1** projekata i mjera grupiranih u **4** programa:

Naziv programa	Naziv projekta/mjere
PROGRAM 1.1.1. Potpora ulaganjima	Projekt 1.1.1.1. Izgradnja cestovne infrastrukture u PZ Zvirici
	Projekt 1.1.1.2. Privlačenje investicija iz dijaspore
	Projekt 1.1.1.3. Uspostava modela upravljanja poslovnom infrastrukturom
	Projekt 1.1.1.4. Žensko poduzetništvo
	Projekt 1.1.1.5. Izgradnja vodovoda tehničke infrastrukture u pz Mostarska Vrata
PROGRAM 1.2.1. Zaštita kulturno povijesne baštine	Projekt 1.2.1.1. Revitalizacija Tvrdave Herceg Stjepan
	Projekt 1.2.1.2. Arheološki centar Gračine
	Projekt 1.2.1.3. Uređenje arheoloških nalazišta i očuvanje lokaliteta kulturno povijesne baštine
PROGRAM 1.2.2. Razvoj turizma	Projekt 1.2.2.1. Proširenje turističke ponude na Kravicama
	Projekt 1.2.2.2. Unapređenje sustava biciklističkih i pješačkih staza na širem području Grada Ljubuški
	Projekt 1.2.2.3. Promocija turističkih potencijala Grada
	Projekt 1.2.2.4. Unapređenje turističke ponude putem izrade autohtonih suvenira
	Projekt 1.2.2.5. Revitalizacija projekta „Vinska cesta Hercegovine“ na području grada Ljubuški
	1.2.2.6. Poticanje razvoja OPG-a u ruralnom turizmu
PROGRAM 1.3.1. Razvoj poljoprivrede	Projekt 1.3.1.1. Izgradnja skladišno distributivnog centra
	Projekt 1.3.1.2. Sanacija i uređenje poljskih putova
	Projekt 1.3.1.3. Sanacija i održavanje vodonatopnog sustava
	Projekt 1.3.1.4. Razvoj poljoprivrednih katastara za pojedine kulture

Ukupna očekivana ulaganja za realizaciju sektorskog plana gospodarskog razvoja su: 3.341.000,00 KM.

V.3. Plan društvenog razvoja

U izradi revidiranog Plana društvenog razvoja korištena je revidirana i ažurirana SWOT analiza društvenog sektora u sklopu integralne SWOT analize, te relevantni nalazi provedenih analiza i stavovi lokalnog razvojnog tima. Temeljem provedenih analiza pravci društvenog razvoja su djelomično revidirani, te će se Ljubuški u sljedećih pet godina usmjeriti u sljedeće pravce:

- **Stvaranje uvjeta za bolje obrazovanje.** Grad Ljubuški će se sljedećih pet godina usmjeriti na stvaranje boljih uvjeta obrazovanja i izvođenja nastave. Grad će se najviše fokusirati na razvoj i poboljšanje potrebne infrastrukture za obrazovanje
- **Stvaranje uvjeta za uključivanje mladih u športsko-kulturni život Grada.** U sljedećem petogodišnjem

- **Socijalno uključivanje osoba s posebnim potrebama i drugih socijalno ugroženih skupina.** Grad Ljubuški je u prethodnom petogodišnjem razdoblju napravio iskorak u razvoju potrebne infrastrukture za socijalne skupine. Na tragu tih rezultata Grad se želi i u sljedećem razdoblju fokusirati na podizanje kvalitete ovih sadržaja i usluga.

V.3.1. Pregled sektorskih ciljeva sa očekivanim ishodom i pokazateljima

Uzimajući u obzir preporuke srednjoročne evaluacije Strategije razvoja Ljubuškog, lokalni razvojni tim je revidirao ciljeve društvenog razvoja za sljedećih pet godina te je smanjio broj ciljeva sa tri na dva. U sklopu revidiranja ciljeva revidirani su i sektorski ishodi u svakom cilju.

Sektorski cilj	Očekivani ishod	Pokazatelji
Sektorski cilj 2.1. Do 2023. godine podignut kvalitet obrazovanja i kulturnih sadržaja	<ul style="list-style-type: none"> • Do 2023. godine uspjeh učenika u Gimnaziji podignut na prosječnu ocjenu 4, a u OŠ iznad 3 • Do 2023. godine broj registriranih posjetitelja kulturnih sadržaja u općini Ljubuški iznosi najmanje 2000 godišnje 	<ul style="list-style-type: none"> • Prosječna ocjena učenika u ciljnim školama • Broj posjetitelja kulturnih sadržaja (broj ulaznica)
Sektorski cilj 2.2. Do 2023. godine unaprijeđena kvaliteta sadržaja za djecu, mlade i osobe s teškoćama u razvoju	<ul style="list-style-type: none"> • Do 2023. godine 50 djece, mladih i odraslih sa poteškoćama u razvoju obuhvaćeno novim rehabilitacijskim sadržajima 	<ul style="list-style-type: none"> • Postotak osoba s teškoćama u razvoju koji imaju pristup rehabilitacijskim sadržajima

razdoblju Ljubuški želi usmjeriti svoju pažnju na razvoj potrebne infrastrukture koja je pretpostavka za aktivnije uključivanje mladih u sportski, kulturni i društveni život općenito

V.3.2. Usklađenost sa strateškim dokumentima viših razina

Sektorski ciljevi društvenog razvoja su usklađeni sa strateškim i planskim dokumentima viših razina. Sektorski ciljevi

društvenog razvoja naslonjeni su na strateške i prioritetne ciljeve strateških i planskih dokumenata u Bosni i Hercegovini:

- Integrirana strategija razvoja Županije Zapadnohercegovačke 2014.-2020. i to sa Strateškim ciljem 2 - Društveno odgovorna Županija i Strateškim ciljem 3 – Učinkovito organizirana Županija
- Prostorni plan Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje od 2012. do 2032. godine
- Strategija razvoja kulturne politike BiH i to sa primarnim ciljevima koji daju poseban (strateški) poticaj zaštiti, rekonstruiranju, restauriranju, rekultiviranju i multisektorskom promoviranju prirodnog, spomeničkog i graditeljskog naslijeđa u BiH, te poseban (strateški) poticaj regionalnoj suradnji u kulturi kao temeljnom principu opstojnosti i kreativne vitalnosti BiH kulture
- Strategija za unapređenje prava i položaja osoba s invaliditetom u Federaciji Bosne i Hercegovine

(2016.-2021.), s posebnim naglaskom na Specifični cilj 5. Unapređivati kvalitetu i dostupnost usluga, te uspostavljati nove usluge u skladu sa potrebama osoba s invaliditetom.

V.3.3. Inicijative međugradske suradnje

U okviru Sektorskog plana društvenog razvoja Ljubuški nije identificirao konkretne projekte međugradske suradnje.

V.3.4. Programi, projekti i mjere

Za realizaciju Plana društvenog razvoja Grada Ljubuškog definirano je **10** projekata grupiranih u **3** programa:

Naziv programa	Naziv projekta/mjere
Program 2.1.1. Unaprjeđenje kulturnih sadržaja	Projekt 2.1.1.1. Organizacija i promocija Ljubuškog kulturnog ljeta
	Projekt 2.1.1.2. Jazz festival Ljubuški
	Projekt 2.1.1.3. Nastavak uređenja Kulturno informativnog centra
Program 2.1.2. Unaprjeđenje obrazovne infrastrukture	Projekt 2.1.2.1. Nastavak izgradnje športskih terena oko Osnovne škole Marka Marulića
	Projekt 2.1.2.2. Izgradnja školske športske dvorane za Gimnaziju Ljubuški
	Projekt 2.1.2.3. Rekonstrukcija zgrade Gimnazije Ljubuški
	Projekt 2.1.2.4. Rekonstrukcija sanitarnih čvorova u Osnovnoj školi Marka Marulića Ljubuški i u Osnovnoj školi Tina Ujevića Vitina
Program 2.2.1. Razvoj infrastrukture za djecu, mlade i osobe s teškoćama u razvoju	Projekt 2.2.1.1. Gradnja polivalentnog terena za sportske aktivnosti oko objekta Edukacijsko rehabilitacijskog centra za djecu, mlade i odrasle s teškoćama u razvoju
	Projekt 2.2.1.2. Uređenje vanjskog partera i gradnja rehabilitacijskog parka oko objekta Edukacijsko rehabilitacijskog centra za djecu, mlade i odrasle s teškoćama u razvoju
	Projekt 2.2.1.3. Obuka djelatnika Edukacijskog centra

Ukupna očekivana ulaganja za realizaciju sektorskog plana društvenog razvoja su: 1.545.000,00 KM.

V.4. Plan zaštite okoliša

U izradi revidiranog Plana zaštite okoliša korištena je revidirana i ažurirana SWOT analiza sektora okoliša u sklopu integralne SWOT analize, te relevantni nalazi provedenih analiza i stavovi gradskog razvojnog tima. Temeljem provedenih analiza kao i dosadašnji provedenih aktivnosti za sljedeće petogodišnje razdoblje razvoj usmjeri u sljedećim pravcima:

- **Jačanje i izgradnja infrastrukture (vodovodne i kanalizacijske) i podizanje kvalitete komunalnih usluga.** U sljedećem petogodišnjem razdoblju Grad Ljubuški će nastaviti sa projektima razvoja komunalne infrastrukture a kao nastavak započetih aktivnosti u prethodnom petogodišnjem razdoblju
- **Urbano uređenje i uljepšavanje grada.** S obzirom da kvaliteta života ne ovisi samo o razvijenoj komunalnoj infrastrukturi i razvoju gospodarstva veći ovisi i o izgledu mjesta i okruženja u kojem živimo. Ovo je važno i zbog vlastitog

stanovništva, ali i zbog turističkog karaktera mjesta. Stoga se Ljubuški u sljedećem razdoblju fokusira i na projekte i aktivnosti uređenja kako urbanog dijela tako i ruralnog dijela mjesta

- **Uređenje prometne infrastrukture.** Prometna infrastruktura je od ključne važnosti za olakšanu komunikaciju građana, ali i posjetitelja. Stoga se Grad u sljedećem petogodišnjem razdoblju fokusira na razvoj i poboljšanje kvalitete prometne infrastrukture.

V.4.1. Pregled sektorskih ciljeva sa očekivanim ishodima i pokazateljima

Uzimajući u obzir preporuke srednjoročne evaluacije Strategije razvoja Grada Ljubuškog, Lokalni razvojni tim je revidirao ciljeve zaštite okoliša za sljedećih pet godina te je smanjio broj ciljeva sa četiri na dva. U sklopu revidiranja ciljeva revidirani su i sektorski ishodi u svakom cilju.

Sektorski cilj	Očekivani ishod	Pokazatelji
<p>Sektorski cilj 3.1. Do 2023. godine podići razinu kvalitete komunalnih usluga</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Smanjenje štetnih utjecaja na rijeku Trebižat za 10% u odnosu na 2017. godinu • Od 2023. godine povećana pokrivenost stanovništva vodoopskrbnim sustavom za 10% u odnosu na 2017. godinu • Od 2023. godine povećana pokrivenost stanovništva kanalizacijskim sustavom za 15% u odnosu na 2017. godinu 	<ul style="list-style-type: none"> • Kvaliteta vode u rijeci Trebižat • % stanovništva priključen na kanalizaciju • % stanovništva priključen na vodovod
<p>Sektorski cilj 3.2. Do 2023. godine povećati kvalitetu javne infrastrukture u gradu i na selu i ojačati sustav zaštite i spašavanja</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Do 2023. godine povećan prihod od naplate parkiranja za 10% u odnosu na 2017. godinu • U periodu 2019.-2023. godina godišnje se sprovede min. 15 projekata/inicijativa u suradnji sa MZ • Do 2023. troškovi grijanja utopljenih objekata manji za 15% i troškovi održavanja javne rasvjete za 20% u odnosu na 2017. godinu • Do 2023. godine smanjeno površina opožarenih područja za 10% u odnosu na 2018. godinu 	<ul style="list-style-type: none"> • Prihodi od naplate parkinga • Broj zajednički sprovedenih inicijativa/projekata • Troškovi grijanja • Troškovi održavanja rasvjete • % opožarenih površina

V.4.2. Usklađenost sa strateškim dokumentima viših razina

Sektorski ciljevi plana zaštite okoliša naslonjeni su na strateške i prioritetne ciljeve strateških i planskih dokumenata u Bosni i Hercegovini:

- Integrirana strategija razvoja županije Zapadnohercegovačke 2014-2020, i to prvenstveno sa Strateškim ciljem 3 – Učinkovito organizirana županija;

- Prostorni plan Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje od 2012. do 2032. godine,
- Strategija prometa u Federaciji BiH za razdoblje 2016-2030, i to u segmentu infrastrukture, usluga i tehnologije, s naglaskom na smanjenje gužve u gradskom prometu i uklanjanje uskih grla na putovima s malim brzinama;
- Plan zaštite okoliša Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje

2017-2027 i to u tematskim područjima Upravljanje otpadom, Očuvanje izgrađenog okoliša i Šumski resursi.

V.4.3. Inicijative međugradske suradnje

U okviru Sektorskog plana zaštite okoliša, Ljubuški nema identificiranih projekata međugradske suradnje.

V.4.4. Programi, projekti i mjere

Za realizaciju plana zaštite okoliša grada Ljubuški, definirano je 12 projekata grupiranih u 5 programa:

Naziv programa	Naziv projekta/mjere
Program 3.1.1. Vodovodna i kanalizacijska infrastruktura	Projekt 3.1.1.1. Zbrinjavanje mulja nakon procesa pročišćavanja otpadnih voda
	Projekt 3.1.1.2. Razdvajanje fekalnih i oborinskih voda u neposrednoj blizini UPOV-a Ljubuški
	Projekt 3.1.1.3. Izgradnja zapadnog kraka kanalizacijskog sustava
	Projekt 3.1.1.4. Izgradnja vodospreme i crpnih stanica na mjestima Kapel Mala, Podvodice Gulovina
Program 3.2.1. Uređenje urbanog dijela Grada	Projekt 3.2.1.1. Rekonstrukcija zgrade MUP-a i gradske vijećnice, proširenje Trga s podzemnom garažom
	Projekt 3.2.1.2. Uređenje trotoara, parking mjesta i zelenih površina
	Projekt 3.2.1.3. Izgradnja zapadne obilaznice
Program 3.2.2. Uređenje ruralnog dijela grada	Projekt 3.2.2.1. Nastavak rekonstrukcije lokalnih cesta i ulica
	Projekt 3.2.2.2. Potpora mjesnim zajednicama na području Grada Ljubuškog
Program 3.2.3. Energetska učinkovitost	Projekt 3.2.3.1. Zamjena rasvjetnih tijela na području Grada Ljubuškog
	Projekt 3.2.3.2. Utopljanje javnih objekata
Samostalni projekt	Projekt 3.2.4.1. Jačanje kapaciteta Vatrogasnog društva i Civilne zaštite

Ukupna očekivana ulaganja za realizaciju sektorskog plana zaštite okoliša su: 7.610.000,00 KM.

VI. OPERATIVNI DIO

VI.1. Plan implementacije strateških projekata i mjera za 3 godine (1+2)

Vez a sa strat eški mi sekt orski im cije m/ cije vini a	1	2	3	4	5=9+2 1	Financiranje iz proračuna JLS				Financiranje iz ostalih izvora				22	23	24	
						Pregled po godinama				Pregled ostalih izvora po godinama							
Projekat / mjera (vrijeme trajanja)	Ukupni ishodi	Ukupni orijent. izdaci (do završetka projekta)	Ukupni predviđeni izdaci (za III godine)	god. I	god. II	god. III	ukupno (I+II+III)	god. I	god. II	god. III	ukupno (I+II+III)	Nosioci implementacije	Veza sa proračunom/ili oznaka eksternog izvora finansiranja	Gradsko odjeljenje/služba odgovorno za praćenje			
SC1,/SEC1.1	SC1,/SEC1.1	1	2	3	4	5=9+2 1	6	7	8	9=6+7 +8	18=2b 1r-10- 17	19	20	21=18+ 19+20	Grad Ljubuški	613000	Stručna služba za poslove gradonačelnika
Projekat 1.1.1.1. Izgradnja cestovne infrastrukture u PZ Zvirici (2019-2022)	Do 2022. godine najmanje 10 zainteresiranih ulagača u PZ Zvirici	400,000	300,000	50,000	50,000	50,000	150,000	50,000	50,000	100,000	150,000	Grad Ljubuški	820000	Služba za stambeno-komunalne i inspeksijske poslove			
Projekat 1.1.1.2. Privlačenje investicija iz dijaspore (2019-2023)	Do 2023. godine pokrenute min. 2 poslovne inicijative sa dijasporem	25,000	18,000	1,000	1,000	1,000	3,000	5,000	5,000	5,000	15,000	Grad Ljubuški	613000	Stručna služba za poslove gradonačelnika			

SC1,/SEC1.2	SC1,/SEC1.2	SC1,/SEC1.1	SC1,/SEC1.1	SC1,/SEC1.1
Projekt 1.2.1.2. Arheološki centar Gračine (2019-2023)	Projekt 1.2.1.1. Revitalizacija Tvrđave Herceg Stjepan (2020-2023)	Projekt 1.1.1.5. Izgradnja vodovoda tehničke infrastrukture u PZ Mostarska Vrata (2019-2023)	Projekt 1.1.1.4. žensko poduzetništvo (2019-2020)	Projekt 1.1.1.3. Uspostava modela upravljanja poslovnim infrastrukturom (2020-2023)
Do 2023. godine u turističku ponudu Grada Ljubuški uključen Arheološki centar Gračine	Do 2023. godine Tvrđava uključena u turističku ponudu Grada Ljubuški	Do 2023. godine prodane min. 3 parcela poduzetnicima	Do 2020. g. najmanje 5 žena poduzetnica promovirano kroz grant shemu Do 2021. sve korisnice grantova dostavile izvješća o utrošku dodijeljenih grantova	Do 2023. godine pripremljeni programi promocije poslovnih zona Do 2023. godine predstavnici uspostavljenog odjela/institucije sudjelovali na min. 2 poslovna sajma godišnje
450,000	1,200,000	150,000	40,000	15,000
350,000	1,180,000	100,000	40,000	13,000
		20,000	18,000	
35,000	90,000	30,000	18,000	1,000
35,000	90,000			2,000
70,000	180,000	50,000	36,000	3,000
50,000	0	0	4,000	0
130,000	500,000			5,000
100,000	500,000	50,000		5,000
280,000	1,000,000	50,000	4,000	10,000
Grad Ljubuški	Grad Ljubuški	Grad Ljubuški	Grad Ljubuški	Grad Ljubuški
613000	820000	820000	615000	613000
Stručna služba za poslove gradonačelnika	Stručna služba za poslove gradonačelnika	Služba za stambeno-komunalne i inspeksijske poslove	Stručna služba za poslove gradonačelnika	Stručna služba za poslove gradonačelnika

SC1,/SEC1.2	SC1,/SEC1.2	SC1,/SEC1.2	SC1,/SEC1.2	SC1,/SEC1.2
Projekt 1.2.2.4. Unapređenje turističke ponude putem izrade autohtonih suvenira (2019-2021)	Projekt 1.2.2.3. Promocija turističkih potencijala grada (2019- 2023)	Projekt 1.2.2.2. Unapređenje sustava biciklističkih i pješačkih staza na širem području Grada Ljubuškog (2019- 2021)	Projekt 1.2.2.1. Proširenje turističke ponude na Kravicama (2019-2023)	Projekt 1.2.1.3. Uređenje arheoloških nalazišta i očuvanje lokaliteta kulturno povijesne baštine (2019- 2023)
Do 2021. godine izrađeno min. 50 komada autohtonih suvenira po usvojenim prijedlozima i distribuirano na turističke lokacije	U periodu 2020- 2023. godine godišnje pripremljeno min. 2 oblika promotivnih materijala U periodu 2019-2023. godine posjećena min. 3 sajma godišnje za prezentiranje turističke ponude Ljubuškog	Do 2021. biciklizam uveden kao sastavni dio turističkih sadržaja na vodopadu Kravica Do 2021. godine povećan broj turističkih sadržaja na vodopadu Kravica za xx u odnosu na 2018.	Do 2023. godine uvedene min. 2 nove ponude za turiste na samom lokalitetu sukladno regulacijskom planu	Do 2023. godine uređeno min 5 lokacija kulturno povijesne baštine
50,000	25,000	40,000	50,000	100,000
30,000	20,000	40,000	40,000	80,000
5,000	5,000	5,000	5,000	20,000
5,000		15,000	5,000	10,000
5,000			10,000	10,000
15,000	5,000	20,000	20,000	40,000
0	0	5,000	5,000	20,000
5,000	10,000	10,000	15,000	
10,000	5,000	5,000		20,000
15,000	15,000	20,000	20,000	40,000
JKP Parkovi	Grad Ljubuški	JKP Parkovi	JKP Parkovi	Grad Ljubuški
615000	614000	615000	613000/ JP Parkovi	613000
Služba za gospodarstvo i financije	Stručna služba za poslove gradonačelnika	Služba za stambeno- komunalne i inspekcijske poslove	Stručna služba za poslove gradonačelnik	Stručna služba za poslove gradonačelnika

SC2/SEC2.1	SC1/SEC1.3	SC1/SEC1.3	SC1/SEC1.3	SC1/SEC1.3	SC1,/SEC1.2	SC1,/SEC1.2
Projekt 2.1.1.1. Organizacija i promocija Ljubuškog kulturnog ljeta (2019-2023)	Projekt 1.3.1.4. Razvoj poljoprivrednih katastarsa za pojedine kulture (2019-2023)	Projekt 1.3.1.3. Sanacija i održavanje vodonatapnog sustava (2019-2023)	Projekt 1.3.1.2. Sanacija i uređenje poljskih putova (2019-2023)	Projekt 1.3.1.1. Izgradnja skladišno distributivnog centra (2019-2021)	Projekt 1.2.2.6. Poticanje razvoja OPG-a u ruralnom turizmu (2019-2021)	Projekt 1.2.2.5. Revitalizacija projekta „Vinska cesta Hercegovine“ na području grada Ljubuški (2020-2023)
Do 2023. manifestacije ljubušskog ljeta posjeti najmanje 1000 posjetitelja	U katastre upisani sve poljoprivredne površine pod vinogradima, maslinama i voćnjacima	Do 2023. godine minimalno 30% poljoprivrednih površina koristi vodonatapni sustav	Do 2023. godine 30% poljoprivrednika ima direktni pristup svojim parcelama	Do 2021. godine najmanje 10 poljoprivrednih proizvođača vezano za skladišno distributivni centar	Do 2023. godine najmanje 15 obiteljskih objekata registrirano i u funkciji turističke ponude	Do 2023. godine Vinska cesta uključena u turističku ponudu Grada Ljubuškog
20,000	1,000	50,000	50,000	600,000	50,000	45,000
15,000	1,000	30,000	30,000	600,000	50,000	35,000
5,000		10,000	10,000	200,000	5,000	
5,000	500	10,000	10,000	40,000	20,000	
5,000	500	10,000	10,000		25,000	5,000
15,000	1,000	30,000	30,000	240,000	50,000	5,000
0	0	0	0	150,000	0	0
				150,000		10,000
				60,000		20,000
0	0	0	0	360,000	0	30,000
Grad Ljubuški	Grad Ljubuški	Grad Ljubuški	Grad Ljubuški	Grad Ljubuški	Grad Ljubuški	JKP Parkovi
613000	615000	615,000	615000	614000	613000	613000
Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i	Služba za gospodarstvo i financije	Služba za stambeno- komunalne i inspeksijske	Služba za stambeno- komunalne i inspeksijske	Služba za gospodarstvo i financije	Služba za gospodarstv o i financije	Stručna služba za poslove gradonačelnika

SC2/SEC2.1	SC2/SEC2.1	SC2/SEC2.1	SC2/SEC2.1	SC2/SEC2.1
Projekt 2.1.2.3. Rekonstrukcija zgrade Gimnazije Ljubuški (2019-2021)	Projekt 2.1.2.2. Izgradnja školske športske dvorane za Gimnaziju Ljubuški (2019-2021)	Projekt 2.1.2.1. Nastavak izgradnje športskih terena oko Osnovne škole Marka Marulića (2019-2021)	Projekt 2.1.1.3. Nastavak uređenja Kulturno Informativnog centra (2019-2023)	Projekt 2.1.1.2. Jaz festival Ljubuški (2019- 2023)
U 2021. godine na osnovu provedene ankete 80% profesora zadovoljno uvjetima rada u školi	Od 2021. godine nastava tjelesnog odgoja odvija se u skladu sa pedagoškim standardima	Od 2021. najmanje 500 učenika i ostalih mladih koristi športski tereni Od 2021. godine najmanje 1 turnire godišnje organizira se na športskom terenu OŠ	Do 2023. godine u KIC-u održano najmanje 5 kulturnih događanja	U periodu 2019.- 2023. godina najmanje 10 polaznika završilo jazz seminar godišnje U periodu 2019.- 2023. godina na jazz festivalu sudjelovalo minimalno 5 glazbenika
80,000	500,000	400,000	200,000	30,000
80,000	500,000	330,000	140,000	19,000
	50,000	20,000	20,000	2,000
80,000	50,000	60,000	20,000	2,000
80,000	100,000	80,000	40,000	4,000
0	100,000	100,000	100,000	5,000
	100,000	150,000		5,000
	200,000			5,000
0	400,000	250,000	100,000	15,000
SŠ Gimanzija	SŠ Gimanzija	OŠ Marka Marulića	Grad Ljubuški	Udruga Agape
615000	820000	614000	614000	613000
Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i zajedničke poslove	Stručna služba za poslove gradonačeln	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i zajedničke poslove

SC2/SEC2.2	SC2/SEC2.2	SC2/SEC2.2	SC2/SEC2.1
Projekt 2.2.1.3. Obuka djelatnika Edukacijskog centra (2019-2022)	Projekt 2.2.1.2. Uređenje vanjskog partera i gradnja rehabilitacijskog parka oko objekta Edukacijsko rehabilitacijskog centra za djecu, mlade i odrasle s teškoćama u razvoju (2019-2021)	Projekt 2.2.1.1. Gradnja polivalentnog terena za sportske aktivnosti oko objekta Edukacijsko rehabilitacijskog centra za djecu, mlade i odrasle s teškoćama u razvoju (2019-2020)	Projekt 2.1.2.4. Rekonstrukcija sanitarnih čvorova u Osnovnoj školi Marka Marulića Ljubuški i u Osnovnoj školi Tina Ujevića u Vitini (2019-2021)
Do 2023. godine uvedene dvije nove terapije: neurofeedback i muzikoterapija	Od 2021. godine uvedena terapija tjelesnog odgoja na otvorenome	Poboljšavanje motoričkih mogućnosti kod najmanje 90% korisnika centra	Od 2021. uvedene kontrolne liste za održavanje sanitarnih čvorova u OŠ
60,000	160,000	15,000	80,000
60,000	160,000	15,000	80,000
5,000	30,000		40,000
5,000	30,000		40,000
2,000			
12,000	60,000	0	80,000
20,000	50,000	15,000	0
28,000	50,000		
48,000	100,000	15,000	0
Edukacijski centar	Edukacijski centar	Edukacijski centar	OŠ Marka Marulića
613000	613000	613000	615000
Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i zajedničke poslove	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i zajedničke poslove	Služba za društvene djelatnosti, opću upravu i zajedničke poslove

SC3/SEC3.2	SC3/SEC3.2	SC3/SEC3.1	SC3/SEC3.1	SC3/SEC3.1	SC3/SEC3.1
Projekt 3.2.1.2. Uređenje trotoara, parking mjesta i zelenih površina (2019-2023)	Projekt 3.2.1.1. Rekonstrukcija zgrade MUP-a i gradske vijećnice, proširenje trga s podzemnom garažom (2019-2021)	Projekt 3.1.1.4. Izgradnja vodospreme i crnih stanica na mjestima Kapel Mala, Podvodice Gulovina (2019-2020)	Projekt 3.1.1.3. Izgradnja zapadnog kraka kanalizacijskog sustava (2019-2023)	Projekt 3.1.1.2. Razdvajanje fekalnih i oborinskih voda u neposrednoj blizini UPOV-a Ljubuški (2020-2022)	Projekt 3.1.1.1. Zbrinjavanje mulja nakon procesa pročišćavanja otpadnih voda (2020-2022)
Do 2023. godine 50 novih parkirnih mjesta uvedeno u sistem naplate gradskog parkinga	Do 2021. godine 100 novih parkirnih mjesta uvedeno u sistem naplate gradskog parkinga	Od 2021. godine 100 novih priključaka na vodovodnu mrežu	Do 2021. najmanje 50 korisnika priključeno na kanalizacijsku mrežu	Od 2022. godine odvojena oborinska od fekalne vode Od 2022. godine smanjeno je nakupljanje pijeska u liniji samog uređaja za 50%	Od 2022. godine smanjenje volumena nastalog mulja i zaokružen proces obrade otpadnih voda
350,000	500,000	1,000,000	1,000,000	400,000	500,000
170,000	500,000	1,000,000	550,000	140,000	400,000
20,000	20,000	100,000			
50,000	50,000	100,000	100,000	20,000	50,000
100,000	30,000		50,000	20,000	50,000
170,000	100,000	200,000	150,000	40,000	100,000
0	100,000	200,000	0	0	0
	100,000	600,000	200,000	50,000	150,000
	200,000		200,000	50,000	150,000
0	400,000	800,000	400,000	100,000	300,000
JKP Parkovi	Grad Ljubuški	Grad Ljubuški	Grad Ljubuški	Grad Ljubuški	Grad Ljubuški
613000	614000	615000	820000	614000	614000
Služba za stambeno-komunalne i inspeksijske	Služba za stambeno-komunalne i inspeksijske	Služba za stambeno-komunalne i inspeksijske	Služba za stambeno-komunalne i inspeksijske	Služba za stambeno-komunalne i inspeksijske poslove	Služba za stambeno-komunalne i inspeksijske

SC3/SEC3.2	SC3/SEC3.2	SC3/SEC3.2	SC3/SEC3.2	SC3/SEC3.2	SC3/SEC3.2
Projekt 3.2.4.1. Jačanje kapaciteta Vatrogasnog društva i Civilne zaštite (2020-2023)	Projekt 3.2.3.2. Utopljavanje javnih objekata (2019-2023)	Projekt 3.2.3.1. Zamjena rasvjetnih tijela na području Grada Ljubuški (2019-2023)	Projekt 3.2.2.2. Potpora mjesnim zajednicama na području Grada Ljubuški (2019-2021)	Projekt 3.2.2.1. Nastavak rekonstrukcije lokalnih cesta i ulica (2019-2023)	Projekt 3.2.1.3. Izgradnja zapadne obilaznice (2020-2022)
Od 2023. godine smanjeno vrijeme intervencije za najmanje 10 minuta u odnosu na 2018. godinu	Do 2023. g. smanjena kol. energenata koji se koriste za zagrijavanje objekata	Od 2023. godine godišnji troškovi gradske/urbane rasvijete manji za 20% po rasvjetnom tijelu u odnosu na 2018. godinu	Od 2022. godine min. 8000 stanovnika ima izravnu korist od projekata provedenih u suradnji s MZ Od 2022. godine mini. 15 foruma MZ održano godišnje	Do 2023. godine povećana protočnost prometnica za 5% u odnosu na 2017. godinu	Od 2022. godine urbano središte rasterećeno prometa s graničnog prijelaza i povećana protočnost ceste koja prolazi kroz grad za 20% u odnosu na 2018. godinu
300,000	160,000	200,000	100,000	600,000	2,500,000
300,000	100,000	150,000	100,000	360,000	1,600,000
	20,000	20,000	15,000	60,000	
30,000		40,000	15,000	60,000	100,000
30,000	20,000	20,000		60,000	500,000
60,000	40,000	80,000	30,000	180,000	600,000
0	30,000	20,000	50,000	60,000	0
120,000	30,000	30,000	20,000	60,000	500,000
120,000		20,000		60,000	500,000
240,000	60,000	70,000	70,000	180,000	1,000,000
Grad Ljubuški	Grad Ljubuški	JKP Parkovi	Grad Ljubuški	Grad Ljubuški	Grad Ljubuški
613000	615000	615000	613000	613000	614000
Služba za civilnu-protupožarnu zaštitu	Služba za stambeno-komunalne i inspeksijske	Služba za stambeno-komunalne i inspeksijske	Stručna služba za poslove gradonačelnika	Služba za stambeno-komunalne i inspeksijske	Stručna služba za poslove gradonačelnika

			0				0	0			0		
U K U P N O:		12,496,000	9,726,000	781,000	1,247,500	1,140,500	3,169,000	1,139,000	3,033,000	2,385,000	6,557,000		

VI.2. Plan organizacijskih i ljudskih kapaciteta za implementaciju, praćenje i vrednovanje strategije

Plan organizacijskih i institucionalnih kapaciteta za uspješnu implementaciju Strategije izrađen je na osnovu zaključaka koji su proizašli kao rezultat analize koju je proveo Gradski razvojni tim u okviru procesa revizije Strategije razvoja, a na bazi preporuka srednjoročne evaluacije razvojne Strategije grada Ljubuški.

Pregled postojećih kapaciteta za implementaciju strategije

Kao rezultat tehničke potpore koju je ILDP pružio Gradu Ljubuškom, a u cilju jačanja funkcije upravljanja razvojem, u ožujku 2017. godine donesen je novi Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu Jedinog općinskog tijela uprave općine Ljubuški (Pravilnik) u kojem su definirani poslovi koji se tiču upravljanja razvojem. Jedinica za razvoj (JURA) uspostavljena je u okviru Stručne službe za poslove gradonačelnika (stručna služba).

U okviru Stručne službe je jedno radno mjesto koja se direktno odnosi na upravljanje razvojem, odnosno potporu realizaciji strategije, a to je Stručni savjetnik za razvojne projekte. Ovo radno mjesto je popunjeno. Kroz Pravilnik je predviđeno i radno mjesto Stručnog suradnika za ekonomski razvoj čije bi dužnosti bile da se bavi poslovima razvoja programa Grada, posebno u dijelu gospodarstva, ali i da radi na pripremi i sprovedbi projekata. Ovo radno mjesto nije popunjeno.

Imajući u vidu gore navedeno, jedna je osoba u Gradu koja je zadužena za sve poslove vezane za procese izrade i provedbe gradske strategije razvoja, i ta osoba zajedno uz podršku drugih gradskih službi obavlja slijedeće poslove:

- Pokreće procese izrade, implementacije i praćenja, te ocjene učinka implementacije strategije razvoja Grada,
- Pokreće proces izrade trogodišnjeg plana implementacije strategije (1+2),
- Pokreću pripremu i izradu godišnjeg plana rada JURA,
- Vodi evidencije, podatke i analize povezane sa poslovima upravljanja razvojem i svakim pojedinačnim projektom koji se implementira u sklopu strategije, te od istih pripremaju neophodna periodična izvješća kao i godišnje izvješće o realizaciji strategije,
- Aktivno radi na praćenju javnih poziva i pripremi projektnih prijedloga za sufinanciranje projekata iz Strategije razvoja.

U sklopu unutarnjeg ustrojstva Grada nalazi se pet Gradskih službi koje po potrebi pružaju potporu u procesima upravljanja razvojem, ali kroz Pravilnik o unutarnjoj organizaciji nisu u potpunosti predviđene uspravne i vodoravne poveznice između JURA-e i gradskih službi. Kroz Pravilnik ova veza je najizraženija sa Službom za gospodarstvo. Kada govorimo o zakonodavnoj vlasti Gradsko vijeće je putem Predsjednika Gradskog vijeća povremeno uključeno u procese upravljanja razvojem, najviše kroz privlačenje vanjskih sredstava za realizaciju značajnih projekata i proces revidiranja strategije. Gradsko vijeće razmatra Izvješće o realizaciji strateških dokumenata Grada, uključujući i Revidiranu integriranu Strategiju razvoja kao vodeći strateški dokument koji je osnova za

kreiranje i usvajanje svih ostalih razvojnih politika Grada.

Potrebe za unapređenjem pristupa upravljanju razvojem

U proteklom srednjoročnom razdoblju međusobna komunikacija i razmjena informacija i iskustava vezanih za Strategiju između pojedinih gradskih službi je bila na zadovoljavajućoj razini.

Ipak, u cilju kontinuiranog poboljšanja upravljanja lokalnim razvojem, tijekom izrade Revidirane integrirane strategije razvoja Grada, u skladu sa prijedlozima i preporukama koje su proizašle iz srednjoročne evaluacije implementacije strategije Grada Ljubuškog, u narednom razdoblju neophodno je:

- Ojačati ljudske kapacitete u Stručnoj službi za poslove gradonačelnika koja ima ulogu JURA-e;
- Angažirati dodatno osoblje u JURA-i (stalno ili barem uključivati

pripravnike na godišnjoj razini);

- Ojačati kapacitete drugih službi za aktivno sudjelovanje u upravljanju razvojem i pripremi i provedbi projekata;
- Uključiti gradski razvojni tim u proces praćenja i izvještavanja te planiranja.

Finalno vrednovanje implementacije revidirane strategije razvoja izvršit će se sa istekom petogodišnjeg razvojnog razdoblja, što se poklapa sa konačnim vrednovanjem implementacije strategije (2023). Konačno vrednovanje će poslužiti i kao podloga za novi ciklus strateškog planiranja.

Pregled osnovnih aktivnosti i odgovornosti za implementaciju Revidirane strategije razvoja Grada Ljubuškog

Osnovne uloge i odgovornosti za implementaciju , praćenje, vrednovanje i izvještavanje		
Aktivnosti(*)	Nadležnost	Rokovi
Priprema/ažuriranje Kalendara aktivnosti Jedinice za upravljanje razvojnim aktivnostima (JURA-e)	Inicijator i vlasnik procesa: Rukovoditelj JURA-e Nositelji i sudionici procesa: Stručni savjetnik za razvojne projekte	31.01. tekuće godine
Definiranje prioriteta na osnovu strateško-programskih dokumenata za naredni 1+2 planski ciklus	Inicijator i vlasnik procesa: Rukovoditelj JURA-e zajedno sa Kabinetom gradonačelnika Nositelji i sudionici u procesu: Šefovi nadležnih gradskih službi; Kolegij gradonačelnika	Do 15.04. tekuće godine
Priprema trogodišnjih/godišnjih planova rada službi, uključujući projekte iz strategije razvoja i vezane redovne aktivnosti	Inicijator i vlasnik procesa: Šefovi nadležnih gradskih službi Nositelji i sudionici u procesu: Rukovoditelj JURA-e	Do 15.09. tekuće godine
Izrada Trogodišnjeg/Godišnjeg plana rada gradske uprave	Inicijator i vlasnik procesa: Rukovoditelj JURA-e zajedno sa Kabinetom gradonačelnika Nositelji i sudionici u procesu: Kolegij gradonačelnika	31.10. tekuće godine (I nacrt) 31.12. tekuće godine (II nacrt)
Uključivanje strateških projekata i aktivnosti u plan Proračuna (<u>za narednu godinu</u>)	Inicijator i vlasnik procesa: Šef Službe za financije Nositelji i sudionici procesa: Rukovoditelj JURA-e; Kolegij gradonačelnika	01-30.11 tekuće godine (prvi nacrt); 01-15.12 tekuće godine (prijedlog)
Usklađivanje trogodišnjih/godišnjih planova rada službi i Trogodišnjeg/Godišnjeg plana rada gradske uprave sa usvojenim Proračunom (<u>za narednu godinu</u>)	Inicijator i vlasnik procesa: Rukovoditelj JURA-e zajedno sa Kabinetom gradonačelnika Nositelji i sudionici procesa: Šefovi nadležnih službi; Kolegij gradonačelnika	15.10. tekuće godine (I nacrt) 05.11. tekuće godine (II Nacrt) 15.12. tekuće godine (III Nacrt) 30.01. naredne godine (prijedlog)
Usvajanje Godišnjeg plana rada gradske uprave (za narednu godinu)	Inicijator i vlasnik procesa: Gradonačelnik Nosioci i učesnici u procesu: Gradsko vijeće	do 30.01. naredne godine
Razrada projekata iz Godišnjeg plana rada JLS	Inicijator i vlasnik procesa: Rukovoditelj JURA-e Nositelji i sudionici procesa: Stručna služba za poslove gradonačelnika, Nadležne gradske službe	Kontinuirano

Praćenje i privlačenje eksternih izvora financiranja projekata	Inicijator i vlasnik procesa: Rukovoditelj JURA-e Nositelji i sudionici procesa: Stručna služba za poslove Gradonačelnika	Kontinuirano
Praćenje provođenja Godišnjeg plana rada gradske uprave i ostvarenja strateških i sektorskih ciljeva	Inicijator i vlasnik procesa: Rukovoditelj JURA-e Nositelji i sudionici procesa: Stručna služba za poslove gradonačelnika	Kontinuirano
Izrada i razmatranje polugodišnjih izvještaja o realizaciji planova rada gradske uprave	Inicijator i vlasnik procesa: Rukovoditelji gradskih službi, Rukovoditelj JURA-e Nositelji i sudionici procesa: Kolegij gradonačelnika; Rukovoditelj JURA-e	31.06. tekuće godine
Izrada godišnjih izvještaja o radu gradskih službi	Inicijator i vlasnik procesa: Rukovoditelji gradskih službi Nositelji i sudionici procesa: Kolegij gradonačelnika; Stručna služba za poslove gradonačelnika	Do 15.04. tekuće godine (za prethodnu godinu)
Uključivanje Partnerske grupe u praćenje provođenja strategije lokalnog razvoja	Inicijator i vlasnik procesa: Rukovoditelj JURA-e Nositelji i sudionici u procesu: Stručna služba za poslove gradonačelnika; Partnerska grupa	1. sastanak PG-a: Do 28.02. (za prethodnu godinu) 2. sastanak PG-a: Do 31.07. (za prvih 6 mjeseci tekuće godine)
Priprema i razmatranje Izvješća o razvoju (za prethodnu godinu)	Inicijator i vlasnik procesa: Rukovoditelj JURA-e Nositelji i sudionici u procesu: Stručna služba za poslove gradonačelnika; Šefovi gradskih službi	Do 31.03. tekuće godine u odnosu na prethodnu godinu (za koju se priprema izvješće)
Priprema i razmatranje Godišnjeg izvješća o radu gradske uprave (za prethodnu godinu)	Inicijator i vlasnik procesa: Rukovoditelj JURA-e zajedno sa Stručnom službom za poslove Gradonačelnika, Nositelji i sudionici procesa: Šefovi gradskih službi; Stručna služba za poslove gradonačelnika,	Do 30.04. tekuće godine u odnosu na prethodnu godinu (za koju se priprema izvješće)
Usvajanje i objavljivanje Izvješća o razvoju (za prethodnu godinu)	Inicijator i vlasnik procesa: Gradonačelnik Nositelji i sudionici procesa: Gradsko vijeće	Usvajanje do 15.05. tekuće godine u odnosu na onu godinu za koju se priprema izvješće. Objavljivanje Izvješća je 7 dana po usvajanju godišnjeg izvješća
Usvajanje i objavljivanje Godišnjeg izvješća o radu grada (za prethodnu godinu)	Inicijator i vlasnik procesa: Gradonačelnik Nositelji i sudionici procesa: Gradsko vijeće	Usvajanje do 15.05. tekuće godine u odnosu na onu za koju se priprema izvješće. Objavljivanje Izvješća je 7 dana po usvajanju godišnjeg izvješća.
Ostale važne aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Redovno ažuriranje web stranice JLS u domenu informacija koje se odnose na razvojne aktivnosti ▪ Redovni kontakti sa višim razinama vlasti ▪ Uspostavljanje i unaprjeđenje međugradske suradnje ▪ Pokretanje procesa finalne evaluacije strategije razvoja 	Inicijator i vlasnik procesa: Rukovoditelj JURA-e Nositelji i sudionici: Stručna služba za poslove gradonačelnika	Kontinuirano

***Rokovi će se korigirati stupanjem na snagu relevantnih uredbi koje proizlaze iz Zakona o razvojnom planiranju Federacije BiH**

VII. PRILOZI

Prilog 1. Integralni pregled lokalne strategije razvoja

Integralni%20pregl
ed_Ljubuski_210619

Prilog 2. Alat za usuglašavanje projektnih, sektorskih ishoda i njihovih utjecaja na strateški cilj – Revidirana Strategija Grada Ljubuškog 2019-2024

1_Alatt%20za%20ko 2_Alatt%20za%20ko 3_Alatt%20za%20ko
herentnost_ES_Ljub/herentnost_DS_Ljub/herentnost_SO_Ljub

Prilog 3. Plan provedbe strateških projekata i mjera za 3 godine (1+2) u excelu

Prilog 4. Projektni obrasci

ES Projekti.zip

DS projekti.zip

SO projekti.zip

Prilog 5. Procjena mogućnosti financiranja prioriteta revidirane razvojne strategije Grada Ljubuškog (2019-2024.)

Financijska%20proj
ekcija%20Ljubuski_2

004

Na temelju članka 24. i članka 25. Zakona o komunalnom gospodarstvu-Pročišćeni tekst ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj: 9/13) i članka 130. Statuta Grada Ljubuškog ("Službeni glasnik Grada Ljubuškog", broj: 6/19) Gradsko vijeće Ljubuški, na XXXV. sjednici održanoj 03.02.2020. godine,
d o n o s i

ODLUKU**o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnoj naknadi****Članak 1.**

Ovom Odlukom vrše se izmjene i dopune Odluke o komunalnoj naknadi ("Službeni glasnik općine Ljubuški", broj: 8/12, 2/13, 5/15 i 3/18), u daljnjem tekstu Odluka.

Članak 2.

U svim odredbama Odluke riječi: "Općina, Općinski načelnik, Općinsko vijeće, Općinsko tijelo uprave, Općinske službe" zamjenjuju se u odgovarajućim padežima riječima: "Grad, Gradonačelnik, Gradsko vijeće, Gradsko tijelo uprave, Gradske službe".

Članak 3.

(1) U članku 3. stavak (1) iza riječi "vodovi" dodaju se riječi "fotonaponske elektrane".

(2) U članku 3. iza stavka (4) dodaje se novi stavak (5) koji glasi:

"(5) Jedinica mjere za utvrđivanje visine komunalne naknade za fotonaponske elektrane je kvadratni metar (m²) korisne površine".

Članak 4.

Članak 4. mijenja se i glasi:

"Članak 4.

Komunalnu naknadu plaćaju vlasnici ili korisnici:

- a) stambenog prostora,
- b) poslovnog i skladišnog prostora,
- c) garažnog prostora,
- d) građevinskog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja poslovne djelatnosti,

- e) neizgrađenog građevinskog zemljišta,
- f) objekata tipa trafostanice i tipa transformatorska postrojenja,
- g) objekata tipa bazne stanice mobilne telefonije (BSMT), TK centrala, odašiljača i sličnih objekata,
- h) objekata linijskog tipa kao što su nadzemni i podzemni elektro i telekomunikacijski vodovi, fotonaponske elektrane i slični objekti, koji se nalaze ili prolaze preko područja Grada Ljubuškog."

Članak 5.

Članak 16. mijenja se i glasi:

"Članak 16.

(1) Koeficijenti namjene (Kn) iznose:

- a) za stambeni i garažni prostor 1,00
- b) za poslovni prostor 4,50
- c) za prostore tipa skladišta 1,50
- d) za neizgrađeno građevinsko zemljište 0,05
- e) za zemljište koje služi u svrhu obavljanja poslovne djelatnosti 0,20
- f) za linijske objekte (nadzemni i podzemni vodovi) 1,00
- g) za objekte tipa trafostanica, baznih stanica mobilne telefonije (BSMT), TK centrala, odašiljača i slično. 1,00
- h) za fotonaponske elektrane 1,00.

(2) Kod izračunavanja visine komunalne naknade za poslovne prostore koji nisu u funkciji primjenjivat će se koeficijent namjene koji se primjenjuju za stambeni prostor, do trenutka stavljanja istog u funkciju."

Članak 6.

U ostalim odredbama Odluka iz članka 1. ove Odluke ostaje neizmijenjena.

Članak 7.

Ova Odluka stupa na snagu danom objave u Službenom glasniku Grada Ljubuškog.

GRADSKO VIJEĆE LJUBUŠKI

Broj: 01-02-337/20
Ljubuški, 03.02.2020.godine

PREDSJEDNIK,
Tihomir Kvesić, v.r.

005

Na temelju članka 24., članka 25. Zakona o komunalnom gospodarstvu-Pročišćeni tekst ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj: 9/13), i članka 17. stavak (3) Odluke o komunalnoj naknadi (Službeni glasnik Općine Ljubuški", broj: 8/12, 2/13, 5/15 i 3/18), a sukladno članku 130. Statuta Grada Ljubuškog ("Službeni glasnik Grada Ljubuškog", broj: 6/19) Gradsko vijeće Ljubuški, na XXXV. sjednici održanoj 03.02. 2020. godine, d o n o s i

ODLUKU**o izmjeni i dopuni Odluke o vrijednosti
boda za utvrđivanje visine
komunalne naknade****Članak 1.**

Ovom Odlukom vrši se izmjena i dopuna Odluke o vrijednosti boda za utvrđivanje visine komunalne naknade ("Službeni glasnik Općine Ljubuški", broj: 9/18), u daljnjem tekstu Odluka.

Članak 2.

U svim odredbama Odluke riječi: "Općina, Općinsko vijeće, Općinska služba" zamjenjuju se u odgovarajućim padežima riječima: "Grad, Gradsko vijeće, Gradska služba".

Članak 3.

U članku 2. iza stavka (5) dodaje se novi stavak (6) koji glasi:

"(6) Vrijednost boda za utvrđivanje visine komunalne naknade za fotonaponske elektrane utvrđuje se u iznosu od 0,15

KM/m² (slovima: petnaest pfeninga za metar kvadratni)."

Članak 4.

U ostalim odredbama Odluka iz članka 1. ove Odluke ostaje neizmijenjena.

Članak 5.

Ova Odluka stupa na snagu danom objave u Službenom glasniku Grada Ljubuškog.

GRADSKO VIJEĆE LJUBUŠKI

Broj: 01-02-338/20
Ljubuški, 03.02.2020.godine

PREDSJEDNIK,
Tihomir Kvesić, v.r.

006

Na temelju članka 7. Zakona o stvarnim pravima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 66/13 i 100/13) i članka 9. stavak (3) Zakona o javnim cestama Županije Zapadnohercegovačke ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj: 3/12), a u svezi sa člankom 130. Statuta Grada Ljubuškog ("Službeni glasnik Grada Ljubuškog", broj: 6/19), Gradsko vijeće Ljubuški, na XXXV. sjednici održanoj 03.02.2020. godine, d o n o s i

ODLUKU**o prestanku svojstva javnog dobra
u općoj uporabi****Članak 1.**

Utvrđuje se prestanak svojstva javnog dobra u općoj uporabi dijela nekretnine označene kao k.č. broj: 2051, površine 105,00 m², upisane u Posjedovni list broj: 31 u K.O. Vašarovići kao javno dobro.

Članak 2.

Služba za prostorno uređenje, imovinsko-pravne i katastarske poslove Grada Ljubuškog izvršiti će brisanje svojstva javnog dobra u općoj uporabi na dijelu nekretnine iz članka 1. ove Odluke, uz istovremeni upis prava posjeda i vlasništva na ime i u korist Grada Ljubuškog.

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu danom objave u Službenom glasniku Grada Ljubuškog.

GRADSKO VIJEĆE LJUBUŠKI

Broj:01-02-339/20

Ljubuški, 03.02.2020.godine

PREDSJEDNIK,
Tihomir Kvesić, v.r.

007

Na temelju članka 7. Zakona o stvarnim pravima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 66/13 i 100/13) i članka 9. stavak (3) Zakona o javnim cestama Županije Zapadnohercegovačke ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj: 3/12), a u svezi sa člankom 130. Statuta Grada Ljubuškog ("Službeni glasnik Grada Ljubuškog", broj: 6/19), Gradsko vijeće Ljubuški, na XXXV. sjednici održanoj 03.02.2020. godine, d o n o s i

ODLUKU

o prestanku svojstva javnog dobra u općoj uporabi

Članak 1.

Utvrđuje se prestanak svojstva javnog dobra u općoj uporabi dijela nekretnine označene kao k.č. broj: 1484, površine 249,00 m², upisane u Posjedovni list broj: 250 u K.O. Klobuk-Podbrdo kao javno dobro, a sve sukladno Geodetskoj situaciji koja je sastavni dio ove Odluke.

Članak 2.

Služba za prostorno uređenje, imovinsko-pravne i katastarske poslove Grada Ljubuškog izvršiti će cijepanje predmetne parcele sukladno Geodetskoj situaciji (M=1:500), te brisanje svojstva javnog dobra u općoj uporabi na dijelu nekretnine iz članka 1. ove Odluke, uz istovremeni upis prava posjeda i vlasništva na ime i u korist Grada Ljubuškog.

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu danom objave u Službenom glasniku Grada Ljubuškog.

GRADSKO VIJEĆE LJUBUŠKI

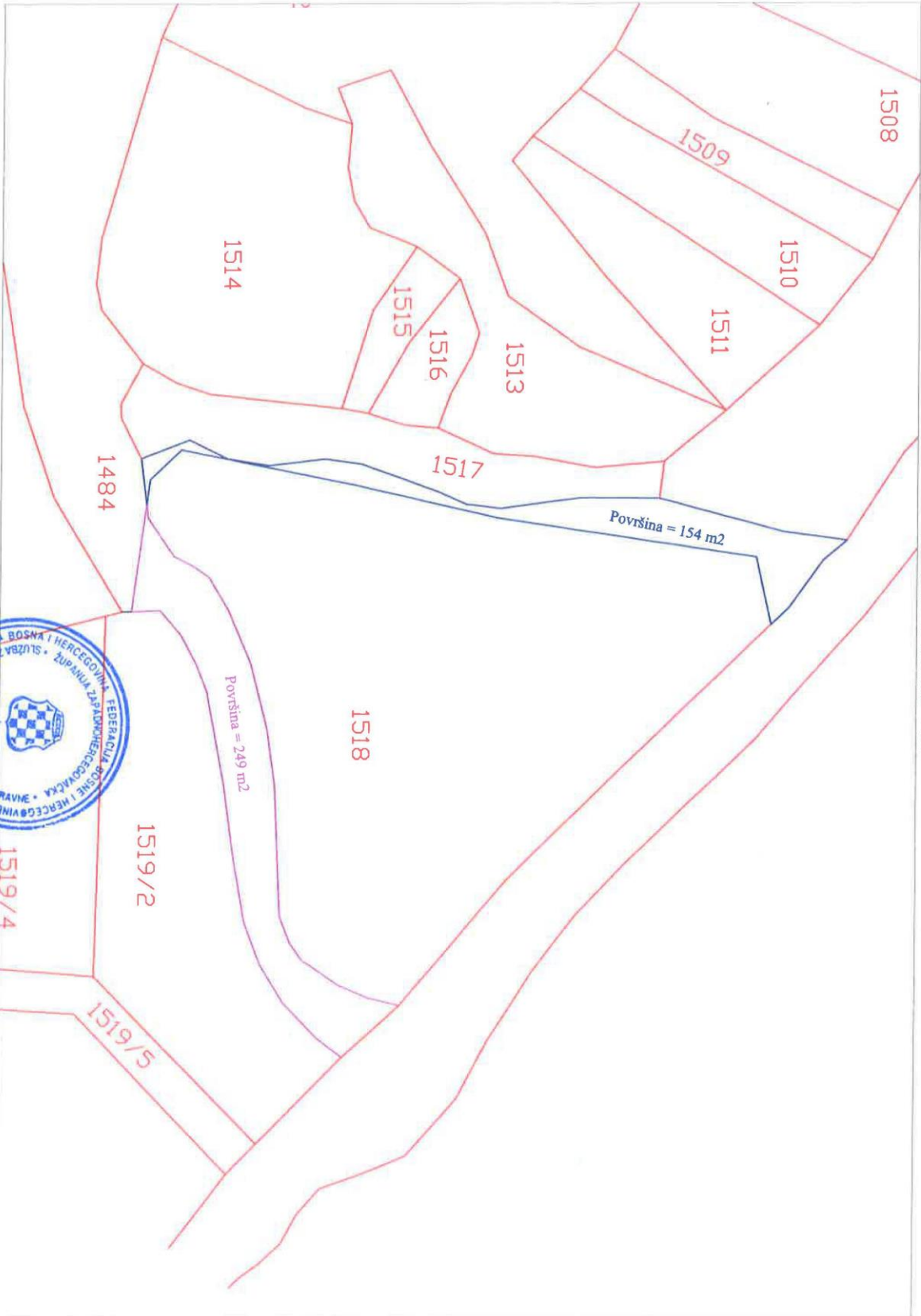
Broj: 01-02-340/20

Ljubuški, 03.02.2020.godine

PREDSJEDNIK,
Tihomir Kvesić, v.r.

Katastarska općina: **KLOBUK PODBRDO**
Općina : **LJUBUŠKI**

UPUJENA DILUACIJA
M = 1:500
Za katastarsku česticu: 1484

Snimili i izradili :

Danijel Barbać, dipl.ing.geod.
Željko Grbavac, geod.teh.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Danijel Barbać'.

Klobuk

008

Temeljem članka 6., 14., 44., 76. i 78. Zakona o građevnom zemljištu Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH,“ broj 25/03, 67/05), članka 8. stavak 3. točka 8., a u svezi članka 13. Zakona o načelima lokalne samouprave („Službene novine Federacije BiH,“ br. 49/06 i 51/09) i članka 129. stavak 3. Statuta Grada Ljubuški (Sl. glasnik Grada Ljubuškog, broj 6/19), Gradsko vijeće Ljubuški na XXXV. sjednici održanoj 03.02.2020. godine, d o n o s i

ODLUKU

o određivanju građevnog zemljišta u državnom vlasništvu

Članak 1.

Ovom Odlukom a u skladu s Odlukom o provođenju prostornog plana općine Ljubuški za period od 2015. do 2025. godine („Službeni glasnik općine Ljubuški broj,“ 5/15, 5/18 i „Službeni glasnik grada Ljubuškog, broj 5/19 i 11/19) određuje se građevno zemljište na dijelu područja Grada Ljubuški detaljno navedeno u članku 2. ove Odluke.

Članak 2.

Građevnim zemljištem određuju se nekretnine označene kao:

-k.č.br. 110/1346, zvana „Lazine“, gradilište, površina 1200 m², upisana u zk. ul. br. 8 k.o. SP-Hardomilje (odgovara po novoj izmjeri k.č.br. 2598/9 k.o. Hardomilje);

-k.č.br. 47/361, zvana „Lićuša“, pašnjak 5, površina 1400 m², upisana u zk. ul. br. 684 k.o. SP-Crveni Grm (odgovara po novoj izmjeri k.č.br. 1901/15 k.o. Crveni Grm);

-k.č.br. 47/348, zvana „Lićuša“, gradilište, površina 750 m², upisana u zk. ul. br. 684 k.o. SP-Crveni Grm (odgovara po novoj izmjeri k.č.br. 1901/8 k.o. Crveni Grm);

-k.č.br. 47/349, zvana „Lićuša“, gradilište, površina 750 m², upisana u zk. ul. br. 684 k.o. SP-Crveni Grm (odgovara

po novoj izmjeri k.č.br. 1901/9 k.o. Crveni Grm);

-k.č.br. 612/1, zvana „Bučine“, pašnjak 5, površina 26768 m², upisana u zk. ul. br. 1395 k.o. Hrašljani;

-k.č.br. 11/28, zvana „Gaj“, šuma 3. klase, površina 3976 m², upisana u zk. ul. br. 235 k.o. Hrašljani;

-k.č.br. 1209/11, zvana „Vitaljina“, pašnjak 4. klase, površina 1200 m², upisana u zk. ul. br. 73 k.o. Hrašljani;

-k.č.br. 1209/12, zvana „Vitaljina“, pašnjak 4. klase, površina 1300 m², upisana u zk. ul. br. 228 k.o. Hrašljani;

-k.č.br. 468/98, zvana „Bučine“, pašnjak 4, površina 819 m², upisana u zk. ul. br. 1509 k.o. Hrašljani;

-k.č.br. 1433/1, zvana „Kružni“, neplodna zemlja, površina 2916 m², upisana u zk. ul. br. 729 k.o. Ljubuški;

Članak 3.

Sastavni dio ove Odluke su kopije katastarskog plana na kojim su ucrtane nekretnine obuhvaćena ovom Odlukom.

Članak 4.

Nalaže Zemljišnoknjižnom uredu Općinskog suda u Ljubuškom upis prava vlasništva na nekretninama navedenim u točki 2. ove Odluke u korist Grada Ljubuški, Ul. Trg dr. Franje Tuđmana 1, ID broj: 4272111190008 s dijelom od 1/1.

Na nekretninama iz točke 2. ove Odluke u zemljišnim knjigama i katastarskom operatu izvršit će se upis promjene kulture pa će se umjesto postojeće kulture „pašnjak“, „šuma“, „klase i „neplodna zemlja“ upisati „gradilište.“

Članak 5.

Ova Odluka stupa na snagu danom objave u Službenom glasniku Grada Ljubuški.

GRADSKO VIJEĆE LJUBUŠKI

Broj:01-02-341/20

Ljubuški, 03.02.2020. godine

PREDSJEDNIK,
Tihomir Kvesić, v.r.

009

Na temelju članka 14. stavak 1. točka 5. i članka 22. stavak 1. točka 3. Zakona o lokalnoj samoupravi („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 3/09, 18/11 i 11/17), članka 18. stavak 1.e, članka 30. stavak 1.c i članka 46. stavak 3.c Statuta Grada Ljubuškog („Sl. glasnik Grada Ljubuškog“, broj 6/19), na prijedlog Gradonačelnika, Gradsko vijeće Ljubuški, na XXXV. sjednici od 03.02.2020. godine:
d o n o s i

ODLUKU

o izmjeni i dopuni Odluke o komunalnom doprinosu

Članak 1.

Mijenja se i dopunjuje Odluka o komunalnom doprinosu, („Službeni glasnik općine/grada Ljubuškog“, broj 9/18), u daljem tekstu: Odluka.

Članak 2.

U članku 13. stavak 1. Odluke, u točki 1. iza alineje 4. dodaju se alineje 5. 6. 7. i 8. koje glase:

- za izgradnju fotonaponske elektrane za proizvodnju i promet ee,
- za izgradnju solarne elektrane na krovovima, preko 250 kW,
- za postavljanje solarnih kolektora za potrošnu toplu vodu, za poslovne, proizvodne i javne objekte,
- za postavljanje solarnih kolektora za kućanstvo (individualne stambene i poslovno-stambene objekte), komunalni doprinos naplaćuje se 0,58 KM/m².

Članak 3.

U svim odredbama Odluke, riječ „općina“ zamjenjuje se riječju „grad“.

Članak 4.

U ostalim odredbama Odluka iz članka 1.ove Odluke ostaje nepromijenjena.

Članak 5.

Ova Odluka stupa na snagu danom objave u Službenom glasniku Grada Ljubuškog.

GRADSKO VIJEĆE LJUBUŠKI

Broj: 01-02-343/20
Ljubuški, 03.02.2020.godine

PREDSJEDNIK,
Tihomir Kvesić, v.r.

010

Na temelju članka 14. stavak 1. točka 5. i članka 22. stavak 1. točka 3. Zakona o lokalnoj samoupravi („Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke“, br. 3/09, 18/11 i 11/17), članka 18. stavak 1.e, članka 30. stavak 1.c i članka 46. stavak 3.c Statuta Grada Ljubuškog („Sl. glasnik Grada Ljubuškog“, broj 6/19), na prijedlog Gradonačelnika, Gradsko vijeće Ljubuški, na XXXV. sjednici održanoj 03.02.2020.godine: d o n o s i

ODLUKU

o izmjeni Odluke o provođenju Zoning plana Poslovne zone Zvirici (2012-2020)

Članak 1.

Mijenja se Odluka o provođenju Zoning plana Poslovne zone Zvirici (2012-2020) („Službeni glasnik općine/grada Ljubuški“, broj 2/13), u daljem tekstu: Odluka.

Članak 2.

U članku 26. stavak 1. točka 1. Odluke, iza riječi „iznosi“ umjesto „5000“ stajat će “ 2000“.

Članak 3.

U ostalim odredbama Odluka iz članka 1.ove Odluke ostaje nepromijenjena.

Članak 4.

Ova Odluka stupa na snagu danom objave u Službenom glasniku Grada Ljubuškog.

GRADSKO VIJEĆE LJUBUŠKI

Broj:01-02-344/20

Ljubuški, 03.02.2020.godine

PREDSJEDNIK,
Tihomir Kvesić, v.r.

011

Na temelju članka 9. stavak (2) Zakona o pravobraniteljstvu u Županiji Zapadnohercegovačkoj ("Narodne novine Županije Zapadnohercegovačke", broj: 13/07, 17/11, 21/17 i 20/19) i članka 130. stavak (1) Statuta Grada Ljubuškog ("Službene glasnik Grada Ljubuškog", broj: 6/19), Gradsko vijeće Ljubuški, na XXXV. sjednici održanoj 03.02.2020. godine,
d o n o s i

ODLUKU**o osnivanju Gradskog pravobraniteljstva
Ljubuški****I. OPĆE ODREDBE****Članak 1.**

Ovom odlukom osniva se Gradsko pravobraniteljstvo Ljubuški (u daljnjem tekstu: Pravobraniteljstvo), utvrđuje njegova mjerodavnost i organizacija rada, propisuje postupak za imenovanje, smjenjivanje i prestanak rada pravobranitelja, zamjenika pravobranitelja i uređuju druga pitanja u svezi s radom Pravobraniteljstva.

Članak 2.

- (1) Pravobraniteljstvo je samostalno tijelo koje poduzima mjere i pravna sredstva radi pravne zaštite imovine i imovinskih interesa Grada Ljubuškog (u daljnjem tekstu: Grad).
- (2) Pravobraniteljstvo vrši i druge poslove određene Zakonom i ovom Odlukom.

Članak 3.

Pravobraniteljstvo je gradsko tijelo koje svoju funkciju vrši sukladno Ustavu, Zakonu, drugim propisima i općim aktima.

Članak 4.

Pravobraniteljstvo ima pečat sukladno Zakonu o pečatu Županije Zapadnohercegovačke.

Članak 5.

- (1) Sjedište Pravobraniteljstva je u Ljubuškom, Trg dr. Franje Tuđmana broj 3.
- (2) Na zgradi u kojoj je smješteno Pravobraniteljstvo mora biti istaknut naziv na način propisan Zakonom.

Članak 6.

- (1) Županijski propisi kojima se uređuje radno-pravni status državnih službenika i namještenika u tijelima državne službe odgovarajuće se primjenjuju i na državne službenike i namještenike Pravobraniteljstva, ako Zakonom nije drukčije određeno.
- (2) Zakonski propisi o upravi koji se odnose na rukovođenje i odgovornost rukovoditelja tijela uprave i njegove zamjenike odgovarajuće se primjenjuju i na Pravobranitelja, ako Zakonom nije drugačije određeno.
- (3) Na Zamjenike pravobranitelja odgovarajuće se primjenjuje Zakon i drugi propisi i akti.

**II. DJELOKRUG I ORGANIZACIJA
PRAVOBRANITELJSTVA****Članak 7.**

- (1) Pravobraniteljstvo vrši poslove pravne zaštite imovine i imovinskih interesa Grada, njegovih tijela i tijela koja nemaju svojstvo pravne osobe, a koja se financiraju iz proračuna Grada ili u odnosu na njih Grad obavlja

osnivačka prava i drugih institucija čiji je osnivač Grad.

(2) Pravobraniteljstvo vrši poslove pravne zaštite imovine i imovinskih interesa javnih poduzeća, javnih ustanova i drugih pravnih osoba čiji je osnivač, odnosno suosnivač Grad, ukoliko je to predviđeno aktom o osnivanju pravne osobe i ako je to zastupanje moguće po pravilima postupka u kojem bi se vršilo zastupanje.

Članak 8.

(1) Poslove zastupanja tijela i pravnih osoba iz članka 8. ove Odluke Pravobraniteljstvo obavlja u

svim sudskim postupcima i upravnom postupku, sukladno Zakonu i ovoj Odluci.

(2) U obavljanju poslova zastupanja Pravobraniteljstvo je ovlašteno poduzimati sve radnje koje poduzima stranka u postupku.

(3) Iznimno, u cilju zaštite imovine i imovinskih interesa Grada Pravobraniteljstvo, kada ocijeni da je potrebno može u sporovima veće vrijednosti ili složenijim sporovima i postupcima predložiti Gradonačelniku da može dati ovlasti za zastupanje odvjetničkom uredu.

(4) Ukoliko u cilju zaštite imovine i imovinskih interesa Grada Pravobraniteljstvo ocijeni da je potrebno može u pojedinim sporovima i postupcima dati ovlasti za zastupanje tijela Grada osobi uposlenoj u tom tijelu koju za to odredi rukovoditelj tijela odnosno Grada.

(5) Ako Pravobraniteljstvo ocijeni da ne treba pokrenuti određeni postupak ili da treba povući tužbu, ili da ne treba izjaviti određeni pravni lijek, obavještava o tome stranku koju zastupa, konačnu odluku donosi Pravobraniteljstvo.

Članak 9.

Ako Pravobraniteljstvo treba, sukladno svojim ovlastima, zastupati stranke čiji su interesi u suprotnosti, a jedna od njih je Grad, Pravobraniteljstvo će zastupati Grad.

Članak 10.

(1) Pravobraniteljstvo pruža stručnu pomoć tijelima i pravnim osobama iz članka 8. ove Odluke u

rješavanju imovinsko-pravnih pitanja i daje mišljenje u svezi sa zaključivanjem ugovora imovinsko-pravne prirode.

(2) Tijela i pravne osobe iz prethodnoga stavka dužni su pribaviti pravno mišljenje Pravobraniteljstva prije zaključivanja ugovora o kupoprodaji, zamjeni, zakupu, prijenosu na privremeno ili trajno korištenje stvari uz naknadu ili bez naknade, ugovora o koncesiji,

ugovora o građenju, kao i o drugim ugovorima kojima se pribavljaju stvari ili raspolaže stvarima, odnosno materijalnim pravima.

(3) Nije obvezno pribavljanje pravnog mišljenja Pravobraniteljstva kada je predmet ugovora iz stavka (2) ovoga članka pokretna stvar ili imovinsko pravo čija vrijednost ne prelazi 5.000,00 KM.

(4) Mišljenja iz stavka (1) i (2) ovoga članka Pravobraniteljstvo daje najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva i potrebne dokumentacije, a u naročito složenim slučajevima u roku od 30 dana.

Članak 11.

U postupku donošenja općih akata kojima se uređuju imovinsko-pravni odnosi, prava i obveze prema stvarima i vlasništvu Grada, obvezno se pribavlja mišljenje Pravobranitelja.

Članak 12.

(1) Tijela i pravne osobe iz članka 8. ove Odluke dužni su zaključeni ugovor imovinsko-pravne prirode dostaviti Pravobraniteljstvu u roku od 15 dana od dana zaključenja ugovora.

(2) Ako Pravobraniteljstvo ocijeni da je zaključeni ugovor ništavan, podnijeti će tužbu za utvrđivanje ništavosti, a u slučaju da ugovorena cijena ne odgovara prometnoj vrijednosti -

tužbu za poništenje ugovora ili izmjenu ugovora.

Članak 13.

- (1) Funkciju Pravobraniteljstva obavlja gradski pravobranitelj (u daljnjem tekstu: Pravobranitelj) i zamjenik gradskog pravobranitelja (u daljnjem tekstu: Zamjenik).
- (2) Pravobranitelj predstavlja Pravobraniteljstvo, rukovodi njegovim radom i vrši prava i dužnosti utvrđene Zakonom o pravobraniteljstvu Ž ZH, drugim županijskim propisima i ovom Odlukom.
- (3) Pravobranitelj ima jednog Zamjenika.

Članak 14.

- (1) Zamjenik obavlja poslove iz djelokruga Pravobraniteljstva koje mu odredi Pravobranitelj.
- (2) U zastupanju pred sudovima i drugim tijelima Zamjenik ima ovlasti Pravobranitelja.
- (3) Kada je Pravobranitelj spriječen ili odsutan zamjenjuje ga Zamjenik i o tome donosi Pravobranitelj pismeno rješenje.
- (4) Kada je Pravobranitelj radi izvanrednih okolnosti spriječen obavljati funkciju Pravobranitelja ili nije imenovan, Odlukom Gradskog vijeća odredit će se Zamjenik koji će obavljati funkciju Pravobranitelja dok traju te okolnosti.
- (5) Kada Pravobranitelj nije imenovan, a imenovan je Zamjenik on će obavljati funkciju Pravobranitelja dok traju te okolnosti, a o tome pismenu ovlast donosi Gradonačelnik.

Članak 15.

- (1) Pravobranitelja i Zamjenika imenuje, smjenjuje i razrješava većinom glasova Gradsko vijeće, na prijedlog Gradonačelnika.
- (2) Postupak imenovanja Pravobranitelja i Zamjenika provodi se na temelju javnog natječaja sukladno Zakonu o pravobraniteljstvu Ž ZH i ovoj Odluci.
- (3) Za Pravobranitelja i Zamjenika može biti imenovana osoba koja je

državljanin Bosne i Hercegovine koja je diplomirani pravnik, ili ima završeno visoko obrazovanje najmanje prvog ciklusa bolonjskog sustava studiranja koje se vrednuje s 240 ECTS bodova pravne struke, ima položen pravosudni ispit te ima iskazane stručne i radne sposobnosti.

(4) Za Pravobranitelja i Zamjenika može biti imenovana osoba koja pored uvjeta iz prethodnog stavka ima najmanje tri godine radnog iskustva nakon položenog pravosudnog ispita na pravnim poslovima u Pravobraniteljstvu, pravosudnim tijelima i drugim državnim tijelima, javnim poduzećima, gospodarskim društvima i drugim pravnim osobama.

Članak 16.

- (1) Javni natječaj za imenovanje Pravobranitelja i Zamjenika objavljuje Gradonačelnik.
- (2) Javni natječaj sadrži naziv Pravobraniteljstva zakonske uvjete koje kandidati za Pravobranitelja ili Zamjenika trebaju ispunjavati, rok za podnošenje prijave, dokaze i podatke koje uz prijavu treba podnijeti, te naziv tijela kome se podnosi.
- (3) Procedura raspisivanja javnog natječaja za imenovanje Pravobranitelja pokreće se devedeset dana prije isteka mandata.
- (4) Ukoliko do isteka mandata Pravobranitelja ne bude okončan postupak izbora po javnom natječaju isti nastavlja obavljati dužnost do okončanja postupka izbora.

Članak 17.

- (1) Pravobranitelj se imenuje na razdoblje od šest godine i može biti ponovno imenovan bez ograničenja broja mandata.
- (2) Zamjenik se imenuje bez ograničenja trajanja mandata.

Članak 18.

- (1) Pravobranitelju i Zamjeniku izdaje se službena iskaznica.
- (2) Službena iskaznica izdaje se na temelju Pravilnika o iskaznici ministra Pravosuđa i uprave Županije Zapadnohercegovačke.

Članak 19.

(1) Prije stupanja na dužnost Pravobranitelj i Zamjenik daju prisegu pred predsjednikom Gradskoga vijeća.

(2) Tekst prisega glasi:

"Prisežem da ću se u obavljanju službe Pravobranitelja-Zamjenika pridržavati Ustava Županije i zakona i da ću službu obavljati savjesno."

(3) Ukoliko Pravobranitelj i Zamjenik bez opravdanih razloga ne prisegnu u roku od 30 dana od dana imenovanja, smatra se da nisu ni imenovani.

Članak 20.

(1) Pravobranitelj i Zamjenik dužni su čuvati svoj ugled i ugled Pravobraniteljstva.

(2) Pravobranitelj i Zamjenik ne smiju pripadati ni jednoj političkoj stranci niti sudjelovati u njezinim aktivnostima.

(3) Pravobranitelj i Zamjenik ne mogu biti kazneno gonjeni ili lišeni slobode zbog iskazanog mišljenja ili odluke donesene u obavljanju dužnosti.

Članak 21.

(1) Pravobranitelju služba prestaje istekom mandata, smjenjivanjem, podnošenjem ostavke i umirovljenjem.

(2) Zamjeniku služba prestaje smjenjivanjem, podnošenjem ostavke ili umirovljenjem.

(3) Pravobranitelju i Zamjeniku služba prestaje i u drugim slučajevima propisanim Zakonom.

Članak 22.

(1) Postupak smjenjivanja Pravobranitelja i Zamjenika pokreće se i provodi sukladno Zakonu.

(2) U postupku smjenjivanja Pravobranitelja i Zamjenika bit će omogućeno da se očituju o razlozima smjenjivanja.

Članak 23.

(1) Pravobranitelj i Zamjenik mogu podnijeti ostavku na obavljanje službe Gradskom vijeću.

(2) Pravobranitelju, odnosno Zamjeniku, koji je podnio ostavku na obavljanje službe, služba prestaje danom prihvaćanja podnesene

ostavke, a najkasnije u roku od 30 dana od dana podnošenja ostavke Gradskom vijeću.

Članak 24.

Na prava i dužnosti Pravobranitelja i Zamjenika primjenjuju se odredbe Zakona o pravobraniteljstvu u Ž ZH.

Članak 25.

Pravobranitelj, Zamjenik i ostali djelatnici Pravobraniteljstva ostvaruju pravo na plaće, naknadu plaće i ostale naknade na način propisan Zakonom i provedbenim propisima.

Članak 26.

(1) Odredbe Zakona o parničnom postupku o izuzeću sudaca ili sudaca porotnika odgovarajuće se primjenjuju i na izuzeće Pravobranitelja i Zamjenika.

(2) O izuzeću Pravobranitelja, odnosno Zamjenika, odlučuje županijski pravobranitelj.

Članak 27.

Stručne i administrativno-tehničke poslove u Pravobraniteljstvu vrše službenici i namještenici uz ispunjavanje uvjeta propisanim Zakonom i drugim propisima.

Članak 28.

Unutarnje ustrojstvo i način rada u Pravobraniteljstvu utvrđuje Pravobranitelj, Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu Pravobraniteljstva, po prethodno pribavljenoj suglasnosti Gradonačelnika.

Članak 29.

Pravobraniteljstvo podnosi Gradskom vijeću i Gradonačelniku izvješće o svome radu, kao i o uočenim pojavama i problemima u primjeni zakona i drugih propisa od značaja za ostvarivanje funkcije Pravobraniteljstva.

III. SREDSTVA ZA RAD
PRAVOBRANITELJSTVA

Članak 30.

Sredstva za rad Pravobraniteljstva osiguravaju se u proračunu Grada.

Članak 31.

(1) Financijsko i materijalno poslovanje Pravobraniteljstva obavlja se na način i po postupku koji važi za tijela državne uprave.

(2) Za radnje poduzete u zastupanju pred sudovima i drugim tijelima, Pravobraniteljstvo ima pravo na nagradu i naknadu troškova, prema Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika.

(3) Sredstva koja prilikom zastupanja ostvari Pravobraniteljstvo prihod su proračuna Grada.

IV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Članak 32.**

Pravobraniteljstvo je pravni slijednik Pravobraniteljstva ukinutog Zakonom o Pravobraniteljstvu u Ž ZH u pogledu svih prava i obveza.

Članak 33.

Zamjenik koji je stupio na dužnost prije stupanja na snagu ove Odluke, nastaviti će sa radom u Pravobraniteljstvu i obavljati poslove Pravobranitelja do imenovanja Pravobranitelja.

Članak 33.

Zamjenik će u roku od 30 dana od dana donošenja ove Odluke donijeti privremeni Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu Pravobraniteljstva uz prethodno pribavljenu suglasnost Gradonačelnika, a koji će važiti do donošenja Pravilnika sukladno članku 28. ove Odluke.

Članak 34.

Na sva pitanja koja nisu posebno regulirana ovom Odlukom odgovarajuće se primjenjuju odredbe Zakona o pravobraniteljstvu u Ž ZH.

Članak 35.

Ova Odluka stupa na snagu danom objave u "Službenom glasniku Grada Ljubuškog".

GRADSKO VIJEĆE LJUBUŠKI

Broj: 01-02-352/20

Ljubuški, 03.02.2020.godina

PREDSJEDNIK,
Tihomir Kvesić, v.r.

012

Gradsko vijeće Grada Ljubuškog na XXXV. sjednici održanoj 03.02.2020. godine, na temelju članka 30. stavak (1) točka r. i članka 131. stavak (3) Statuta Grada Ljubuškog („Službeni glasnik Grada Ljubuškog“, broj: 6/19) i na temelju članka 217. stavak 2. Zakona o upravnom postupku F BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 2/98 i 48/99), d o n o s i:

ZAKLJUČAK

1. U Rješenju Gradskog vijeća Ljubuški o dodjeli koncesije za korištenje zemljišta u poljoprivredne svrhe Juri (Srećko) Kozini broj: 01-02-2867/19 od 20.12.2019. godine ispravlja se sljedeća greška:

- u točki III. Rješenja brišu se riječi „po jednom hektaru“.

2. Ovaj Zaključak ima pravni učinak od dana kojeg ima navedeno Rješenje i dostavlja se strankama kojima je dostavljeno Rješenje.

GRADSKO VIJEĆE LJUBUŠKI

Broj: 01-02-345/20

Ljubuški, 03.02.2020. godine

PREDSJEDNIK,
Tihomir Kvesić, v.r.

013

Gradsko vijeće Grada Ljubuškog na XXXV. sjednici održanoj 03.02.2020. godine, na temelju članka 30. stavak (1) točka r. i članka 131. stavak (3) Statuta Grada Ljubuškog („Službeni glasnik Grada Ljubuškog“, broj: 6/19) i na temelju članka 217. stavak 2. Zakona o upravnom postupku F BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 2/98 i 48/99), d o n o s i:

ZAKLJUČAK

1. U Rješenju Gradskog vijeća Ljubuški o dodjeli koncesije za korištenje zemljišta u poljoprivredne svrhe Marinu (Ivan) Crnjcu broj: 01-02-2866/19 od 20.12.2019. godine ispravlja se sljedeća greška:

- u točki III. Rješenja brišu se riječi „po jednom hektaru“.

2. Ovaj Zaključak ima pravni učinak od dana kojeg ima navedeno Rješenje i dostavlja se strankama kojima je dostavljeno Rješenje.

GRADSKO VIJEĆE LJUBUŠKI

Broj: 01-02-346/20

Ljubuški, 03.02.2020. godine

PREDSJEDNIK,
Tihomir Kvesić, v.r.

014

Gradsko vijeće Grada Ljubuškog na XXXV. sjednici održanoj 03.02.2020. godine, na temelju članka 30. stavak (1) točka r. i članka 131. stavak (3) Statuta Grada Ljubuškog („Službeni glasnik Grada Ljubuškog“, broj: 6/19) i na temelju članka 217. stavak 2. Zakona o upravnom postupku F BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 2/98 i 48/99), d o n o s i:

ZAKLJUČAK

1. U Rješenju Gradskog vijeća Ljubuški o dodjeli koncesije za korištenje zemljišta u poljoprivredne svrhe Vladi (Blago) Vištici broj: 01-02-2865/19 od 20.12.2019. godine ispravlja se sljedeća greška:

- u točki III. Rješenja brišu se riječi „po jednom hektaru“.

2. Ovaj Zaključak ima pravni učinak od dana kojeg ima navedeno Rješenje i dostavlja se strankama kojima je dostavljeno Rješenje.

GRADSKO VIJEĆE LJUBUŠKI

Broj:01-02-347/20

Ljubuški, 03.02.2020. godine

PREDSJEDNIK,
Tihomir Kvesić, v.r.

015

Gradsko vijeće Grada Ljubuškog na XXXV. sjednici održanoj 03.02.2020. godine, na temelju članka 30. stavak (1) točka r. i članka 131. stavak (3) Statuta Grada Ljubuškog („Službeni glasnik Grada Ljubuškog“, broj: 6/19) i na temelju članka 217. stavak 2. Zakona o upravnom postupku F BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 2/98 i 48/99), d o n o s i:

ZAKLJUČAK

1. U Rješenju Gradskog vijeća Ljubuški o dodjeli koncesije za korištenje zemljišta u poljoprivredne svrhe Vinariji Majić d.o.o. zastupana po direktoru Vjekoslavu Majiću broj: 01-02-2868/19 od 20.12.2019. godine ispravlja se sljedeća greška:

- u točki III. Rješenja brišu se riječi „po jednom hektaru“.

2. Ovaj Zaključak ima pravni učinak od dana kojeg ima navedeno Rješenje i dostavlja se strankama kojima je dostavljeno Rješenje.

GRADSKO VIJEĆE LJUBUŠKI

Broj: 01-02-348/20

Ljubuški, 03.02.2020. godine

PREDSJEDNIK,
Tihomir Kvesić, v.r.

016

Gradsko vijeće Grada Ljubuškog na XXXV. sjednici održanoj 03.02.2020. godine, na temelju članka 30. stavak (1) točka r. i članka 131. stavak (3) Statuta Grada Ljubuškog („Službeni glasnik Grada Ljubuškog“, broj: 6/19) i na temelju članka 217. stavak 2. Zakona o upravnom postupku F BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 2/98 i 48/99), d o n o s i:

ZAKLJUČAK

PREDSJEDNIK,
Tihomir Kvesić, v.r.

1. U Rješenju Gradskog vijeća Ljubuški o dodjeli koncesije za korištenje zemljišta u poljoprivredne svrhe Andriji (Ante) Bradvici broj: 01-02-2864/19 od 20.12.2019. godine ispravlja se sljedeća greška:

- u točki III. Rješenja brišu se riječi „po jednom hektaru“.

2. Ovaj Zaključak ima pravni učinak od dana kojeg ima navedeno Rješenje i dostavlja se strankama kojima je dostavljeno Rješenje.

GRADSKO VIJEĆE LJUBUŠKI

Broj:01-02-349/20
Ljubuški, 03.02.2020. godine

PREDSJEDNIK,
Tihomir Kvesić, v.r.

017

Gradsko vijeće Grada Ljubuškog na XXXV. sjednici održanoj 03.02.2020. godine, na temelju članka 30. stavak (1) točka r. i članka 131. stavak (3) Statuta Grada Ljubuškog („Službeni glasnik Grada Ljubuškog“, broj: 6/19) i na temelju članka 217. stavak 2. Zakona o upravnom postupku F BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 2/98 i 48/99), d o n o s i:

ZAKLJUČAK

1. U Rješenju Gradskog vijeća Ljubuški o dodjeli koncesije za korištenje zemljišta u poljoprivredne svrhe Stanku (Rudo) Primorcu broj: 01-02-2863/19 od 20.12.2019. godine ispravlja se sljedeća greška:

- u točki III. Rješenja brišu se riječi „po jednom hektaru“.

2. Ovaj Zaključak ima pravni učinak od dana kojeg ima navedeno Rješenje i dostavlja se strankama kojima je dostavljeno Rješenje.

GRADSKO VIJEĆE LJUBUŠKI

Broj: 01-02-350/20
Ljubuški, 03.02.2020. godine

018

Na temelju članka 131. Statuta Grada Ljubuškog („Službeni glasnik Grada Ljubuškog“, broj: 6/19) na XXXV. sjednici održanoj 03.02.2020. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

o davanju suglasnosti Gradonačelniku za potpisivanje Ugovora o zajedničkoj izgradnji (ortakluku) i diobi

I.

Daje se suglasnost Gradonačelniku, a uz prethodno pribavljeno mišljenje Općinskog pravobraniteljstva Ljubuški, za potpisivanje notarski obrađenog Ugovora o zajedničkoj izgradnji (ortakluku) i diobi između Županije Zapadnohercegovačke zastupane po predsjedniku Vlade Županije Zapadnohercegovačke Zdenku Čosiću, a koja je ovlastila ministra hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata Županije Zapadnohercegovačke Mladena Begića da postupa kao ovlaštena osoba od Vlade Županije Zapadnohercegovačke i Grada Ljubuškog zastupanog po Gradonačelniku Nevenku Barbariću.

II.

Sastavni dio ovog Zaključka je nacrt Ugovora o zajedničkoj izgradnji (ortakluku) i diobi.

III.

Ovaj Zaključak stupa na snagu danom objave u Službenom glasniku Grada Ljubuškog.

GRADSKO VIJEĆE LJUBUŠKI

Broj: 01-02-351/20
Ljubuški, 03.02.2020.godine

PREDSJEDNIK,
Tihomir Kvesić, v.r.

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
notar ZENKO PULJIĆ
LJUBUŠKI

radna verzija

IZVORNIK

U moj notarski ured sa službenim sjedištem u Ljubuškom, ulica IV. brigade HVO Stjepana Radića 61, dana **.01.2020. godine** istovremeno su došle niže navedene stranke sa zahtjevom da im ja **notar Zdenko Puljić** sastavim notarski obrađenu ispravu tj. **Ugovor o zajedničkoj izgradnji (ortakluku) i diobi**, a prema izjavi njihove volje. Stranke daju o sebi osobne podatke pod moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, te sam stranke upozorio da za netočne podatke snose zakonske posljedice, osobito za one podatke koji nisu sadržani u identifikacijskim ispravama, te dozvoljavaju da notar sukladno Zakonu o zaštiti osobnih podataka u ispravu unese njihove slijedeće osobne podatke, a to su **ove stranke**: -----

1. GRAD LJUBUŠKI, ID: 427211190008, s adresom ul. Zrinskofrankopanska 71, koju zastupa gradonačelnik Ljubuškog dipl.ing.grad. **BARBARIĆ NEVENKO**, rođen **24.08.1962.** godine, **JMB 2408962152739**, s adresom prebivališta Vitina 180, Ljubuški, koji je meni notaru osobno poznat, izjavi da postupa kao ovlaštena osoba - gradonačelnik Ljubuškog, što je notaru poznato i sukladno danom mišljenju od **Općinskog pravobraniteljstva Ljubuški broj: M-____/20 od .01.2020. godine**, izjavi da postupa kao gradonačelnik Ljubuškog (u nastavku: **Ortak 1**), -----

2. ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA, ID: 4272093780005, s adresom ul. Stjepana Radića 37b, Široki Brijeg, koju zastupa **predsjednik Vlade ZENKO ČOŠIĆ**, te je **VLADA ŽZH Zaključkom broj: _____/2020 od .01.2020. godine** **ovlastila** ministra hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata Županije Zapadnohercegovačke **MLADENA BEGIĆA** rođenog **30.08.1964.** godine, **JMB 3008964153355**, s adresom prebivališta Trnska cesta 45, Široki Brijeg, koji je meni notaru osobno poznat, izjavi da postupa po zaključku Vlade ŽZH, koji Zaključak dostavlja u spis i sukladno danom mišljenju od **Županijskog pravobraniteljstva Široki Brijeg broj: M-____/20 od .01.2020. godine**, izjavi da postupa kao ovlaštena osoba od Vlade ŽZH (u nastavku: **Ortak 2**). -----

U razgovoru sa nazočnim strankama provjerio sam da su ovlaštene i sposobne sklopiti pravni posao, posebice, da za to imaju potrebnu pravnu i poslovnu sposobnost s odobrenjima u **Odluci Vlade ŽZH Broj: 01-1094-4/14-104 od 22.12.2014. godine objavljene u Narodnim novinama ŽZH broj 24/2014 dana 30.12.2014. godine**. Razjasnio sam im činjeničnu i pravnu situaciju, te ih neutralno i neovisno upozorio na posljedice sklapanja ovog pravnog posla. Uvjero sam se u njihovu ozbiljnu i pravu volju za sklapanje ovoga pravnog posla, a nakon toga na temelju njihovih izjava jasno i nedvosmisleno sastavio izvornik ove notarski obrađene isprave, pri čemu pazeći da se izbjegnu sumnje i zablude i da se ne vešte i neiskusne stranke ne oštete. **Nazočne stranke** djelujući kako je navedeno za notarsku obradu ove isprave u obliku notarskog izvornika, **suglasno izjavljuju** da su pristupile u ured notara **da zaključe**: -----

UGOVOR o zajedničkoj izgradnji (ortakluku) i diobi

Članak 1. Uvodne odredbe - predmet ugovora

1. Ugovorna stranka **Ortak 1 Grad Ljubuški** po gradonačelniku neopozivo izjavljuje da ima pravo vlasništva i pravo posjeda na nekretninama koje su predmet ovog ugovora i na kojima je već izgrađena poslovno - stambena zgrada, a koja je uknjižena u zemljišnim knjigama Općinskog suda Ljubuški i izvršeno je etažiranje prema Zemljišnoknjižnim izvadcima koje je izdao Općinski sud u Ljubuškom broj: 063-0-NAR-20-____ dana **.01.2020. godine**, a ove isprave su stranke predale notaru za potrebe notarske obrade, te notar konstatira da se prema izjavama stranaka radi o nekretninama uknjiženim u: -----

❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3245 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----

List A: Popisni list - upisana je nekretnina: -----

R.br. 1. Broj parcele **805/E-PP17** oznake **Poslovni prostor br. 17 u suterenu površine 48 m2** sa suvlasničkim dijelom 317/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Poslovni prostor površine 48 m2 lamela A**. -----

❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3246 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----

List A: Popisni list - upisana je nekretnina: -----

R.br. 1. Broj parcele **805/E-PP18** oznake **Poslovni prostor br. 18 u podrumu** površine **70 m2** sa suvlasničkim dijelom 465/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Poslovni prostor površine 70 m2 lamela A** i koji je povezan unutarnjim stubištem s poslovnim prostorom PP19 u suterenu lamele A. -----

❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3247 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----

List A: Popisni list - upisana je nekretnina: -----

R.br. 1. Broj parcele **805/E-PP19** oznake **Poslovni prostor br. 19 u suterenu** površine **27 m2** sa suvlasničkim dijelom 179/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Poslovni prostor površine 27 m2 lamela A** i koji je povezan unutarnjim stubištem s poslovnim prostorom PP18 u podrumu lamele A. -----

❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3248 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----

List A: Popisni list - upisana je nekretnina: -----

R.br. 1. Broj parcele **805/E-S1** oznake **Stan br. 1 na I katu** površine **71 m2** sa suvlasničkim dijelom 470/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Dvosoban stan površine 71 m2 lamela A** i kojem pripada Broj parcele **805/E-OA1** ostava površine **2 m2** sa suvlasničkim dijelom 13/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u podrumu lamele A. -----

❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3249 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----

List A: Popisni list - upisana je nekretnina: -----

R.br. 1. Broj parcele **805/E-S2** oznake **Stan br. 2 na I katu** površine **71 m2** sa suvlasničkim dijelom 470/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Dvosoban stan površine 71 m2 lamela A** i kojem pripada Broj parcele **805/E-OA2** ostava površine **2 m2** sa suvlasničkim dijelom 13/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u podrumu lamele A. -----

❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3250 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----

List A: Popisni list - upisana je nekretnina: -----

R.br. 1. Broj parcele **805/E-S3** oznake **Stan br. 3 na II katu** površine **71 m2** sa suvlasničkim dijelom 470/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Dvosoban stan površine 71 m2 lamela A** i kojem pripada Broj parcele **805/E-OA3** ostava površine **2 m2** sa suvlasničkim dijelom 13/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u podrumu lamele A. -----

❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3251 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----

List A: Popisni list - upisana je nekretnina: -----

R.br. 1. Broj parcele **805/E-S4** oznake **Stan br. 4 na II katu** površine **71 m2** sa suvlasničkim dijelom 470/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Dvosoban stan površine 71 m2 lamela A** i kojem pripada Broj parcele **805/E-OA4** ostava površine **2 m2** sa suvlasničkim dijelom 13/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u podrumu lamele A. -----

❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3252 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----

List A: Popisni list - upisana je nekretnina: -----

R.br. 1. Broj parcele **805/E-S7** oznake **Stan br. 7 na III katu** površine **71 m2** sa suvlasničkim dijelom 470/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Dvosoban stan površine 71 m2 lamela A** i kojem pripada Broj parcele **805/E-OA5** ostava površine **2 m2** sa suvlasničkim dijelom 13/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u podrumu lamele A. -----

❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3253 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----

List A: Popisni list - upisana je nekretnina: -----

R.br. 1. Broj parcele **805/E-S8** oznake **Stan br. 8 na III katu** površine **71 m2** sa suvlasničkim dijelom 470/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Dvosoban stan površine 71 m2 lamela A** i kojem pripada Broj parcele **805/E-OA6** ostava površine **2 m2** sa suvlasničkim dijelom 13/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u podrumu lamele A. -----

❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3254 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----

List A: Popisni list - upisana je nekretnina: -----

R.br. 1. Broj parcele **805/E-S11** oznake **Stan br. 11 na IV katu** površine **69 m2** sa suvlasničkim dijelom 457/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Dvosoban stan** površine **69 m2 lamela A** i kojem **pripada** Broj parcele **805/E-OA7** ostava površine **2 m2** sa suvlasničkim dijelom 13/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u **podrumu lamele A**. -----

❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3255 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----

List A: Popisni list - upisana je nekretnina: -----

R.br. 1. Broj parcele **805/E-S12** oznake **Stan br. 12 na IV katu** površine **69 m2** sa suvlasničkim dijelom 457/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Dvosoban stan** površine **69 m2 lamela A** i kojem **pripada** Broj parcele **805/E-OA8** ostava površine **2 m2** sa suvlasničkim dijelom 13/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u **podrumu lamele A**. -----

❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3256 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----

List A: Popisni list - upisana je nekretnina: -----

R.br. 1. Broj parcele **805/E-PP20** oznake **Poslovni prostor br. 20 u suterenu** površine **35 m2** sa suvlasničkim dijelom 232/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Poslovni prostor** površine **35 m2 lamela B**. -----

❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3257 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----

List A: Popisni list - upisana je nekretnina: -----

R.br. 1. Broj parcele **805/E-PP21** oznake **Poslovni prostor br. 21 u suterenu** površine **37 m2** sa suvlasničkim dijelom 245/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Poslovni prostor** površine **37 m2 lamela B**. -----

❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3258 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----

List A: Popisni list - upisana je nekretnina: -----

R.br. 1. Broj parcele **805/E-PP22** oznake **Poslovni prostor br. 22 u prizemlju** površine **21 m2** sa suvlasničkim dijelom 139/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Poslovni prostor** površine **21 m2 lamela B**. -----

❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3259 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----

List A: Popisni list - upisana je nekretnina: -----

R.br. 1. Broj parcele **805/E-PP23** oznake **Poslovni prostor br. 23 u prizemlju** površine **49 m2** sa suvlasničkim dijelom 324/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Poslovni prostor** površine **49 m2 lamela B**. -----

❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3260 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----

List A: Popisni list - upisana je nekretnina: -----

R.br. 1. Broj parcele **805/E-PP24** oznake **Poslovni prostor br. 24 u prizemlju** površine **61 m2** sa suvlasničkim dijelom 402/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Poslovni prostor** površine **61 m2 lamela B**. -----

❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3261 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----

List A: Popisni list - upisana je nekretnina: -----

R.br. 1. Broj parcele **805/E-S5** oznake **Stan br. 5 na I katu** površine **69 m2** sa suvlasničkim dijelom 458/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Dvosoban stan** površine **69 m2 lamela B** i kojem **pripada** Broj parcele **805/E-OB2** ostava površine **3 m2** sa suvlasničkim dijelom 20/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u **suterenu lamele B**. -----

❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3262 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----

List A: Popisni list - upisana je nekretnina: -----

R.br. 1. Broj parcele **805/E-S6** oznake **Stan br. 6 na I katu** površine **71 m2** sa suvlasničkim dijelom 470/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Dvosoban stan** površine **71 m2 lamela B** i kojem **pripada** Broj parcele **805/E-OB1** ostava površine **3 m2** sa suvlasničkim dijelom 20/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u **suterenu lamele B**. -----

❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3263 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----

List A: Popisni list - upisana je nekretnina: -----

R.br. 1. Broj parcele **805/E-S9** oznake **Stan br. 9 na II katu** površine **69 m2** sa suvlasničkim dijelom 458/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Dvosoban stan** površine **69 m2 lamela B** i kojem **pripada** Broj parcele **805/E-OB4** ostava površine **3 m2** sa suvlasničkim dijelom 20/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u **suterenu lamele B**. -----

❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3264 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----

List A: Popisni list - upisana je nekretnina: -----

R.br. 1. Broj parcele **805/E-S10** oznake **Stan br. 10 na II katu** površine **71 m2** sa suvlasničkim dijelom 470/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Dvosoban stan** površine **71 m2 lamela B** i kojem **pripada** Broj parcele **805/E-OB3** ostava površine **3 m2** sa suvlasničkim dijelom 20/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u **suterenu lamele B**. -----

❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3265 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----

List A: Popisni list - upisana je nekretnina: -----

R.br. 1. Broj parcele **805/E-S13** oznake **Stan br. 13 na III katu** površine **69 m2** sa suvlasničkim dijelom 458/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Dvosoban stan** površine **69 m2 lamela B** i kojem **pripada** Broj parcele **805/E-OB6** ostava površine **3 m2** sa suvlasničkim dijelom 20/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u **suterenu lamele B**. -----

❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3266 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----

List A: Popisni list - upisana je nekretnina: -----

R.br. 1. Broj parcele **805/E-S14** oznake **Stan br. 14 na III katu** površine **71 m2** sa suvlasničkim dijelom 470/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Dvosoban stan** površine **71 m2 lamela B** i kojem **pripada** Broj parcele **805/E-OB5** ostava površine **3 m2** sa suvlasničkim dijelom 20/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u **suterenu lamele B**. -----

❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3267 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----

List A: Popisni list - upisana je nekretnina: -----

R.br. 1. Broj parcele **805/E-S15** oznake **Stan br. 15 na IV katu** površine **68 m2** sa suvlasničkim dijelom 450/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Dvosoban stan** površine **68 m2 lamela B** i kojem **pripada** Broj parcele **805/E-OB8** ostava površine **3 m2** sa suvlasničkim dijelom 20/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u **suterenu lamele B**. -----

❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3268 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----

List A: Popisni list - upisana je nekretnina: -----

R.br. 1. Broj parcele **805/E-S16** oznake **Stan br. 16 na IV katu** površine **70 m2** sa suvlasničkim dijelom 463/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Dvosoban stan** površine **70 m2 lamela B** i kojem **pripada** Broj parcele **805/E-OB7** ostava površine **3 m2** sa suvlasničkim dijelom 20/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u **suterenu lamele B**. -----

Sve prema ELABORATU ETAŽIRANJA, PLAN POSEBNIH DIJELOVA ZGRADE – PRIJEDLOG ZA UKNJIŽBU ETAŽNIJ JEDINICA urađenom po "URBIS – 86" d.o.o. za projektiranje i graditeljstvo, Fra Didaka Buntića 74, Široki Brijeg. -----

2. Na temelju uvida notara u originalni **POSJEDOVNI LIST BROJ 337** koji je izdala **Služba za prostorno uređenje, imovinsko-pravne i katastarske poslove Grada Ljubuški** broj: **04-30-3-1133/19-5** dana **11.06.2019.** godine, notar konstatira da se prema izjavama stranaka radi o **nekretnini na kojoj je izgrađena poslovno-stambena zgrada, a koja je uknjižena u: ---**

POSJEDOVNI LIST BROJ 337 u k.o. Ljubuški i to: -----

Parcela **805** naziva **STUBA** površine **367 m2** u naravi **Kuća i zgrada (1)** površine **367 m2**. -----

Kao posjednik ove nekretnine uknjižena je: -----

Kat. broj **6630** **OPĆINA LJUBUŠKI**, adresa: **Ljubuški, Trg dr. Franje Tuđmana 1.,, s 1/1 dijela**. -----

Članak 2. Predmet ortakluka

1. **Ortaci su se uzajamno obvezali uložiti svoju imovinu i rad radi izgradnje zajedničke zgrade za stradalnike branitelje iz Domovinskog rata ŽZH, sukladno građevnoj dozvoli koju je na svoje ime dobio od nadležne općinske službe Općine Ljubuški Ortak 1 Općina Ljubuški i koja je regulirala komunalni doprinos o svom trošku za sve komunalne priključke vezane za stambeni dio predmetnog objekta.** -----

2. **Ortak 2 Županija Zapadnohercegovačka se preko svog Ministarstva hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata obvezala financirati gradnju partera predmetnog stambeno poslovnog objekta sukladno prihvaćenoj projektnoj dokumentaciji, koju obvezu je u cijelosti ispunila.** -----

3. **Ugovorne stranke su suglasne da je zgrada izgrađena sukladno građevinskoj dokumentaciji i da je ista ETAŽIRANA i svaka etažna jedinica ima svoju oznaku i tako je upisano u zemljišnim knjigama Općinskog suda u Ljubuškom.** -----

Članak 3. Ulozi ortaka

Ortak pod 1. ugovora ulaže zemljište tj. parcelu iz članka 1. ovog ugovora na kojoj ima pravo vlasništva i posjeda, te novca u vrijednost 219.800,00 KM (slovima: dvjestodevetnaesttisućaoamstokonvertibilnihmaraka), na ime komunalnih i ostalih troškova vezanih za izgradnju zgrade, te se obvezuje objekt izgrađen na ovoj parceli uknjižiti u zemljišnim knjigama Općinskog suda u Ljubuškom u vlasništvo ortaka pod 2 Županije Zapadnohercegovačke i Ortaka po 1, a temeljem ovog ugovora. -----

Ortak pod 2 Županija Zapadnohercegovačka je suglasna s navodima Ortaka pod 1 ovog ugovora, a u izgradnju zgrade je preko svog Ministarstva hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i donacija uložila 1.524.606,50 KM (slovima: jedanmilijunpetstodvedesetčetiristisućeststošestkonvertibilnihmaraka i 50/100) i obvezala se regulirati naknadu u svrhu plaćanja komunalnog doprinosa (komunalija) za poslovni dio predmetnog objekta i to u postupku prijenosa prava raspolaganja njegovog poslovnog dijela, te je isto i ispunila. -----

Članak 4.

Ortaci su zajedničkim ulogom zemljišta i novčanih sredstava sporazumno vršili: -----

1. izbor materijala, izbor izvođača radova i stručnog nadzora izgradnje do potpunog završetka izgradnje po sistemu "ključ u ruke"-----
2. izrada etažnog projekta, njegova ovjera od nadležnog tijela uprave i uknjižba u zemljišne knjige-----

Članak 5. Raspolaganje novcem

Novčana sredstva Ortaka upotrijebljena su za izgradnju objekta i ostale prateće troškove izgradnje o čemu je vođen troškovnik i Ortak pod 2. je o svemu izvješćivao Ortaku pod 1.-----

Članak 6. Imovina ortakluka

Uložena sredstva i prava čine glavicu imovine ortakluka.-----

Imovina ortakluka zajednička je imovina ortaka i bit će podijeljena na način kao u članku 9. ovog Ugovora.

Ortak ne može pravnim poslom s trećom osobom pravovaljano obvezivati ortakluk bez izričitog ili prešutnog pristanka drugog ortaka. -----

Članak 7. Posloводство, zastupanje i polaganje računa

Vođenje poslova ortakluka je bilo zajedničko od strane oba ortaka.-----

Za obveze prema trećim osobama nastale u izgradnji do potpunog završetka izgradnje "ključ u ruke" ortaci odgovaraju solidarno, a nakon toga svaki ortak posebno za dio zgrade koji će mu pripasti u isključivo vlasništvo. -----

Ortak pod 2 ugovora kojem je povjerenom posloводство dužan je uredno voditi poslovne knjige i polagati račune o stanju zajedničke imovine ortaka, te voditi računa o svim prihodima i rashodima. Po završenom poslu dužan je položiti zaključni obračun, a što je i učinio. -----

Članak 8. Dobit i gubitak

Udjeli ortaka u dobiti i gubitku su razmjerni vrijednosti uloženi sredstava svakog ortaka.-----

Članak 9. Zemljišnoknjižni zahtjevi (Clausula intabulandi)

1. Ortak pod 1 po gradonačelniku Grada Ljubuškog je neopozivo suglasan i odobrava da u zemljišnoj knjizi Općinskog suda u Ljubuškom, a na temelju ovog ugovora Ortak pod 2 ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA uknjiži: -----

pravo vlasništva s 1/1 dijela u: -----

❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3246 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----

- ✓ R.br. 1. Broj parcele **805/E-PP18** oznake **Poslovni prostor br. 18** u podrumu površine **70 m2** sa suvlasničkim dijelom 465/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Poslovni prostor površine 70 m2 lamela A** i koji je povezan unutarnjim stubištem s poslovnim prostorom PP19 u suterenu lamele **A.** -----

-
- ❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3247 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----
- ✓ R.br. 1. Broj parcele **805/E-PP19** oznake **Poslovni prostor br. 19 u suterenu** površine **27 m2** sa suvlasničkim dijelom 179/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Poslovni prostor** površine **27 m2** lamela **A** i koji je povezan unutarnjim stubištem s poslovnim prostorom **PP18 u podrumu lamele A**. -----
-
- ❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3248 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----
- ✓ R.br. 1. Broj parcele **805/E-S1** oznake **Stan br. 1 na I katu** površine **71 m2** sa suvlasničkim dijelom 470/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Dvosoban stan** površine **71 m2** lamela **A** i kojem pripada Broj parcele **805/E-OA1** ostava površine **2 m2** sa suvlasničkim dijelom 13/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u **podrumu lamele A**. -----
-
- ❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3249 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----
- ✓ R.br. 1. Broj parcele **805/E-S2** oznake **Stan br. 2 na I katu** površine **71 m2** sa suvlasničkim dijelom 470/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Dvosoban stan** površine **71 m2** lamela **A** i kojem pripada Broj parcele **805/E-OA2** ostava površine **2 m2** sa suvlasničkim dijelom 13/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u **podrumu lamele A**. -----
-
- ❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3250 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----
- ✓ R.br. 1. Broj parcele **805/E-S3** oznake **Stan br. 3 na II katu** površine **71 m2** sa suvlasničkim dijelom 470/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Dvosoban stan** površine **71 m2** lamela **A** i kojem pripada Broj parcele **805/E-OA3** ostava površine **2 m2** sa suvlasničkim dijelom 13/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u **podrumu lamele A**. -----
-
- ❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3251 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----
- ✓ R.br. 1. Broj parcele **805/E-S4** oznake **Stan br. 4 na II katu** površine **71 m2** sa suvlasničkim dijelom 470/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Dvosoban stan** površine **71 m2** lamela **A** i kojem pripada Broj parcele **805/E-OA4** ostava površine **2 m2** sa suvlasničkim dijelom 13/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u **podrumu lamele A**. -----
-
- ❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3252 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----
- ✓ R.br. 1. Broj parcele **805/E-S7** oznake **Stan br. 7 na III katu** površine **71 m2** sa suvlasničkim dijelom 470/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Dvosoban stan** površine **71 m2** lamela **A** i kojem pripada Broj parcele **805/E-OA5** ostava površine **2 m2** sa suvlasničkim dijelom 13/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u **podrumu lamele A**. -----
-
- ❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3253 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----
- ✓ R.br. 1. Broj parcele **805/E-S8** oznake **Stan br. 8 na III katu** površine **71 m2** sa suvlasničkim dijelom 470/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Dvosoban stan** površine **71 m2** lamela **A** i kojem pripada Broj parcele **805/E-OA6** ostava površine **2 m2** sa suvlasničkim dijelom 13/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u **podrumu lamele A**. -----
-
- ❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3254 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----
- ✓ R.br. 1. Broj parcele **805/E-S11** oznake **Stan br. 11 na IV katu** površine **69 m2** sa suvlasničkim dijelom 457/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Dvosoban stan** površine **69 m2** lamela **A** i kojem pripada Broj parcele **805/E-OA7** ostava površine **2 m2** sa suvlasničkim dijelom 13/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u **podrumu lamele A**. -----
-
- ❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3255 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----
- R.br. 1. Broj parcele **805/E-S12** oznake **Stan br. 12 na IV katu** površine **69 m2** sa suvlasničkim dijelom 457/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Dvosoban stan** površine **69 m2** lamela **A** i kojem pripada Broj parcele **805/E-OA8** ostava površine **2 m2** sa

- ✓ suvlasničkim dijelom 13/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u **podrumu lamele A**. -----
-
- ❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3261 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----
- ✓ R.br. 1. Broj parcele **805/E-S5** oznake **Stan br. 5 na I katu** površine **69 m2** sa suvlasničkim dijelom 458/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Dvosoban stan** površine **69 m2 lamela B** i kojem **pripada** Broj parcele **805/E-OB2** ostava površine **3 m2** sa suvlasničkim dijelom 20/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u **suterenu lamele B**. -----
-
- ❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3262 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----
- ✓ R.br. 1. Broj parcele **805/E-S6** oznake **Stan br. 6 na I katu** površine **71 m2** sa suvlasničkim dijelom 470/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Dvosoban stan** površine **71 m2 lamela B** i kojem **pripada** Broj parcele **805/E-OB1** ostava površine **3 m2** sa suvlasničkim dijelom 20/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u **suterenu lamele B**. -----
-
- ❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3263 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----
- ✓ R.br. 1. Broj parcele **805/E-S9** oznake **Stan br. 9 na II katu** površine **69 m2** sa suvlasničkim dijelom 458/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Dvosoban stan** površine **69 m2 lamela B** i kojem **pripada** Broj parcele **805/E-OB4** ostava površine **3 m2** sa suvlasničkim dijelom 20/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u **suterenu lamele B**. -----
-
- ❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3264 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----
- ✓ R.br. 1. Broj parcele **805/E-S10** oznake **Stan br. 10 na II katu** površine **71 m2** sa suvlasničkim dijelom 470/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Dvosoban stan** površine **71 m2 lamela B** i kojem **pripada** Broj parcele **805/E-OB3** ostava površine **3 m2** sa suvlasničkim dijelom 20/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u **suterenu lamele B**. -----
-
- ❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3265 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----
- ✓ R.br. 1. Broj parcele **805/E-S13** oznake **Stan br. 13 na III katu** površine **69 m2** sa suvlasničkim dijelom 458/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Dvosoban stan** površine **69 m2 lamela B** i kojem **pripada** Broj parcele **805/E-OB6** ostava površine **3 m2** sa suvlasničkim dijelom 20/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u **suterenu lamele B**. -----
-
- ❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3266 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----
- ✓ R.br. 1. Broj parcele **805/E-S14** oznake **Stan br. 14 na III katu** površine **71 m2** sa suvlasničkim dijelom 470/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Dvosoban stan** površine **71 m2 lamela B** i kojem **pripada** Broj parcele **805/E-OB5** ostava površine **3 m2** sa suvlasničkim dijelom 20/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u **suterenu lamele B**. -----
-
- ❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3267 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----
- ✓ R.br. 1. Broj parcele **805/E-S15** oznake **Stan br. 15 na IV katu** površine **68 m2** sa suvlasničkim dijelom 450/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Dvosoban stan** površine **68 m2 lamela B** i kojem **pripada** Broj parcele **805/E-OB8** ostava površine **3 m2** sa suvlasničkim dijelom 20/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u **suterenu lamele B**. -----
-
- ❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3268 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----
- ✓ R.br. 1. Broj parcele **805/E-S16** oznake **Stan br. 16 na IV katu** površine **70 m2** sa suvlasničkim dijelom 463/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Dvosoban stan** površine **70 m2 lamela B** i kojem **pripada** Broj parcele **805/E-OB7** ostava površine **3 m2** sa suvlasničkim dijelom 20/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u **suterenu lamele B**. -----
-

bez njegove daljnje suglasnosti i odobrenja i to odmah nakon potpisa ovog ugovora. -----

2. Ortak pod 2 ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA po ovlaštenoj osobi **VLADE ŽZH** je neopozivo suglasan i odobrava da u zemljišnoj knjizi Općinskog suda u Ljubuškom, a na temelju ovog ugovora **Ortak pod 1 GRAD LJUBUŠKI** uknjiži: -----
pravo vlasništva s 1/1 dijela u: -----

❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3245 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----
✓ R.br. 1. Broj parcele **805/E-PP17** oznake **Poslovni prostor br. 17 u suterenu površine 48 m2** sa suvlasničkim dijelom 317/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Poslovni prostor površine 48 m2 lamela A.** -----

❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3256 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----
✓ R.br. 1. Broj parcele **805/E-PP20** oznake **Poslovni prostor br. 20 u suterenu površine 35 m2** sa suvlasničkim dijelom 232/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Poslovni prostor površine 35 m2 lamela B.** -----

❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3257 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----
✓ R.br. 1. Broj parcele **805/E-PP21** oznake **Poslovni prostor br. 21 u suterenu površine 37 m2** sa suvlasničkim dijelom 245/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Poslovni prostor površine 37 m2 lamela B.** -----

❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3258 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----
✓ R.br. 1. Broj parcele **805/E-PP22** oznake **Poslovni prostor br. 22 u prizemlju površine 21 m2** sa suvlasničkim dijelom 139/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Poslovni prostor površine 21 m2 lamela B.** -----

❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3259 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----
✓ R.br. 1. Broj parcele **805/E-PP23** oznake **Poslovni prostor br. 23 u prizemlju površine 49 m2** sa suvlasničkim dijelom 324/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Poslovni prostor površine 49 m2 lamela B.** -----

❖ **Zemljišnoknjižni uložak broj: 3260 u k.o. LJUBUŠKI** i to: -----
✓ R.br. 1. Broj parcele **805/E-PP24** oznake **Poslovni prostor br. 24 u prizemlju površine 61 m2** sa suvlasničkim dijelom 402/10000 na zajedničkom dijelu nekretnine označene kao k.č. 805 u naravi **Poslovni prostor površine 61 m2 lamela B.** -----

bez njegove daljnje suglasnosti i odobrenja i to odmah nakon potpisa ovog ugovora. -----

3. Ortak pod 1 po gradonačelniku Grada Ljubuškog je neopozivo suglasan i odobrava da u katastru nekretnina Službe za prostorno uređenje, imovinsko-pravne i katastarske poslove Grada Ljubuški, a na temelju ovog ugovora **Ortak pod 2 ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA** uknjiži: -----

pravo posjeda s 1/1 dijela u: -----

❖ **POSJEDOVNI LIST BROJ 337 u k.o. Ljubuški** i to na: -----

Parcela **805** naziva **STUBA** površine **367 m2** u naravi **Kuća i zgrada površine 367 m2,** -----

bez njegove daljnje suglasnosti i odobrenja i to odmah nakon potpisa ovog ugovora. -----

3. Notar je ovlašten od ugovornih stranaka da zahtjeve iz ovog ugovora mijenja, upućuje zemljišnoknjižnom sudu i katastru nekretnina, odvojeno ili ograničeno, a isto tako i da ih povlači. Istovremeno je notar ovlašten da ukoliko je to potrebno za provođenje u zemljišnim knjigama i drugim javnim registrima ovaj ugovor mijenja ili dopunjuje (greške u pisanju i sl.) osim temeljnih odrednica ugovora i izražene volje ugovornih stranaka. -----

Članak 10. Otkaz ugovora i raskid ugovora

Ortaci ovaj ugovor ne mogu otkazati, jer je zgrada izgrađena i etažirana i postignuta je svrha ortakluka. -----

Članak 11. Odgovornost za pravne i materijalne nedostatke

Odgovornost za pravne i materijalne nedostatke ravna se prema Zakonu o obveznim odnosima.-----

Članak 12. Ostala upozorenja i pouke

Notar je stranke **upozorio** o slijedećem: -----

1. Notar je strankama objasnio pravni domet i druge značajke ovog ugovora, a to je da se upiše vlasnik zgrade i etažnih jedinica u zemljišne knjige. -----

2. Notar je stranke poučio da **tek s uknjižbom prava vlasništva** u zemljišnu knjigu **Ortak pod 2** postaje **vlasnik etažnih jedinica - nekretnina s 1/1 dijela**. -----

Jedan od preduvjeta za uknjižbu je i **oslobađanje/plaćanje poreza na promet nekretnina koji Ortak pod 2 treba riješiti kod Porezne ispostave Ljubuški prije podnošenja prijedloga za uknjižbu prava vlasništva, a pravo posjeda može uknjižiti odmah u katastru nekretnina Općine Ljubuški**. -----

3. Notar je upozorio stranke da sukladno članku 129. Zakona o notarima notaru solidarno duguju nagradu i troškove, ako se drukčije ne dogovore, te izjavljuju da će iste platiti Ortak pod 2.-----

3. Ugovorne stranke su notaru izjavile da su Zaključili Ugovor o zajedničkoj izgradnji predmetne zgrade Općina Ljubuški i Ministarstvo hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata ŽZH, ali da je taj ugovor **neprovediv** u zemljišnim knjigama, te da upravo zato zaključuju ovaj **ugovor kako bi se postigla svrha uknjižbe stanova i poslovnih prostora i ostava na titulara prava vlasništva**. -----

4. Ugovorne stranke su po na osobni upit na pitanje notara, odgovorile **da su ovaj ugovor zaključile** sasvim dragovoljno, bez bilo kakve prijetnje, prisile, zablude, prijevare ili eventualno nekih drugih mana volje, te da su svjesni svojih radnji i postupaka i postignute kupoprodajne cijene. -----

Članak 13. Prilozi

Prigodom sastavljanja ovog izvornika i njegovog čitanja prilozi iz članka 1. ovog ugovora su stajali strankama na raspolaganju, stranke su izjavile da su upoznate sa sadržajem priloga i dale su izjave da se **odriču** prava čitanja priloga, a ove isprave su prilozi izvorniku. -----

Notar je upoznao stranke da su **prilozi** uz ovaj izvornik i to: -----

1. Zemljišnoknjižni izvadci navedeni u članku 1. ovog ugovora -----

2. Posjedovni list naveden u članku 1. ovog ugovora.-----

Članak 14. Završne odredbe

Od ove notarski obrađene isprave **dobivaju: OTPRAVAK IZVORNIKA:** -----

- **Ortak 1 (1) - Ortak 2 (1)**. -----

- **Općinski sud u Ljubuškom - Zemljišnoknjižni ured (1)** -----

- **Služba za prostorno uređenje, imovinsko-pravne i katastarske poslove Grada Ljubuški (2)** -----

- **Općinsko pravobraniteljstvo Ljubuški (1)** -----

- **Županijsko pravobraniteljstvo Široki Brijeg (1)** -----

OVJEREN PRIJEPIS IZVORNIKA: - **Porezna ispostava Ljubuški (1)** preuzima Ortak pod 2. -----

PRIJEPIS: - Porezna ispostava Ljubuški (1) dostavlja notar. -----

Sukladno odredbama **članka 80. Zakona o notarima**, notar je izvornik strankama **pročitao** i neposrednim pitanjima se uvjerio da sadržaj izvornika **odgovara pravoj volji stranaka**, notar je pročitao i priloge, nakon čega su stranke odobrile ovaj izvornik i bezuvjetno isti vlastoručno **po ovlaštenim osobama - gradonačelniku i ovlaštenoj osobi Vlade** u nazočnosti notara **potpisale**. Nakon stranaka notar je potpisao izvornik ove notarski obrađene isprave i uz potpis stavio službeni pečat. -----

Ortak 1 GRAD LJUBUŠKI
po gradonačelniku,

Ortak 2 ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA,
po ovlaštenoj osobi Vlade,

Nevenko Barbarić

ministar Mladen Begić

notar Zdenko Puljić

019

Na temelju članka 43. stavak 7. Poslovnika Gradskog vijeća Ljubuški („Sl. glasnik Općine/Grada Ljubuškog“, broj 4/08 i 8/09), Gradsko vijeće Ljubuški na XXXV. sjednici održanoj 03.02.2020.godine

d o n o s i

ZAKLJUČAK**I.**

Prihvaća se Izvješće o realizaciji Programa rada Općinskog/Gradskog vijeća Ljubuški za 2019. godinu podneseno od strane Kolegija.

II.

Ovaj Zaključak objaviti u Službenom glasniku Grada Ljubuškog.

GRADSKO VIJEĆE LJUBUŠKI

Broj: 01-02-333/20
Ljubuški, 03.02.2020.godine

PREDSJEDNIK,
Tihomir Kvesić, v.r.

020

Temeljem čl. 363 st. 1. Zakona o stvarnim pravima (Službene Novine FBiH 66/13 i 100/13) čl. 2. Odluke o postupku, načinima i uvjetima raspolaganja nekretninama u vlasništvu Općine Ljubuški (Sl. glasnik općine Ljubuški br. 5/14) i čl. 129. stavak 3. Statuta Grada Ljubuškog (Sl. glasnik Grada Ljubuški br. 6/19), Gradsko vijeće Ljubuški na XXXV. sjednici održanoj 03.02. 2020. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK**o prodaji neizgrađenog građevinskog zemljišta****Članak 1.**

Odobrava se prodaja neizgrađenog građevnog zemljišta u vlasništvu Grada Ljubuški označenog kao:

- k.č.br. 580/1 zv. Sirač, gradilište, pov. 965 m2 k.o. Teskera (st.br. 1015/204 k.o. Crveni Grm) poč. cijena 4.825,00 KM
- k.č.br. 580/2 zv. Sirač, gradilište, pov. 1025 m2 k.o. Teskera (st.br. 1015/203 k.o. Crveni Grm) poč. cijena 5.125,00 KM
- k.č.br. 580/3 zv. Sirač, gradilište, pov. 1001 m2 k.o. Teskera (st.br. 1015/202 k.o. Crveni Grm) poč. cijena 5.005,00 KM
- k.č.br. 580/4 zv. Sirač, gradilište, pov. 993 m2 k.o. Teskera (st.br. 1015/201 k.o. Crveni Grm) poč. cijena 4.965,00 KM
- k.č.br. 581/19 zv. Sirač, gradilište, pov. 1000 m2 k.o. Teskera (st.br. 1015/168 k.o. Crveni Grm) poč. cijena 5.000,00 KM
- k.č.br. 581/20 zv. Gradilište, gradilište, pov. 1664 m2 k.o. Teskera (st.br. 1015/169 k.o. Crveni Grm) poč. cijena 5.824,00 KM
- k.č.br. 581/21 zv. Gradilište, gradilište, pov. 1377 m2 k.o. Teskera (st.br. 1015/170 k.o. Crveni Grm) poč. cijena 4.819,50 KM
- k.č.br. 581/22 zv. Gradilište, gradilište, pov. 1287 m2 k.o. Teskera (st.br. 1015/171 k.o. Crveni Grm) poč. cijena 4.504,50 KM
- k.č.br. 581/23 zv. Gradilište, gradilište, pov. 1196 m2 k.o. Teskera (st.br. 1015/172 k.o. Crveni Grm) poč. cijena 4.186,00 KM
- k.č.br. 581/24 zv. Gradilište, gradilište, pov. 1106 m2 k.o. Teskera (st.br. 1015/173 k.o. Crveni Grm) poč. cijena 3.871,00 KM
- k.č.br. 581/25 zv. Gradilište, gradilište, pov. 1918 m2 k.o. Teskera (st.br. 1015/174 k.o. Crveni Grm) poč. cijena 6.713,00 KM
- k.č.br. 581/26 zv. Gradilište, gradilište, pov. 1677 m2 k.o. Teskera (st.br. 1015/175 k.o. Crveni Grm) poč. cijena 6.708,00 KM
- k.č.br. 581/27 zv. Gradilište, gradilište, pov. 1271 m2 k.o. Teskera

- (st.br. 1015/176 k.o. Crveni Grm)
poč. cijena 5.084,00 KM
- k.č.br. 581/28 zv. Gradilište,
gradilište, pov. 1200 m2 k.o. Teskera
(st.br. 1015/177 k.o. Crveni Grm)
poč. cijena 4.800,00 KM
- k.č.br. 581/29 zv. Gradilište,
gradilište, pov. 1200 m2 k.o. Teskera
(st.br. 1015/178 k.o. Crveni Grm)
poč. cijena 4.800,00 KM
- k.č.br. 581/30 zv. Gradilište,
gradilište, pov. 1200 m2 k.o. Teskera
(st.br. 1015/179 k.o. Crveni Grm)
poč. cijena 4.800,00 KM
- k.č.br. 581/31 zv. Gradilište,
gradilište, pov. 1200 m2 k.o. Teskera
(st.br. 1015/180 k.o. Crveni Grm)
poč. cijena 4.800,00 KM
- k.č.br. 581/32 zv. Gradilište,
gradilište, pov. 1364 m2 k.o. Teskera
(st.br. 1015/181 k.o. Crveni Grm)
poč. cijena 5.456,00 KM
- k.č.br. 581/33 zv. Gradilište,
gradilište, pov. 1056 m2 k.o. Teskera
(st.br. 1015/182 k.o. Crveni Grm)
poč. cijena 4.224,00 KM
- k.č.br. 581/34 zv. Gradilište,
gradilište, pov. 1056 m2 k.o. Teskera
(st.br. 1015/183 k.o. Crveni Grm)
poč. cijena 5.280,00 KM
- k.č.br. 581/35 zv. Gradilište,
gradilište, pov. 1141 m2 k.o. Teskera
(st.br. 1015/184 k.o. Crveni Grm)
poč. cijena 5.705,00 KM
- k.č.br. 581/36 zv. Gradilište,
gradilište, pov. 1141 m2 k.o. Teskera
(st.br. 1015/185 k.o. Crveni Grm)
poč. cijena 4.564,00 KM
- k.č.br. 581/37 zv. Gradilište,
gradilište, pov. 1269 m2 k.o. Teskera
(st.br. 1015/186 k.o. Crveni Grm)
poč. cijena 6.345,00 KM
- k.č.br. 581/38 zv. Gradilište,
gradilište, pov. 1202 m2 k.o. Teskera
(st.br. 1015/187 k.o. Crveni Grm)
poč. cijena 4.808,00 KM
- k.č.br. 581/39 zv. Gradilište,
gradilište, pov. 1309 m2 k.o. Teskera
(st.br. 1015/188 k.o. Crveni Grm)
poč. cijena 6.545,00 KM
- k.č.br. 581/40 zv. Gradilište,
gradilište, pov. 1212 m2 k.o. Teskera
(st.br. 1015/189 k.o. Crveni Grm)
poč. cijena 4.848,00 KM
- k.č.br. 581/41 zv. Gradilište,
gradilište, pov. 1238 m2 k.o. Teskera
(st.br. 1015/190 k.o. Crveni Grm)
poč. cijena 4.952,00 KM
- k.č.br. 581/42 zv. Gradilište,
gradilište, pov. 1303 m2 k.o. Teskera
(st.br. 1015/191 k.o. Crveni Grm)
poč. cijena 6.515,00 KM
- k.č.br. 581/43 zv. Gradilište,
gradilište, pov. 1402 m2 k.o. Teskera
(st.br. 1015/192 k.o. Crveni Grm)
poč. cijena 7.010,00 KM
- k.č.br. 581/44 zv. Gradilište,
gradilište, pov. 834 m2 k.o. Teskera
(st.br. 1015/193 k.o. Crveni Grm)
poč. cijena 4.170,00 KM
- k.č.br. 581/45 zv. Gradilište,
gradilište, pov. 1443 m2 k.o. Teskera
(st.br. 1015/194 k.o. Crveni Grm)
poč. cijena 5.772,00 KM
- k.č.br. 581/50 zv. Gradilište,
gradilište, pov. 1407 m2 k.o. Teskera
(st.br. 1015/199 k.o. Crveni Grm)
poč. cijena 7.035,00 KM
- k.č.br. 581/51 zv. Gradilište,
gradilište, pov. 956 m2 k.o. Teskera
(st.br. 1015/200 k.o. Crveni Grm)
poč. cijena 4.780,00 KM
- k.č.br. 2226/63 zv. Matinjovac,
pašnjak 5. klasa, pov. 123 m2 k.o.
Humac (st.br. 355/1086 k.o. Humac)
poč. cijena 3.382,50 KM
- k.č.br. 714/34 zv. Lovreč, šuma 5.
klasa pov. 1050 m2 k.o. Hardomilje
(st.br. 110/1385 k.o. Hardomilje) poč.
cijena 5.250,00 KM
- k.č.br. 714/35 zv. Lovreč, šuma 5.
klasa pov. 1200 m2 k.o. Hardomilje
(st.br. 110/1386 k.o. Hardomilje) poč.
cijena 6.000,00 KM
- k.č.br. 1901/13 zv. Lićuša, pašnjak 5.
klasa pov. 1000 m2 k.o. Crveni Grm
(st.br. 47/357 k.o. Crveni Grm) poč.
cijena 5.000,00 KM
- k.č.br. 1901/14 zv. Lićuša, pašnjak 5.
klasa pov. 1000 m2 k.o. Crveni Grm

(st.br. 47/358 k.o. Crveni Grm) poč. cijena 5.000,00 KM

- k.č.br. 45/19 zv. Torine, gradilište pov. 57685 m2 k.o. Zvirici (st. br. 81/100 k.o. Zvirici) poč. cijena 692.220,00 KM
- k.č.br. 45/21 zv. Torine, gradilište pov. 10189 m2 k.o. Zvirici (st. br. 81/72 k.o. Zvirici) poč. cijena 122.268,00 KM
- k.č.br. 45/22 zv. Torine, gradilište pov. 10104 m2 k.o. Zvirici (st. br. 81/73 k.o. Zvirici) poč. cijena 121.248,00 KM

Članak 2.

Gradonačelnik će raspisati javni natječaj koji će se objaviti u Večernjem listu i na oglasnoj ploči Grada Ljubuškog i to najmanje 15 dana od dana predviđenog za održavanje licitacije. Primjerak natječaja o licitaciji istovremeno će biti objavljen i na oglasnim pločama naseljenog mjesta gdje se nekretnine nalaze, kao i na internet stranici Grada Ljubuškog.

Članak 3.

Postupak prodaje zemljišta iz točke I. ovog zaključka izvršit će se usmenim javnim nadmetanjem-licitacijom. Licitaciju će provesti Povjerenstvo za provođenje licitacije u skladu sa odredbama Pravilnika o postupku javnog natječaja za raspolaganje nekretninama u vlasništvu Federacije Bosne i Hercegovine, županija, općina i gradova i Odluke o postupku, načinima i uvjetima raspolaganja nekretninama u vlasništvu općine Ljubuški.

Članak 4.

Ovlašćuje se gradonačelnik da u ime Grada Ljubuškog zaključi kupoprodajni ugovor sa kupcem čija ponuda bude najpovoljnija, a nakon pribavljenog mišljenja nadležnog pravobraniteljstva.

Članak 5.

Ovaj Zaključak bit će objavljen u Službenom glasniku Grada Ljubuškog.

GRADSKO VIJEĆE LJUBUŠKI

Broj:01-02-342/20

Ljubuški,03.02.2020. godine

PREDSJEDNIK,
Tihomir Kvesić, v.r.

021

Na temelju članka 84. stavak 3. Zakona o turizmu Županije Zapadnohercegovačke („Narodne novine Ž ZH“, broj: 20/19) i ODLUKE o osnivanju Turističke zajednice Grada Ljubuškog ("Službeni glasnik Grada Ljubuškog" broj: 10/19), uz prethodnu suglasnost Gradonačelnika Grada Ljubuški broj: 02-05-2712-1/19 od 11. 12. 2019. godine, privremeni Nadzorni odbor Turističke zajednice Grada Ljubuškog na II. sjednici održanoj dana 12.12.2019. godine,

d o n o s i

STATUT

Turističke zajednice Grada Ljubuškog

TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Prava i obveze Turističke zajednice Grada uređuju se Zakonom, Statutom Turističke zajednice Grada, Odlukom o osnivanju i drugim propisima.

Statutom se sukladno Zakonu o turizmu Županije Zapadnohercegovačke uređuju pitanja značajna za poslovanje Turističke zajednice, a posebno:

- a) naziv i sjedište,
- b) unutarnja organizacija,
- c) nadležnost tijela upravljanja i drugih tijela,
- d) način odlučivanja i glasovanja,
- e) zastupanje i predstavljanje,
- f) prava, obveze i odgovornosti zaposlenih,
- g) način organiziranja posla,
- h) imovina, način stjecanja imovine i raspolaganju imovinom,
- i) način ostvarivanja javnosti rada,
- j) način i postupak donošenja statuta i drugih općih akata,
- k) druga pitanja od značaja za poslovanje Turističke zajednice Grada Ljubuški.

a) TVRTKA I SJEDIŠTE, PEČAT I ŽIG

Članak 2.

Turistička zajednica će poslovati pod nazivom:

- (1) Naziv Turističke zajednice glasi:

Turistička zajednica Grada Ljubuškog

Skraćeni naziv Turističke zajednice je:

TZ Grada Ljubuškog.

- (2) Sjedište Turističke zajednice je na adresi:

ulica Dr. Ante Vukšića 2, Ljubuški, Ljubuški.

Članak 3.

Sva poslovna pisma i narudžbe **moraju sadržavati:**

- Puni naziv i adresu sjedišta,
- naziv i sjedište institucije kod koje i broj pod kojim je Turistička zajednica upisana u registar,
- broj računa s nazivom i sjedištem financijske organizacije kod koje ista drži račun i to za svaki otvoreni račun,
- porezni broj Turističke zajednice.

Turistička zajednica ima svoj pečat i žig odgovarajućeg oblika (okruglog do 40,00 mm promjera ili pravokutnog do max 50,00 mm x 20,00 mm), na koji se ispisuje puni naziv Turističke zajednice i u sredini je zaštitni znak "Stari grad Ljubuški".

b) UNUTARNJA ORGANIZACIJA

Članak 4.

- (1) Turistička zajednica ima svojstvo pravne osobe i upisuje se u sudski registar.
- (2) Svojstvo pravne osobe Turistička zajednica stječe danom upisa u sudski registar, a gubi brisanjem iz sudskog registra.
- (3) Zahtjev za upis u sudski registar, Turistička zajednica dužna je podnijeti u roku od 15 dana od dana donošenja Odluke o osnivanju.
- (4) Rad Turističke zajednice je javan. Javnost rada osigurava se i ostvaruje na

način propisan Statutom, a unutarnja organizacija uredit će se posebnim Pravilnikom.

c) NADLEŽNOST TIJELA UPRAVLJANJA I DRUGIH TIJELA, NAČIN ODLUČIVANJA I GKLASOVANJA, ZASTUPANJE I PREDSTAVLJANJE, PRAVA OBVEZE I ODGOVORNOSTI ZASPOLENIH, NAČIN ORGANIZIRANJA POSLA

Članak 5.

- (1) Turistička zajednica se osniva radi razvitka turizma, unaprjeđenja i promocije turizma na području Grada i gospodarskih interesa pravnih i fizičkih osoba koje pružaju ugostiteljske i druge turističke usluge ili obavljaju drugu djelatnost neposredno povezanu s turizmom.

- (2) Ciljevi osnivanja Turističke zajednice Grada su:

- a) unapređenje općih uvjeta boravka turista kroz formiranje cjelovite turističke ponude, podizanje kvaliteta turističkih i drugih komplementarnih usluga, očuvanje i stvaranje prepoznatljivog i privlačnog turističkog ambijenta Grada,
- b) razvijanje svijesti o važnosti turizma, kao i gospodarskim, društvenim i drugim efektima turizma, o potrebi i važnosti očuvanja i unapređenja svih elemenata turističkog proizvoda, a posebno zaštite životne sredine,
- c) poticanje razvitka turističke infrastrukture i pružanja informacija turistima,
- d) promocija turističkog proizvoda Grada.

Članak 6.

- (1) Djelatnosti Turističke zajednice Grada:
47.78	Ostala trgovina na malo novom robom u specijaliziranim prodavaonicama
73.11	Agencije za promidžbu (reklamu i propagandu)
73.12	Oglašavanje preko medija

73.20 Istraživanje tržišta i ispitivanje javnoga mnijenja
 74.20 Fotografske djelatnosti
 79.90 Ostale rezervacijske usluge i djelatnosti povezane s njima
 82.30 Organizacija sastanaka i poslovnih sajmova
 90.01 Izvođačka umjetnost
 90.02 Pomoćne djelatnosti u izvođačkoj umjetnosti
 90.03 Umjetničko stvaralaštvo
 90.04 Rad umjetničkih objekata
 93.21 Djelatnosti zabavnih i tematskih parkova
 93.29 Ostale zabavne i rekreacijske djelatnosti

(2) Može obavljati i druge poslove od javnog interesa koji su u funkciji razvitka turizma i koji nisu u suprotnosti s Statutom, Zakonom i drugim propisima.

Članak 7.

(1) Osnovni zadatci Turističke zajednice Grada su sljedeći:

- objedinjuje turističku ponudu Grada;
- poduzima mjere i aktivnosti na kreiranju turističkog proizvoda i turističkog imidža Grada, kao i radnje na formiranju marke turističkog proizvoda destinacije Grada,
- radi na promociji, plasmanu i podršci realizacije turističkog proizvoda, kao i pojedinih njegovih dijelova, vrijednosti usluga, koji čine integralni turistički proizvod;
- vrši promociju plansko-projektne dokumentacije iz turizma i njima komplementarnih djelatnosti;
- radi na kontinuiranom inoviranju turističkog proizvoda i aktiviranju novih turističkih prostora;
- organizira jedinstveni turistički informacijski sistem, sistem prijave i odjave turista i statističku obradu u skladu s europskim standardima;
- surađuje u aktivnostima i poslovima vezanim za standardizaciju, kategorizaciju i klasifikaciju

turističkog proizvoda, usluga i objekata;

- radi na istraživanju turističkog tržišta u cilju pozicioniranja turističkog proizvoda na turističkom tržištu;
- poduzima mjere i aktivnosti za razvoj i promociju turizma u svim dijelovima Grada;
- turističkom tržištu u cilju donošenja odgovarajućih obavlja informativne poslove u vezi s turističkom ponudom i promovira turističku ponudu Grada u zemlji i inozemstvu;
- surađuje s drugim turističkim zajednicama u zemlji i inozemstvu;
- surađuje s putničkim agencijama;
- potiče, unapređuje, promovira i štiti izvorne vrijednosti i stvara uvjete za njihovo korištenje u granicama održivog razvoja turizma Grada, surađuje na poslovima razvoja turizma sa županijskim, entitetskim i državnim razinama;
- radi na razvoju gostoprimstva, očuvanju prirodnih i kulturnih vrijednosti i unapređenju ekološke zaštite prostora na kojem djeluje Turistička zajednica;
- radi na pripremi i implementaciji događaja (event) od važnosti za Grad;
- obavlja i druge poslove propisane ovom Odlukom, Zakonom ili drugim propisom.

(2) Turistička zajednica Grada sudjeluje i provodi programe i akcije drugih oblika organiziranja koji su od zajedničkog interesa za sve subjekte u turizmu u cilju podizanja razine kvalitete turističke ponude Grada.

(3) Sačinjava financijsko izvješće s podacima o izvršavanju programa rada po pojedinačno utvrđenim zadacima, utrošenim financijskim sredstvima za njihovu realizaciju, s posebnim podacima o stečenim prihodima, načinu i svrsi trošenja sredstava javnih prihoda, te ostvarenje ukupnih prihoda i financijskom rezultatu poslovanja.

(4) Turistička zajednica Grada obavlja i druge aktivnosti kojima se osigurava

uspješno provođenje promocije turizma, kao i ostale aktivnosti od javnog interesa u turizmu po nalogu i uputama Gradonačelnika.

- (5) Prilikom izrade Plana promocije turizma Županije, Turistička zajednica Grada obvezno sudjeluje u javnoj raspravi.

Članak 8.

(Tijela Turističke zajednice)

- (1) Tijela Turističke zajednice Grada su: **Nadzorni odbor i direktor.**
- (2) Članove Nadzornog odbora imenuje i razrješava Gradsko vijeće.
- (3) Tijela Turističke zajednice Grada imenuju se na razdoblje od četiri godine, a članovi mogu biti ponovno birani, odnosno imenovani najviše na još jedan mandat.
- (4) U slučaju prestanka mandata člana tijela prije isteka vremena na koje je biran, novi član se bira na vrijeme do isteka mandata na koji je izabran prethodnik.

Članak 9.

(Nadzorni odbor)

- (1) Nadzorni odbor Turističke zajednice Grada **ima tri člana.**

U Nadzorni odbor obvezno se imenuje jedan predstavnik grada, a ostali članovi biraju se putem javnog natječaja u skladu sa Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima u Županiji Zapadnohercegovačkoj.

- (2) Nadzorni odbor iz redova svojih članova **bira predsjednika.**
- (3) Nadzorni odbor:
- donosi Statut Turističke zajednice Grada,
 - donosi Poslovnik o svome radu,
 - donosi godišnji program rada s financijskim planom,
 - usvaja godišnje izvješće o poslovanju i završni račun,
 - donosi pravilnik o radu, o organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka,
 - odlučuje o korištenju sredstava u skladu sa Zakonom i Statutom,

g) **provodi proceduru izbora direktora javnim natječajem** u skladu sa Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima u Županiji,

h) obavlja i druge poslove u skladu sa Zakonom i Statutom.

- (4) Akti iz stavka (4) točaka a), c), d), ovog članka donose se uz suglasnost Gradonačelnika.

- (5) Članovi Nadzornog odbora, pored općih uvjeta propisanih Zakonom, trebaju ispunjavati i uvjete propisane Statutom Turističke zajednice Grada.

(6) Pisani poziv za sjednicu Nadzornog odbora, u kojem je označeno mjesto, vrijeme početka i dnevni red sjednice, dostavlja se članovima Nadzornog odbora najkasnije 7 dana prije održavanja sjednice, a poziv dostavlja direktor TZ, a o samoj sjednici se vodi zapisnik.

(7) Nadzorni odbor donosi odluke konsenzusom svih članova, a u suprotnom dvotrećinskom većinom svih članova (najmanje dva člana).

Članak 10.

(Direktor)

- (1) Direktora Turističke zajednice Grada imenuje Gradsko vijeće na prijedlog Nadzornog odbora.
- (2) Direktor se imenuje na razdoblje od četiri godine, javnim natječajem u skladu sa Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima u Županiji i može biti ponovno imenovan najviše na još jedan mandat.
- (3) Direktor predstavlja i zastupa Turističku zajednicu, organizira i rukovodi radom i poslovanjem Turističke zajednice Grada, predlaže akte koje donosi Nadzorni odbor, izvršava odluke Nadzornog odbora i poduzima mjere za njihovo provođenje, stara se o zakonitosti rada, odgovara za korištenje i raspolaganje imovinom i vrši druge poslove utvrđene Zakonom i Statutom.
- (4) Direktor Turističke zajednice Grada mora ispunjavati sljedeće uvjete:

- a) VSS-VII stupanj stručne spreme ili drugi ili treći ciklus Bolonjskog sustava obrazovanja,
- b) najmanje 3 godine radnog iskustva nakon stjecanja VSS spreme,
- c) aktivno znanje jednog stranog jezika.

Članak 11.

U Turističkoj zajednici Grada zapošljavaju se zaposlenici sukladno pozitivnim zakonskim propisima uz provjeru moralnih, stručnih i ostalih kvaliteta istih od strane Povjerenstva koje imenuje Nadzorni odbor.

Zaposlenici imaju prava i obveze propisane Zakonom i drugim propisima na temelju Zakona.

Zaposlenici za svoj rad odgovaraju sukladno pozitivnim zakonskim propisima.

Članak 12.

e) IMOVINA, NAČIN STJECANJA IMOVINE I RASPOLAGANJE IMOVINOM

(Prihodi)

- (1) Prihodi Turističke zajednice Grada su:
 - a) prihodi iz proračuna Grada,
 - b) prihodi ostvareni preraspodjelom boravišne pristojbe,
 - c) prihodi po osnovi sudjelovanja u posebnim domaćim i međunarodnim programima suradnje
 - d) prihodi iz donacija,
 - e) prihodi iz kreditnih zaduženja uz prethodnu suglasnost Gradskog vijeća,
 - f) prihodi iz drugih izvora,
 - g) prihodi iz organiziranih manifestacija i priredbi,
 - h) prihodi od prodaje suvenira, ulaznica, turističkih karata i brošura, osim vlastitog promotivnog materijala.
- (2) Pored izvora navedenih u stavku (1) ovog članka, poslovanje ili pojedine aktivnosti Turistička zajednica Grada može se financirati i dodatnim sredstvima koje osiguravaju druge zainteresirane organizacije.

f) NAČIN OSTVARIVANJA JAVNOSTI RADA

Članak 13.

Nadzorni odbor i Direktor Turističke zajednice Grada su odgovorni za potpuno i pravovremeno informiranje osnivatelja o poslovanju, a osobito ukoliko se u poslovanju Turističke zajednice Grada iskažu negativni rezultati.

Članak 14.

Direktor Turističke zajednice Grada i Turistička zajednica Grada vrše priopćavanja i obavještenja za javnost putem papirnatih i elektronskih medija.

Direktor Turističke zajednice Grada je dužan bez odlaganja dostaviti sudskom registru promjenu adrese sjedišta.

g) NADZOR NAD RADOM

Članak 15.

- (1) Nadzor nad radom tijela upravljanja i rukovođenja Turističke zajednice Grada obavlja Gradsko vijeće i Županijska uprava za inspekcijske poslove.
- (2) Gradsko vijeće nadzire zakonitost rada, zakonitost akata i stupanj izvršenja programa rada Turističke zajednice Grada.
- (3) U vršenju nadzora Gradsko vijeće je ovlašteno da:
 - a) zahtjeva izvješće i podatke o radu,
 - b) utvrdi stanje izvršavanja poslova, upozori na uočene nepravilnosti i odredi mjere i rokove za njihovo otklanjanje,
 - c) izdaje instrukcije,
 - d) naloži preuzimanje poslova koje smatra potrebnim,
 - e) pokrene postupak za utvrđivanje odgovornosti,
 - f) obavijesti nadležnu inspekciju u skladu s posebnim zakonom,
 - g) poduzme mjere za koje je ovlašten.
- (4) U slučaju da tijela upravljanja i rukovođenja Turističke zajednice Grada postupe suprotno odredbama ovog Statuta, Gradonačelnik će pokrenuti postupak utvrđivanja njihove odgovornosti.

(5) U vršenju nadzora iz stavka (l) ovog članka obveza je osnivatelju pripremiti godišnju informaciju o realiziranim projektima Turističke zajednice Grada koji su financirani iz sredstava javnih prihoda.

Članak 16.

Upravni nadzor nad provođenjem ovog Statuta obavlja Gradonačelnik i Ministarstvo, svatko u okviru svoje nadležnosti.

h) POSLOVNE KNJIGE I FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Članak 17.

Turistička zajednica Grada je dužna voditi poslovne knjige i sačinjavati financijska izvješća sukladno zakonu i drugim propisima.

i) AKTI TURISTIČKE ZAJEDNICE GRADA I POSTUPAK IZMJENA I DOPUNA STATUTA

Članak 18.

Akti Turističke zajednice Grada su: **Statut i drugi Opći akti** kojima se uređuju odnosi u Turističkoj zajednici.

Statut je temeljni opći akt, kojeg donosi Nadzorni odbor uz suglasnost Gradonačelnika.

Ostali akti moraju biti u suglasnosti s odredbama statuta.

Izmjene i dopune općih akata vrše se po postupku predviđenom za njihovo donošenje.

Izmjene i dopune Statuta donosi Nadzorni odbor uz suglasnost Gradonačelnika.

Vjerodostojno tumačenje statuta daje Nadzorni odbor.

j) PRESTANAK POSTOJANJA TURISTIČKE ZAJEDNICE

Članak 19.

Turistička zajednica Grada prestaje postojati:

- a) na temelju odluke Gradskog vijeća,
- b) ako donose opće akte suprotno Zakonu, Statutu ili drugom propisu ili zbog povreda zakona i drugih propisa i

- c) ako ne izvršava mjere koje je naložilo Gradsko vijeće.

Članak 20.

Turistička zajednica prestaje postojati brisanjem iz sudskog registra.

k) SALVATORNA KLAUZULA

Članak 21.

Ako je neka odredba Statuta ništava, to ne utječe na valjanost ostalih odredbi.

U tom slučaju ništave odredbe će se izmijeniti. Do izmjene pravna praznina u Statutu će se tumačiti sukladno zakonu tako da se postigne određena svrha.

l) ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 22.

Turistička zajednica Grada Ljubuškog se osniva na neodređeno vrijeme.

Turistička zajednica Grada je dužna donijeti opće akte zajednice prema pozitivnim zakonskim propisima u roku od 6 mjeseci od donošenja Statuta.

Ovaj Statut stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se od dana upisa u sudski registar Općinskog suda Širokom Brijegu.

Ovaj Statut će se nakon stupanja na snagu objaviti u "Službenom glasniku Grada Ljubuškog".

NADZORNI ODBOR

Broj: 8/19

Ljubuški, 12. 12. 2019. godine

Predsjednik, Damir Kozina, v.r.

Član, Tomislav Marić, v.r.

Član, Elvis Šoš, v.r.

Gradonačelnik Grada Ljubuškog je aktom broj: 02-05-2712-1/19 od 11. prosinca 2019. godine dao svoju prethodnu suglasnost na ovaj Statut.

SADRŽAJ

	GRADSKO VIJEĆE LJUBUŠKI	
001	PROGRAM RADA Gradskog vijeća Ljubuški za 2020. godinu	1
002	ODLUKA o dodjeli javnih priznanja Grada Ljubuškog za 2019. godinu	6
003	ODLUKA o usvajanju revidirane Integrirane strategije lokalnog razvoja Grada Ljubuškog za razdoblje 2019.-2024.	7
004	ODLUKA o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnoj naknadi	60
005	ODLUKA o izmjeni i dopuni Odluke o vrijednosti boda za utvrđivanje visine komunalne naknade	61
006	ODLUKA o prestanku svojstva javnog dobra u općoj uporabi	61
007	ODLUKA o prestanku svojstva javnog dobra u općoj uporabi	62
008	ODLUKA o određivanju građevnog zemljišta u državnom vlasništvu	64
009	ODLUKA o izmjeni i dopuni Odluke o komunalnom doprinosu	65
010	ODLUKA o izmjeni Odluke o provođenju Zoning plana Poslovne zone Zvirici (2012-2020)	65
011	ODLUKA o osnivanju Gradskog pravobraniteljstva Ljubuški	66
012	ZAKLJUČAK o ispravci greške	70
013	ZAKLJUČAK o ispravci greške	71
014	ZAKLJUČAK o ispravci greške	71
015	ZAKLJUČAK o ispravci greške	71
016	ZAKLJUČAK o ispravci greške	72
017	ZAKLJUČAK o ispravci greške	72
018	ZAKLJUČAK o davanju suglasnosti Gradonačelniku za potpisivanje Ugovora o zajedničkoj izgradnji (ortakluku) i diobi	72
019	ZAKLJUČAK o Prihvaća se Izvješće o realizaciji Programa rada Općinskog/Gradskog vijeća Ljubuški za 2019.	82
020	ZAKLJUČAK o prodaji neizgrađenog građevinskog zemljišta	82
	PRIVREMENI NADZORNI ODBOR TURISTIČKE ZAJEDNICE GRADA LJUBUŠKOG	
021	STATUT Turističke zajednice Grada Ljubuškog	84

IZDAJE GRADSKO VIJEĆE LJUBUŠKI

Stručna služba Gradskog vijeća
Trg dr. Franje Tuđmana 1

UREDILA Vjerica Vukojević
PRETPLATA na telefon 835-503
fax 833 - 810